

# Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 27 d'octubre de 1994

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona

Director: Manuel Valls i Serra

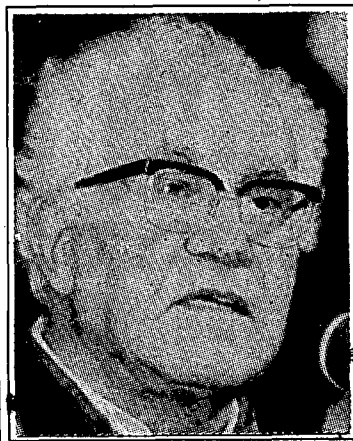
Any XVI - Núm. 788

175 ptes.

**Una entrevista amb el teòleg Divo Barsotti a pàgs. centrals**

## Cercant només Déu

✓ No n'hi ha prou amb predicar la promoció humana i la justícia social. Hem de satisfer la set de Déu en els homes, sobretot amb el testimoni viscut.



✓ La contínua temptació de l'Església consisteix a anteposar el miracle a l'obscuritat de la fe, el poder a un estat de marginació, l'èxit a l'eficàcia silenciosa de la gràcia.

✓ Com més un s'apropa a Déu, més greu apareix la pròpia infidelitat. En la llum de la santedat de Déu, emergeixen més clares la nostra misèria i la nostra manca de correspondència.

✓ La vocació cristiana no és una evasió del món, sinó l'assumpció del món en Déu. Aquest és el sacerdoci dels laics, que tenen la missió de transfigurar el món i d'assumir en Déu tots els valors humans.



Caravaggio, «Sacrifici d'Isaac», detall

✓ El món té necessitat de sants. El món espera la santedat per ser salvat. L'Església ha de donar sants al món. Un sant val més que tota l'Església en la seva estructura visible.

✓ Si es viu en Crist, fins i tot la vida més pobre d'obres té una fecunditat infinita. Si no es viu en Crist, fins i tot l'activitat més frenètica cau en el buit i no té cap eficàcia de salvació.

✓ Qui no és sant no té el dret de parlar de Déu. És necessària l'experiència de Déu per tenir un veritable coneixement de Déu.

✓ L'oració és el que sosté l'apòstol en la seva activitat missionera, il·lumina el teòleg en la penetració del misteri de Déu, dona al pastor la capacitat de governar el poble de Déu.

**7 El Sínode sobre la Vida Consagrada**

**13 Veus Joves**

**Avui: «Especial Girona»**



In memoriam

### Pau López i Castellote

En el moment de tancar el present número ens comuniquen la notícia de la mort del senyor Pau López i Castellote, un dels primers col·laboradors del nostre setmanari. Actualment era cap de la Delegació Diocesana per a la Pastoral Familiar de Barcelona.

Des de feia un temps que estava greument malalt, i amb plena consciència del seu estat s'havia preparat espiritualment pel seu traspàs.

Reposi en pau.

**VIATGE A**

**Del 9 al 22 de novembre**

# MÈXIC / YUCATÁN / GUATEMALA



**«Un repàs a les  
cultures  
pre-colombines  
i a  
l'evangelització»**

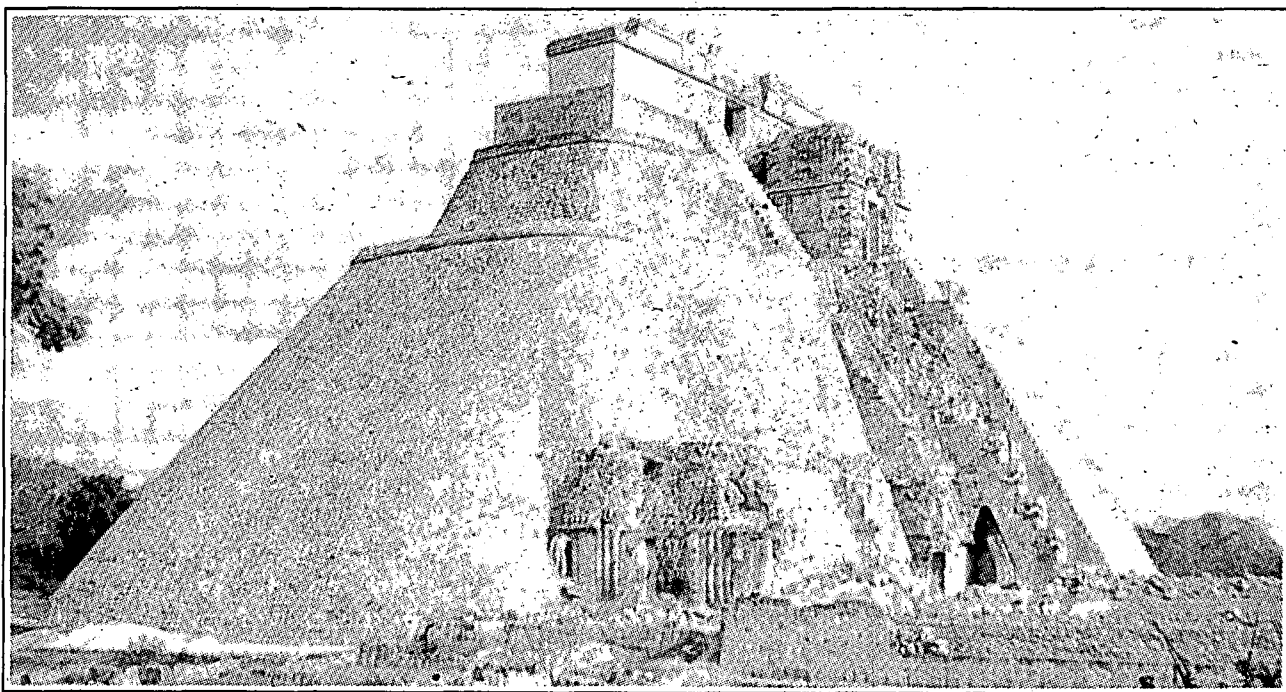


- CIUTAT DE MÈXIC i santuari de Guadalupe.
- TEOTIHUACÁN: punt neuràlgic de la mitologia mexicana.
- VILLAHERMOSA: capital moderna de l'estat de Tabasco i antic centre de la cultura olmeca.
- PALENQUE: important centre arqueològic de la cultura maia, situat al bell mig de la selva tropical.
- MÈRIDA: ciutat colonial construïda pels espanyols, capital del Yucatán.
- KABAH: amb el Palau de les Màscarees, la construcció més extravagant de l'imperi maia.
- UXMAL: elegància en els seus edificis i rica decoració.

- CHICHÉN ITZÁ: espectacular centre de culte maia.
- CANCÚN: important zona turística, banyada per les clares aigües del Carib.

## GUATEMALA:

- TIKAL: bressol de la civilització maia, situada al centre de l'exuberant selva tropical del Petén.
- GUATEMALA: capital del país.
- CHICHICASTENANGO: vila indígena amb mercat artesanal.
- LLAC ATITLÁN: als peus d'aquest volcà, amb interessants poblats on es mantenen vius els costums i les tradicions.



**DEMANEU INFORMACIÓ**

**Podeu demanar-ne informació** per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació  
**AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:**

**Pelegrinatges i viatges:** Plaça Urquinaona, 11 3r. 3a. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

# Ràdio Estel, un pas endavant

Aquesta setmana té lloc l'anhelada inauguració de Ràdio Estel. Ja fa uns quants mesos que emet —per la freqüència 106.6— però serà a partir d'ara que ens oferirà tota la programació projectada, amb més continguts, per tant. Val a dir que la seva veu ja acompanya molts oients i que troba una acollida excel·lent. La seva música, els seus incipients informatius i els seus missatges de fe i d'esperança —discrets i suggerents— obren un estil nou de fer ràdio. Té molt de camí a fer, sens dubte, però l'important és haver encertat la bona direcció. Ràdio Estel evita, per un costat, la sub-

missió als criteris de les emissores comercials, que podria entorberir la seva imatge cristiana. Per l'altre costat, no cau en un doctrinarisme que limitaria la seva eficàcia real en el context social on vol arrelar. Per al catòlic, és una alternativa radiofònica que pot alliberar-lo, habitualment o en determinats moments, de molta vulgaritat i de preferències morals i religioses esbiaixades. Però també podrà ser agradable a molts d'altres, poc o gens creients, que hi trobaran un espai distès, animat per la fe, però respectuós amb tothom i no gens exhibicionista.

Ràdio Estel, tanmateix, té una limitació notable: només arriba a la major part de l'Arxidiòcesi de Barcelona. A un bon nombre, doncs, de ciutadans de Catalunya, però no a tots. L'esperança és que, en un futur no llunyà, puguem comptar amb una xarxa d'emissores diocesanes de tot el país que combini programes comuns amb desconexions locals. És una meta a considerar i a precisar entre tots, a partir de l'experiència de Ràdio Estel.

Catalunya Cristiana mira aquesta nova emissora com una germana en el camp —tan dur— de la informació religiosa catalana. Aspirem a la formació d'un espai comunicacional catòlic que contribueixi al pluralisme de la nostra societat amb l'aportació d'una veu catalana de velles arrels que, de vegades, sembla la més absent de la cultura actual. Ens cal consolidar la comunicació escrita —que és la nostra tasca específica— però necessitem també la radiofònica i ben aviat ens caldrà pensar en les possibilitats que ens oferirà la televisió per cable. I tot això, no pas com un món a part, sinó com una oferta sense fronteres que potencii, al mateix temps, la presència de professionals cristians a tots els mitjans de comunicació, públics i privats.

Des d'aquesta perspectiva, la inauguració de Ràdio Estel se'ns presenta com una crida a mirar amb amplitud la missió comunicadora de l'Església, a conjuntar esforços sense petiteses i a promoure amb generositat una mobilització de recursos, indispensables per a continuar avançant.

## TRIBUNA

Un dels elements claus en el moment de decidir sobre qualsevol conducta és la pròpia consciència. Es tracta del nucli fonamental on ens adreçem per a discernir què cal fer. És el que caracteritza a l'ésser humà: podem prendre decisions.

No volem pas aquí reflexionar sobre els múltiples condicionants que influeixen en la llibertat humana, (que hi són) sinó sobre la importància que té el fet de prendre decisions. I també en la importància de tota persona en formar-se recatament la capacitat de decidir.

En el nostre context cultural prima el pluralisme, la funcionalitat, el subjectivisme... i són valors que s'han descobert en contrast amb d'altres més potenciat en èpoques passades.

Optem per tot allò que considerem important, que té valor en si mateix o per a nosaltres. I cada vegada enmig del pluralisme vigent és més difícil de saber què és el millor. Hi han molts punts de vista, no sols diferents sinó oposats. ¿Com escollir? ¿Amb quins punts de referència?

Amb encert s'ha parlat amb una imatge clara de què sobretot els joves d'avui prenen les determinacions com guiats pel «radar» (sempre segueix un objecte, està en referència a...). A diferència d'altres generacions on les decisions es prenen tenint com a punt de referència «un nord» per arribar al qual calia «una brúixola» (indica clarament l'orientació). Les decisions estan doncs en un cas referenciades a la manera de fer dels altres i en l'altre a la finalitat que hom es marcava o li marcaven. Però en ambdós casos hi han ingredients de «veure que fan els altres» i també «on em porta».

Però aquests punts d'accentuació propis de cada moment cal que ens plantejgin sobretot als educadors qüestions de com estem tenint-ho en compte el mo-

## La presa de decisions

■ Antonieta Mateus i Gorgues



ment cultural actual per tal d'ajudar a les persones a construir el seu estil de judici. No tot és necessàriament personalitzador. De les constatacions de la realitat en podem fer una anàlisi i també fer les intervencions que creiem oportunes per a matisar, accentuar o bé eradicar.

Per veure el que passa al voltant, prendre consciència de les posicions dels que em rodegen, descobrir els problemes, les il·lusions, els reptes del moment cultural present ens cal un bon «radar». I aquest ens ajuda també a captar les incoherències, els valors i els disbarats que fem plegats. Estem situats. Sabem on estem.

¿Però com hi estem? ¿N'hi ha prou amb constatar el consumisme, el pragmatisme, la competitivitat, la contaminació...? ¿Com ens quedem en descobrir la progressiva separació entre els dèbils i els forts —a nivell individual o grupal—? ¿On queda la constatació de què hi ha homes i dones compromesos a través del que petit amb els qui pateixen, amb els necessitats...?

Quan busquem un sentit a l'existència

Per veure el que passa al voltant, prendre consciència de les posicions dels que em rodegen, descobrir els problemes, les il·lusions, els reptes del moment cultural present ens cal un bon «radar». I aquest ens ajuda també a captar les incoherències, els valors i els disbarats que fem plegats.

i anem a la recerca d'una orientació pels nostres actes, els altres ens són un punt de referència i per tant el radar ens pot ser de força utilitat. Però també ens interroguem: ¿cap on anem? ¿on ens portaran els fets que estem vivint? ¿No és una certa preocupació per trobar el nord i per aprendre a utilitzar la brúixola en la quotidianitat?

La persona és interioritat i és relació, comunicabilitat. En la dimensió relacional anem construint-nos. Però és també reflexió, valoració, discerniment. Davant les múltiples propostes que ens arriben (diverses i contraposades) hem d'aprendre a posar-hi ordre, a prioritzar, a descartar... ¿Però amb quins referents? ¿Com educar infants i joves en aquesta dinàmica que fa un judici valoratiu per actuar en conseqüència? I això es fa en l'interior de cadascú. En optar, al prendre decisions es contrasta, s'analitza...

Cardin va veure en la revisió de vida un mètode que podia, amb simplicitat, servir d'ajuda. El radar havia d'estar sempre a punt: conèixer, la realitat, analitzar-la, veure'n els entrellats... I la persona i el grup descobria un Nord clar: arribar a ser persones i grups seguidors d'un model humanitzador i alliberador: Jesucrist, que al llarg de la seva vida va tenir com a fita permanent «fer la voluntat del Pare». La seva orientació estava clara. El punt de referència dels seus judicis era definit. El seu model d'obrar sempre mogut per l'Esperit (la seva brúixola). I va ser un home que tenia el radar ben orientat al seu voltant, però molt més profundament la seva orientació li venia donada per la seva radical unió amb Déu.

Els cristians tenim aquí un model per saber com decidir. Avui se'ns presenta com a notícia nova.

Antonieta Mateus i Gorgues, és directora de l'Escola de l'Esplai de la diòcesi de Lleida

Director: Manuel Valls i Serra  
Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas, Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragones, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, Pere Campàs, Salvador Cardús, Miquel Àngel Codina, Rosa Collé, Guillem Farré, Francesc Gamissans, Núria Giralt, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Pau López, Enric Graupera, Jaume Mora, Antoni Munné, Francesc Nicolau, Núria Oriol, Albert Pera, Tomàs Puntí, Joan Salvador, Pere Tena, David Vidal, Pere Vives, Miquel Estradé, Francesc d'A. Picas, Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA;

Norbert Miracle, TORREDEMBARRA; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil, ANDALUSIA I SUD D'ESPANYA; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.

Disseny: Josep Samper i Aledo. Compaginació: Carlos Aguado.

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

C/ Puiggarí 5-7, Telèfon: 490 59 88, Fax 490 20 35 - 08014 BARCELONA.

Impressora: Publiograf, S. A. L. Passatge Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

### SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.  
Resta d'Europa: 19.604 Ptes. □ Amèrica: 24.804 Ptes. □ Àfrica: 24.804 Ptes.  
□ Àsia: 35.724 Ptes. i Oceania: 35.724 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona  
Fundadors i membres honoraris del patronat:

Mn. Joan E. Jarque i Juglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

President: l'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard M<sup>a</sup> Carles i Gordó

President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz

Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar Vilarrúbies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i mossèn Manuel Valls

Secretari: Jaume Planas

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP



## ◆ Als qui parlen en públic a les esglésies

Sr. Director:

Sobre aquest tema, a *Catalunya Cristiana* del passat 11 d'agost, J.M. Arderiu Payerols oferia unes consideracions molt encertades.

Haig de reconèixer que no aconsegueixo concentrar-me gaire durant l'homilia de la missa, i en acabar la missa em pregunto quin era el seu contingut. Això és degut, a més a més de la meua facilitat de distracció, a la manca de connexió del sacerdot amb els fidels; a que aquest no aconsegueix que el seu missatge arribi a l'auditori. Quan un sermó no té atractiu, el públic no se l'escolta, quedant malaguanyada la bona intenció del sacerdot.

Aquesta comunicació fidels/sacerdot ve motivada per diferents aspectes: monotonia, repetició, manca d'entonació, ritme inadequat, excessiva durada i ambigüitat, converteixen l'homilia en quelcom soporífer i temut pels assistents a l'ofici religiós.

Moltes vegades, escoltar el primer sermó equival a haver escoltat tots els següents, ja que allò que s'hi manifesta és sempre el mateix. És convenient insistir en l'amor, la pau, la germanor, la justícia i la llibertat; però també cal tractar altres temes, com la família, el dret a la vida, l'ordre sexual, la honradesa, l'eutanàsia, i tants altres que afecten negativament o positivament a la societat actual i al col·lectiu catòlic.

En altres ocasions, en sentir el comença-

ment, ja s'ha escoltat la resta de l'exposició, ja que a continuació no es fa més que repetir fins a la sacietat les mateixes frases.

Un discurs el to del qual no canvia, pot sumir a qui l'escolta en un inevitable somni. No obstant, si aquest canvia d'entonació, segons cada frase, el seu contingut i la seva importància, es canalitza l'estat d'ànim, mantenint viu l'interès dels fidels.

En utilitzar un ritme accelerat, impedeix que les paraules puguin ser assimilades. Ans al contrari, si aquest és lent, amb massa pausa, provoca un cert nerviosisme. Cal utilitzar un terme mig, amb el qual l'exposició sigui entesa.

Resulta més efectiu exposar els conceptes més importants en un breu espai de temps, que estendre's amb aspectes superficials; ja que es pot caure en el risc de cansar a l'assemblea.

La manca d'atreviment i claredat quan es tracten determinats temes, donen lloc a la confusió, a la manca d'enteniment i, en alguns casos, que s'interpreti el contrari d'allò que amb ambigüitat es volia comunicar. Cal aconseguir que les persones presents reflexionin; es facin preguntes a si mateixes; s'autoreprenguin. Tot això, és clar, sense ferir la sensibilitat, ja que si s'abusa pot resultar contraproduent.

L'homilia, com a part instructiva de la missa, és de gran importància. Per a molts creients, és l'única font de formació religiosa. Si es falla, o no se li presta la suficient atenció, els fidels no reben adoc-

trinament. Per tant, molts catòlics practicants, mancats d'informació, veuen amb bons ulls, i fins i tot els donen suport, actituds contràries a la Llei Divina i al magisteri de l'Església.

Per últim, prego els sacerdots que llegeixin, rellegeixin i meditin tot això, ja que és el testimoni d'un jove laic que, en forma de crítica constructiva, vol ajudar-los en la seva meritòria, transcendent i admirable tasca evangelitzadora.

DÁMASO RUIZ TINTORÉ  
Barcelona



## ◆ ¿Tercer Món per sempre?

Sr. Director:

Tots coneixem la misèria que hi ha en el Tercer Món, fruit de l'exploació i l'egoisme dels països desenvolupats, que som molts.

Si reconeixem «particularment» cadascú, el nostre egoisme i la manca d'amor al proïsme, podrem esmenar per poder aportar cadascú el nostre «granet de sorra» ja sigui en el terreny socio-laboral, polític o econòmic, d'acord amb el saber i la possibilitats de cadascú per acabar amb la fam i les guerres en el món.

Si pel contrari no prenem consciència «particularment» que som egoistes significa que ens estimem molt poc entre nosaltres i atribuïm totes les responsabilitats i culpes al govern, al partit contrari o a

països més rics, com hem estat fent fins ara, no ens corregirem mai i ningú ni res no podrà posar remei a la situació mundial. Això voldrà dir que estem bé així en els països desenvolupats i que no ens importa gaire que en altres llocs morin moltes persones de fam o d'un tret.

MANUEL-AGUSTÍN LLOPART-MASCARÓ  
ARENZANA  
Barcelona



## ◆ A la porta de l'Àngel

Sr. Director:

Una vegada més exposo la idea de restituir l'Àngel de Barcelona, en el lloc adequat, al Portal de l'Àngel; prop de la plaça de Catalunya.

És bo col·locar monuments per recordar la història de les ciutats, i estic convençut que l'estàtua gegant de l'Àngel de Barcelona, col·locada al bll mig del passeig peatonal, quedaria molt bé.

Un Àngel com l'escut de Barcelona, ben il·luminat i si pogués ser amb un petit jardí al voltant del monument.

Espero i desitjo que aviat el Monument de l'Àngel de Barcelona sigui conegut per ciutadans i visitants.

MANUEL ALCOLEA MARÍN  
Barcelona

## RETALLS

### L'Express (15-IX-94)

## El vandalisme de la Revolució francesa

Un llibre sorprenent! ¿La Revolució francesa fou una guerra de religió implacable, iconoclasta? Això és el que es pot arribar a pensar després de llegir l'obra de François Souchal, arxiver paleògraf. L'autor uneix la fina erudició d'ex-alumne de l'École Nationale d'Archivers Paleògrafs

amb la passió del conservador de monuments històrics, que s'affligeix per la desaparició massiva d'obres d'art, moviment anomenat actualment genocidi cultural.

La guerra contra l'Església, a partir de 1790-1791, és, en primer lloc, una batalla contra les esglésies, en el sentit físic de la paraula: confessionaris, cadirat de cor i càtedres admirablement treballades s'utilitzen sense remordiment com a llenya. Calzes, crucifixos, copons i canelobres s'envien a la foneria, sense que importi la seva antiguitat o finesa. (...) Fins i tot la catedral de Chartres va ser condemnada a la des-

truïció, amb el plàcet de l'administrador local, un tal Cochon-Bobus. La seva supervivència (relativa, ja que va ser terriblement devastada) es deu a què, d'haver estat enderrocada, les seves runes haurien impedit la circulació de cotxes de cavalls als carrers. (...)

Els monestirs no van rebre millor tracte: tot França s'ha indignat, amb raó, per les recents profanacions d'un cementiri (jueu), a Carpentras. Però, ¿potser van ser més glorioses les repugnants exhumacions (il·legals, de fet) dels cadàvers de reis i prínceps a la metròpoli de l'Abadia de Saint-Denis, el 1794? Es va arribar, fins i tot, a desenterrar les despülles dels nens de la família Capeto-Borbón enterrats pocs anys abans. (...)

Fins i tot els llibres i manuscrits, certament salvats en la seva majoria per la Biblioteca Nacional, van conèixer de tant en tant un trist destí, i no s'haurien de silenciar les quatre fogueres successives enceses amb bonics arxius al carrer Richelieu cap el 1793. (...)

■ Emmanuel Le Roy Ladurie

International Herald  
Tribune (30-IX-94)

## L'«èxit» del control de natalitat de Bangla Desh

El 1975 vaig fer una investigació a les zones rurals de Bangla Desh. Em vaig adonar que homes i dones estaven interessats en els mètodes de control de la natalitat. Però als pocs llocs on la gent

hi tenien accés, se'ls proporcionaven sense l'assessorament adequat o sense vigilància mèdica.

Que manqués atenció sanitària no tenia res d'estrany. En aquella època, al camp no hi havia sistema sanitari bàsic, com tampoc no n'havia en altres zones, al marge de les ciutats més importants.

Malauradament, la situació no ha canviat. Al llarg d'aquestes últimes dècades, Bangla Desh, incitat per diversos organismes internacionals per al desenvolupament, s'ha embarcat en una equivocada croada de control de la població, que ha destorbat la creació d'un sistema sanitari bàsic.

A principis dels 80, entitats com el Banc Mundial o l'Agència per al Desenvolupament Internacional (AID) d'Estats Units van demanar una dràstica reducció del creixement demogràfic a Bangla Desh. Allò es va traduir en unes enèrgiques campanyes que donaven prioritat a l'esterilització, per sobre dels mètodes de regulació de la fertilitat, i que pràcticament es despreocupaven de l'atenció sanitària bàsica. S'oferia diners a homes i dones per deixar-se esterilitzar, el personal sanitari rebia una prima per cada client que aconseguien i es pagava els cirurgians per cada intervenció, motiu pel qual se'ls estimulava a realitzar esterilitzacions a preu-fet.

(...) El 1983, una investigació realitzada pel Banc Mundial a les clíniques estatals va revelar que els metges operaven en condicions sorprenents de manca d'higiene i que a voltes s'esterilitzava les dones sense dir-les que es tractava d'una operació irreversible.

El mateix any, funcionaris de l'AID van presentar queixes davant el govern de Bangla Desh perquè arribaven informacions que l'exèrcit estava portant a terme una campanya coercitiva per obligar a esterilitzar-se les dones d'una comunitat tribal pobre que tenien més de tres fills.

Un any després, cooperants britànics d'ajuda al desenvolupament van descobrir que, en zones que havien patit inundacions, sols s'entregava l'ajuda alimentària a les dones pobres amb la condició de què es deixessin esterilitzar.

La campanya d'esterilització va tenir un efecte devastador sobre l'incipient sistema sanitari del país. Per exemple, les primes per esterilització van fer que el personal sanitari oblidés els altres deures. Des de mitjan dels anys 80, els programes de control de la natalitat han absorbit un terç del pressupost total de sanitat. (...) Tot i que han disminuït les esterilitzacions (des de mitjan dels anys 80), continuen sent el mètode de control de la natalitat més usat.

L'experiència de Bangla Desh desmenteix l'afirmació, sobtadament, que el control de la natalitat és el millor mitjà per millorar la situació de les dones i dels nens. A Bangla Desh, la mortalitat materna continua sent extremadament alta, perquè gairebé no es dona atenció sanitària durant l'embaràs; i si la mortalitat infantil ha minvat lleugerament, es deu sobretot a la campanya de vacunació de finals dels 80 i als progressos en la lluita contra la di-  
senteria.

■ Betsy Hartmann

# E

## XERCICIS ESPIRITUALS PER A JOVES (Vacances de Nadal)

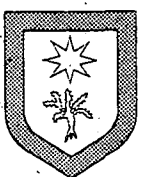
Del 26 al 31 de desembre

- P. Josep Vilarrubias, claretia.
- Una experiència de silenci i solitud, de pregària i de reflexió; de conversió per reprendre el camí de cada dia segons la voluntat de Déu.
- Comencen a la tarda i acaben al matí.
- Preus especials per a joves.

INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS

Per telèfon: (973) 48 00 45

CASA D'ESPIRITUALITAT  
25287 EL MIRACLE (EL SOLSONÈS)



Maria Ràfols, Petra de San José, Nicolas Roland i Alberto Hurtado Cruchaga

# Quatre beatificacions del Papa davant de més de 50.000 persones

**ROMA.— Juntament amb Maria Ràfols i la mare Petra de San José, Joan Pau II elevà als altars a un sacerdot francès, una religiosa romana i un jesuïta xilè.**

Davant de més de 50.000 persones reunides a la plaça de Sant Pere, Joan Pau II proposà, el passat diumenge 16, a Maria Ràfols i a la mare Petra de San José com a dos exemples per als catòlics d'arreu del món. De Maria Ràfols, nascuda a Vilafranca del Penedès el 1781 i traspasada a Saragossa el 1853, Joan Pau II exaltà «aquesta gran lliçó d'una caritat sense fronteres» que va donar la catalana en prodigar-se heroicament no sols a favor d'infants i ferits durant els dramàtics dies dels setges de Saragossa (1808-1809), sinó també en atendre els soldats francesos presoners i intercedir per ells.

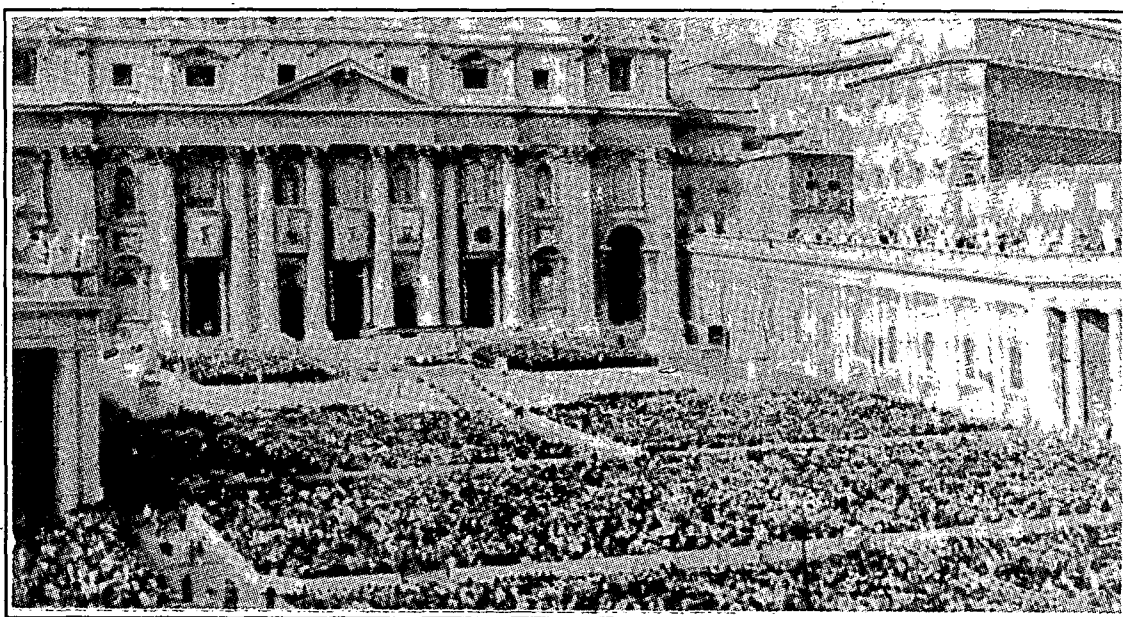
«Tots els consagrats podran veure-hi —digué Joan Pau II— una expressió de la perfecció de la caritat a què estan cridats». La beata malaguenya Petra de San José Pérez Florido (1845-1906), fundadora a Barcelona de l'homònim santuari, fou proposada pel Papa com «exemple de dona consagrada que, enmig d'innombrables dificultats, acull amb fe el carisma». Joan Pau II qualificà la vida de la mare Petra de «model lluminós de pregària i de sacrifici» que pot servir per aprofundir l'estudi dels diversos aspectes de la vida consagrada que constitueix

l'objectiu del sínode dels bisbes que s'està celebrant en el mes d'octubre.

Amb la Maria Ràfols i la mare Petra de San José també foren elevats als altars uns altres nous beats: el sacerdot francès Nicolas Roland (1642-1678), considerat el «pare» espiritual de sant Joan Baptista de la Salle; la religiosa romana Guiseppina Vannini (1859-1911), fundadora de la Congregació de les Filles de Sant Camil; i el jesuïta xilè Alberto Hurtado Cruchaga (1901-1952), que fou molt conegut per la seva tasca social a favor dels sectors més pobres de la població, la qual cosa va disgustar sectors de la jerarquia local.

Es calcula que a la plaça de Sant Pere hi havia almenys 8.000 xilens; gairebé tants com d'espanyols, que superaven els 9.000 (en la seva majoria aragonesos, andalusos i catalans). La delegació espanyola estava encapçalada com és habitual quan es tracta de beatificacions i no de canonitzacions, per l'ambaixador a la Santa Seu, López Aguirre Bengoa.

Durant la cerimònia van prendre la paraula Elías Yanes, president de la Conferència Episcopal Espanyola, que en la seva qualitat d'arquebisbe de Saragossa



Un aspecte de la plaça de Sant Pere de Roma durant la cerimònia

il·lustrà la vida de la mare Ràfols; i l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles, que féu un elogi de les virtuts de la mare Petra de San José. La cerimònia es desenvolupà sota un d'aquests esplèndids sols tardorals que caracteritzen el mes d'octubre a Roma. El Papa semblava descansat i en bona forma.

Abans de començar la missa, el cardenal Bernardin Gantin, degà del Col·legi cardenalici, felicità el Papa pels setze anys de la seva elecció amb la fórmula tradicional llatina: «Dominus Te conservet, Dominus Te vivificet, ad multos et faustos annos!». El Senyor et conservi, el Senyor et doni vida, per molts anys! Aquesta

felicitació fou rebuda amb un gran aplaudiment per la multitud.

Amb el Sant Pare concelebraren el president de la Conferència Episcopal Espanyola, Mons. Elías Yanes, arquebisbe de Saragossa; Mons. Ricard Maria Carles, arquebisbe de Barcelona; Mons. Agustín García Gasco, arquebisbe de València; i els bisbes d'Osca i Jaén, Javier Osés i Santiago García Aracil. A més, ho feren el cardenal de Colònia, Joachim Meissner; el cardenal emèrit de Santiago de Xile, Juan Francisco Fresno; i el bisbe de Reims, Jean Balland, entre altres.

● C.C.



El Papa comparteix amb alguns matrimonis assistents

## Joan Pau II clausura la trobada mundial amb las famílies

**ROMA.—** Sa Santetat el Papa va clausurar el diumenge 9 d'octubre els actes de la Trobada Mundial amb els Famílies, i ho féu amb una missa. A l'homília féu una crida a la fe en l'Església i en la institució familiar cristiana. Davant de més de cent cinquanta mil persones aplegades a la plaça de Sant Pere, Joan Pau II tingué un record molt especial per als pelegrins «arribats d'Espanya i Amèrica llatina, així com per aquelles famílies que estan espiritualment unides a nosaltres en aquesta celebració». «Us convido a manifestar amb les vostres obres la sublim grandesa i incomparable dignitat amb què Déu ha dotat la família —afegí el Sant Pare—. Que cada llar respongui al pla de Déu.

● C.C.

## FILTRANT LA NOTÍCIA

### La clausura de les monges en el Sínode

En el Sínode sobre la vida religiosa que s'està celebrant a Roma, la gamma d'intervencions dels bisbes és immensa i molt diversa: s'han discutit aspectes de gruix teològic, com carisma i institució, passant per altres més perifèrics, com el retorn a l'ús de l'hàbit religiós, i arribant, fins i tot, a algun de «pintoresc» com les acusacions desmesurades de monsenyor L. Perić, bisbe de Monstar (Yugoslavia), contra els franciscans que defensen les presumptes aparicions de la Mare de Déu de Medjugorje.

No ha faltat en l'aula sinodal la discussió sobre el tema de la clausura de les monges de vida contemplativa. En aquesta línia, el president de l'Unió de Superiors Generals d'Itàlia, el caputxí, pare Flavio Roberto Carraro, suscità l'assumpte: la rigurositat de la clausura; segons ell, dificulta la formació de les postulants i novícies.

La intervenció del pare abat general dels cistercencs, Bernardo Olivera, fou clara, contundent i sincera: «Un cert tipus de clausura molt rigurosa per les monges —diu— fou determinada en una certa època per raons sociològiques i culturals.» I comenta un fet puntual: «El context actual de respecte a la dona fa injustificable que per sortir del convent o monestir s'hagi

d'obtenir l'autorització d'un superior masculí, i menys encara per coses tan òbvies com raons de sanitat, de treball, de l'exercici dels drets civils, d'actes administratius, etc. Prohibir en nom de la clausura, sessions comunes de formació o reunions dels formadors o superiors, destorba i dificulta la realització de l'objectiu pel qual la clausura fou instituída com un mitjà.»

Algunes intervencions han estat dures. Per trencar la tensió en el debat, les paraules de l'abadessa del monestir de clarisses, «Mater Ecclesiae», fundat, per desig del Papa dins els murs del Vaticà, foren més serenes i suaus, potser —com es diu—, fugint un xic d'estudi. Sor Chiara Stoppa, l'abadessa, digué: «La força de testimoniatge d'un monestir, depèn de la radicalitat, de la intensitat i de la claredat amb què es viu de Déu solament. La clausura papal té una significació emblemàtica que expressa el misteri de l'Església-Esposa que respon a l'amor de Crist-Espòs».

La clausura ha quedat oberta —valgui l'antinòmia— en les sessions sinodals, però tot fa pensar que ja no tindrà el significat d'abans i que no serà imposada rigurosament.

■ Francesc Gamissans



## ESPANYA

## Sínode a Mallorca

**PALMA.**— Mons. Teodoro Úbeda ha decidit convocar un Sínode diocesà per al curs 1995-1996. Per aquest motiu el prelat ha escrit una carta als fidels on informa sobre aquest esdeveniment.

El primer objectiu serà la personalització de la fe. «És imprescindible un esforç renovat i constant perquè tots els membres de l'Església de Mallorca tinguin una fe veritablement personalitzada, de servei als altres i de corresponsabilitat eclesial».

El segon objectiu serà la reflexió sobre la realitat social i eclesial de la diòcesi de Mallorca i la pròpia preparació dels grups sinodals. «El Sínode—segons Mons. Úbeda— ha de constituir una resposta als reptes reals que hi ha en la nostra societat i en la nostra Església en aquest final de segle».

Tots els grups presents en les comunitats parroquials treballaran en qüestionaris d'estudi i reflexió, sense deixar la seva tasca habitual però responent un qüestionari en una o diverses reunions cada trimestre. (S.I.C.)

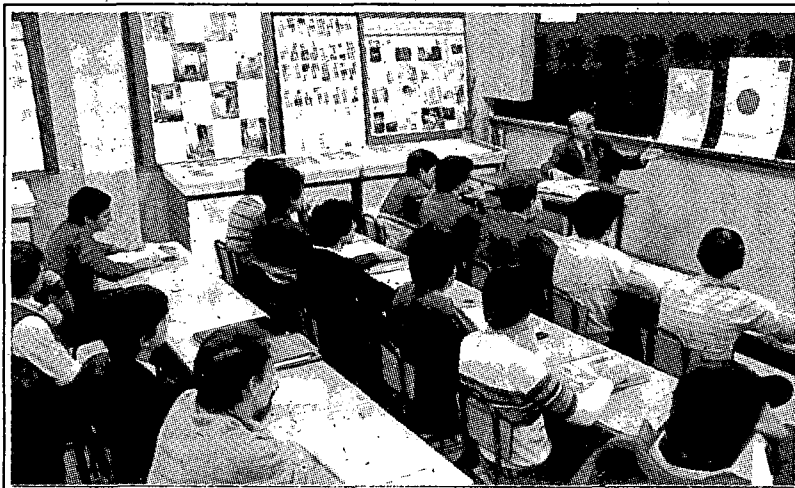
## Casc per als qui van amb moto

**JEREZ.**— El bisbe de Jerez, Mons. Rafael Bellido Caro, adverteix en la seva carta pastoral, que tant per les festes de tardor com per l'espectacle esportiu, tan multitudinari, en el circuit de Jerez, que ningú no oblidí el casc quan vagi amb moto.

«El qui no tingui casc que el compri i el que el tingui que no se'l deixi a casa. Sortir amb el casc al carrer és imprescindible per evitar duríssims cops que a vegades, poden ser mortals, i que amb ell es poden pal·liar i, fins i tot, evitar la mort», deixa ben clar el bisbe de Jerez.

També crida l'atenció en la seva carta perquè «ningú no aprofiti aquestes festes per fomentar el tràfic de tantes mercaderies que atrofien la manera de ser dels nostres ciutadans i escursen la vida a molts joves».

«Que els qui vinguin —continua Mons. Rafael Bellido— sàpiguen i adverteixin, per nosaltres mateixos, que aquí respectem la vida, els drets de les persones, les esperances dels joves, les il·lusions dels nostres infants, el valor dels més grans, les característiques, inviolables, de les nostres institucions i la riquesa del nostre patrimoni artístic». (S.I.C.)



## Els bisbes del Sud davant la situació de la religió en els centres públics

**GRANADA.**— Els bisbes del Sud d'Espanya celebraren, els dies 10 i 11 d'octubre, a Granada la seva 68 Assemblea Ordinària. La situació de l'ensenyament de la religió en els centres públics i el tema de la família, foren dos dels temes més destacats que es tractaren en aquesta trobada, que fou presidida per l'arquebisbe de Granada, Mons. José Méndez, davant l'absència del titular de la diòcesi de Sevilla, Mons. Carlos Amigo, que participa a Roma en el Sínode dels Bisbes sobre la Vida Consagrada.

Els prelats andalusos dedicaren una atenció preferent, per tractar-se de l'Any Internacional de la Família, a l'estudi de la situació i problemàtica de la família a Espanya, des de les perspectives social, política i religiosa. En els debats intervingueren Julio Iglesias Usell, catedràtic de la Universitat de Granada i redactor de l'Informe FOESA sobre la família.

Tanmateix, amb motiu del II Mil·lenni del Cristianisme, a celebrar l'any 2000, els bisbes del Sud iniciaren una avaluació de l'aportació de l'Església catòlica a la regió i de les perspectives pastorals previstes per a l'inici del 3r mil·lenni en la Nova Evangelització propugnada per Joan Pau II.

Finalment, en l'Assamblea es féu una anàlisi sobre l'acció caritativa social de l'Església a Andalusia i parlaren sobre el delicat moment de l'Ensenyament Religios Escolar, partint d'un informe elaborat pels delegats diocesans d'ensenyament de les Províncies Eclesiàstiques de Granada i Sevilla. Per acabar, els prelats estudiaren la dotació d'equipament religiós—locals pastorals i de culte—per als nous barris, principalment en els gran núclis de població. (S.I.C.)

## Nou Director General per Afers Religiosos

**MADRID.**— El nou Director del Gabinet per afers Religiosos del Ministeri de Justícia i Interior, Víctor Manuel Urrutia Abaigar, va prendre possessió del seu càrrec dijous, dia 13 d'octubre.

L'acte de presa de possessió, que tingué lloc a la seu del Ministeri, fou presidit per Juan Albert Belloch i alts càrrecs del Ministeri de l'Interior i Justícia.

Víctor Manuel Urrutia és Doctor en Ciències Polítiques i Sociologia per la Universitat de Deusto, Master of Arts (Sociology) per la New School for Social Research de Nova York i graduat social per l'Escola Social d'Oviedo. Ha estat professor de la facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la Universitat de Deusto i professor de la Universitat del País Basc, on actualment dirigeix el departament de Sociologia de la Facultat de Ciències Socials i de la comunicació. (S.I.C.)

## «Serra club» es reuneix a Madrid

**MADRID.**— «Serra Internacional» —organització de seglars catòlics establerta a 35 països del món— celebrà a Toledo, del 9 al 12 d'octubre, la seva XIX convenció, organitzada pel «Serra Club» de la capital manxega. Unes 70 persones, de diferents punts d'Espanya, dels Països Baixos, Bèlgica, Portugal, Itàlia o Romania, participaren en aquesta trobada.

El programa inclou dues conferències formatives sobre «La vocació com autenticitat de tota biografia» i sobre «Família i vocacions».

«Serra Club» és una associació de seglars catòlics que es preocupa de les vocacions sacerdotals i religioses. Els Clubs estan incorporats a Serra Internacional, una organització establerta a 35 països d'arreu del món, per tal de fomentar i promoure vocacions al Sacerdocí, i d'impulsar el catolicisme encoratjant els seus membres perquè en confraternització i a través de l'estudi visquin la seva vocació cristiana de servei. (S.I.C.)

## Intervingué monsenyor Pere Tena

## Jornades Nacionals de Litúrgia

**MADRID.**— Del 10 al 12 d'octubre s'han celebrat les Jornades Nacionals de Litúrgia al Seminari Conciliar de Madrid, sota la presidència del bisbe d'Almeria, Mons. Rosendo Álvarez Gastón, president de la Comissió Episcopal de Litúrgia, fou el qui va inaugurar les jornades.



El Dr. Pere Tena tractà de «L'Església particular i les seves comunitats»

La primera ponència fou a càrrec del bisbe auxiliar de Barcelona i expert liturgista, Mons. Pere Tena, qui parlà de «L'Església particular i les seves comunitats». La segona ponència, «Litúrgia dominical: Eucaristia i litúrgia de les Hores» fou exposada per José Aldazábal, Director del Centre de Pastoral Litúrgica (CPL) de Barcelona. Julián López, bisbe de Ciudad Rodrigo i Delegat de Litúrgia de Zamora explicà «L'Any Litúrgic com a context de les celebracions de les parròquies». D'altra banda, la Presidenta de Càritas a Almeria parlà de «Litúrgia i caritat en la vida parroquial». Sis comunicacions completaren les Jornades, en les quals es tractaren temes com la uncí i pastoral dels malalts en la comunitat parroquial; la litúrgia amb els grups i moviments de la parròquia; la celebració del sagrament del matrimoni; la litúrgia i pietat popular a la parròquia o la música en les celebracions litúrgiques. (S.I.C.)

## PINZELLADES

### L'experiència dels altres

El consell de les persones assenyades ens podria ajudar a evitar molts daltabaixos en la vida. Però no serveix de gran cosa. El jove se sent fort i pensa que no caurà on els altres van caure. Molts drogaaddictes, alcohòlics, afectats de la sida, lamenten, quan ja no té remei, no haver escoltat els bons consells que els donaren.

S'acostuma a dir que cal aprofitar l'experiència dels altres, i que els experiments s'han de fer amb gasosa, però la veritat és que s'aprèn poc en el fracàs aliè, i molts prefereixen experiments forts, encara que tinguin verí. L'experiència dels altres serveix de molt poca cosa, i quan es té la pròpia, ja no pot ser usada: si el jove volgués..., si l'ancià pogués... L'experiència és una senyora que ens passa la pinta quan estem calbs. L'experiència és un bitllet de loteria que adquirim quan es féu el sorteig.

■ Justo López Melús

Així ho expressa John O'Connor, cardenal arquebisbe de Nova York

INTERNACIONAL

# El Sínode sobre la vida religiosa, gran esperança per a tota l'Església

**ROMA.— El binomi, carisma fundacional i obediència al bisbe, o vida consagrada i opció preferencial per als pobres; el tema de la dona religiosa en els òrgans de decisió de l'Església; testimoni evangèlic i iniciatives negatives i incontrolades; fidelitat a la tradició i procés d'inculturació, foren alguns dels aspectes més repetits i debatuts en el Sínode sobre la vida religiosa que es continua celebrant en presència del Papa.**

Monsenyor John J. O'Connor, cardenal arquebisbe de Nova York afirmà en una conferència de premsa que el Sínode s'està desenvolupant en un clima de gran coherència entre tots els qui hi intervenen, i amb algunes divergències no substancials, motivades per experiències personals i locals. El prelat va subratllar que el Sínode està provocant una gran esperança en tota l'Església.

El tema principal de les intervencions dels diversos pares sinodals ha estat el de les relacions entre els religiosos i els bisbes. Els temes de l'opció i missió dels consagrats a favor dels pobres, així com l'ecumenisme, o el diàleg interreligiós, especialment en el món musulmà i la importància, actualitat i necessitat de la vida consagrada contemplativa han estat temes debatuts en l'aula sinodal.

## La formació dels religiosos

L'arquebisbe de Tegucigalpa (Honduras), Mons. Óscar Rodríguez, tractà la importància de l'educació i de la formació en i per la Vida Consagrada. «No és possible deixar la causa sagrada de la formació de la vida consagrada a iniciatives incontrolables». Mons. Karl Romer, bisbe brasiler, va presentar llums i ombres concretes que es donen en la vida consagrada. Se li va preguntar per què no ha remuntat encara la crisi vocacional i continua baixant el nombre de consagrats en l'Església i en el seu país.

L'arquebisbe de Bucaramanga, a Colòmbia, Mons. Darío Castillón Hoyos, va demanar una més gran i més efectiva obediència dels consagrats pel que fa als bisbes, evitant situacions properes a esglésies paral·leles, especialment en el camp de la formació.

El bisbe de Napo, a l'Equador, Julio Parise, després de fer tot una lloança a l'influx positiu del Concili Vaticà II sobre la vida consagrada, ha cridat l'atenció sobre «una formació inicial més perllongada i una millor planificació de la formació permanent» dels consagrats, mentre que l'arquebisbe de Bulawayo, a Zimbabue, Henry E. Karlen, accentuà els aspectes concrets sobre la selecció de candidats, examen de les seves motivacions, la necessitat de formadors adequats i la implicació de tota la comunitat cristiana en aquests processos.

La línia dominant en aquestes intervencions apuntava vers una més plena integració dels religiosos en la vida pastoral i

estructural de la diòcesi. En aquest sentit, els bisbes De Jesús i Damasceno al·ludiren al problema de la mobilitat dels religiosos que ocupen freqüentment càrrecs claus en les diòcesis.

La unitat i la comunió en el reconeixement mutu de cara, sobretot, a l'evangelització, i en el discerniment dels respectius «rols» fou l'argument central de les paraules del bisbe Maurice Piat.

## Valorar la dona consagrada

El paper de la dona consagrada fou també un altre dels temes «estrelles». Dedicaren paraules d'elogi i de petició d'un més gran reconeixement i valoració, els bisbes Santana, Deschamps, Boyle i el cardenal irlandès, Daly. Fou demanada la no-discriminació, la igualtat de tracte i una decisiva afirmació pel respecte de la seva dignitat. Mons. Santana Sequera afirmà la conveniència que les religioses poguessin accedir als òrgans de direcció i decisió de l'Església. Fins i tot, el bisbe Ernest Kongo va dir davant



Dues religioses clarisses de vida contemplativa, clarisses

el Papa, la possibilitat que «Déu inspire una actitud profètica, que podria consistir en nomenar alguna religiosa qualificada per formar part del col·legi cardenalici».

## La inculturació

L'agustí recol·lecte, bisbe auxiliar de Panamá, afirmà que «el tema de la cultura continua essent en l'Església una "assignatura pendent"» i que «tota vida consagrada ha de passar un procés d'inculturació i assumir un compromís real a favor de l'evangelització de la cultura».

El caputxí angolès, Pedro Luis Guido Searpa també comentà aquest tema, indicant que «una recta formació d'inculturació no pot mitigar o ablanir el radicalisme propi de la vida consagrada». «Una inculturació ben entesa ha d'educar els consagrats a viure el radicalisme evangèlic segons el carisma del seu Institut i del "geni" del seu poble».

## Cardenals d'Eslovàquia, Ucraïna i Brasil

El cardenal Josef Tomko, prefecte de la Sagrada Congregació per a l'Evangelització dels Pobles parlà de la dimensió missionera de la vida consagrada, que definí com el camp més fecund per a la consagració, indicant que actualment hi ha més de 124.000 consagrades en missió. L'arquebisbe d'Ucraïna, Myroslav Ivan Lubachinsky aportà el testimoni de la vida consagrada en el seu país i la necessitat d'actualitzar-la després dels quaranta-quatre anys de repressió comunista; el cardenal brasiler Lorscheider, arquebisbe de Fortaleza, parlà del baptisme com element fonamental de l'Església i de la vida consagrada, i font de la seva renovació.

## L'opció pels pobres

Dos bisbes filipins, Mons. Quevedo i Mons. de Wit, centraren les seves paraules en l'opció que els religiosos i consagrats han vingut realitzant en els darrers anys a favor dels més pobres. Ambdues intervencions traspuaven reconeixement agraït per aquestes actituds. Així el bisbe de Nova Segovia, que és religiós Oblat Missioner de la Immaculada, recomenà els superiors religiosos i eclesiàstics una gran sensibilitat vers aquestes opcions, «expressions emergents de la vida religiosa» discernint i estudi d'aquestes noves formes de vida religiosa per un més gran reconeixement i valoració; un diàleg serà per resoldre tensions i conflictes que puguin donar-se entre aquestes noves formes i les tradicionals; i una invitació «per tal que més religiosos visquin i treballin entre els pobres seguint l'exemple de Jesucrist».

L'anglès Timothy Radcliffe, mestre general de l'Orde de Germans Predicadors, els Dominics, presentà una comunicació en aquest mateix sentit. «La vida religiosa —començà afirmant— és sempre una crida a seguir a Crist a salpar en una aventura, per trobar Crist entre els pobres, a través de l'estudi o l'oració. És una aventura que vol coratge i creativitat». Es lògic que hi hagi moments de «tensió i equivocació», però mai de por, proposant el camí del diàleg i la de comunicació per superar les possibles dificultats. En aquesta via del diàleg, el P. Radcliffe ha assenyalat com a instruments, la confiança en el Senyor, estar disposats a prendre d'altres persones i la humilitat davant el misteri de Déu. «El coratge i la creativitat i el viure moments de tensió i equivocació amb confiança, són reptes de la vida consagrada en el món d'avui».

Els superiors generals dels salesians i claretians, Egidio Viganó i Aquilino Bocas, també hiran intervenir. El primer va subratllar l'actualitat i importància de la comunió de grups de laics en l'esperit i missió dels grans fundadors i fundadores dels Instituts de Vida Consagrada, advocant per una eclesiologia d'intercanvi de dons.

L'espanyol Aquilino Bocas Merino parlà del futur i validesa dels processos de renovació de la vida consagrada, iniciats des-

prés del Concili Vaticà II i que s'han traduït en la renovació de les Constitucions de les diferents Congregacions i Instituts religiosos. Destacà la necessitat de prosseguir en aquest camí de renovació, en nom de la fidelitat a l'Esperit, als signes dels temps i dels llocs i a la mateixa evangelització, malgrat les experiències que hagin pogut resultar negatives.

## Les presumptes aparicions a Medjugorje

En el Sínode no sols es tracten temes de fons, referents en aquest cas a la vida dels consagrats en l'Església, sinó que acostuma a ser ocasió que bisbes procedents dels indrets més dispars expressin davant els seus col·legues els seus problemes particulars, en part per demanar ajut i en part per que aquestes situacions es coneixin. Així ho ha fet el bisbe de Mostar, que va arremetre contra els franciscans i el santuari de Medjugorje.

Monsenyor Perio parlà del santuari construït pels franciscans en el lloc de suposades aparicions de la Mare de Déu i que ha despertat tant d'interès entre el poble, com a refús per part de la jerarquia de l'Església. «La postura oficial de la Conferència Episcopal —digué Perio—, del 10 d'abril de 1991, distingeix el treball pastoral que correspon al bisbe i als sacerdots, del contingut de les suposades aparicions». La declaració episcopal diu: «Segons les dades conegudes no és pot afirmar que es tracti d'aparicions i revelacions sobrenaturals». «Les presumptes aparicions —afegí monsenyor Perio— creen molta confusió i divideixen l'Església local. Per tant, esperem que la Santa Seu utilitzi la seva autoritat per reafirmar plenament la unitat en la nostra Església diocesana».

## Intervenció de la Mare Teresa de Calcuta

La intervenció de la Mare Teresa de Calcuta ha estat més aviat un bonic testimoni de com entén i viu la vida consagrada i com ho entén i viu la Congregació de Missioneres de la Caritat, fundada per ella.

Segons la Mare Teresa, en l'origen de tota vida consagrada hi ha el desig i la necessitat de la persona humana de «sacralitzar la set de Jesús Crucificat per amor a les ànimes, treballant per la salvació i la santificació dels més pobres d'entre els pobres». D'aquesta manera, la vida de la religiosa, com a consagrada i sobretot com a dona, «ha de ser la de tenir set de Jesús i d'assumir sobre nosaltres mateixos la set de la nostra gent». Per això, la dona consagrada ha d'enamorar-se cada vegada més de Jesús, mitjançant la vivència dels vots, la vida de comunitat, de la pregària i de l'Eucaristia.

Finalment, després de proposar Maria com a model de les consagrades, acabà la seva intervenció amb aquesta pregària: «Maria Mare Nostra, doneu-nos un cor tan bell, tan pur, tan immaculat; tan ple d'amor i d'humilitat com el Vostre perquè poguem rebre dignament Jesús, Pa de Vida, estimar-lo com Vós l'heu estimat i servir-lo en la dolorosa persona del pobre».



## GIRONA

150 alumnes matriculats al curs de l'Institut de Teologia

## El professor Cardelús va recordar els privilegis dels rectors de fer testaments vàlids com els notaris

**GIRONA.**— Un total de 150 alumnes, en la seva majoria nois i noies, s'han matriculat al nou curs de l'Institut de Teologia del bisbat que es va inaugurar el passat dia 6. La missa de l'Esperit Sant va ser presidida pel doctor Jaume Camprodon qui va afirmar en la homilia que era difícil trobar tants joves junts en un acte d'Església. El doctor Camprodon va animar a tots els alumnes de Teologia a posar en pràctica els ensenyaments que rebran. També va llegir una carta en la missionera gironina, Marisa Moreno, que es troba a Burundi atenent els refugiats rwandesos, recordant que hi ha nombrosos cristians compromesos arreu del món que presten serveis als més necessitats.

Acabada la cerimònia religiosa es va celebrar la sessió acadèmica en la qual el professor de llatí i dret canònic, doctor Josep Maria Cardelús, va llegir la lliçó inaugural que va versar sobre «el dret canònic en la formació del dret català: els costums de la diòcesi de Girona». El doctor Cardelús va fer un repàs històric, començant per la romanització que va deixar una forta empremta en la vida i lleis del nostre país, passant després per la influència del dret visigòtic i del de l'Església. D'aquesta manera es va formar el dret propi de Catalunya que va tenir la primera compilació coneguda en el Llibre dels Usatges.

El doctor Cardelús també va recordar que el dret eclesiàstic va suavitzar sovint les relacions entre feudals i subdits i entre els pobles en lluita a través dels pactes de pau i treva. Finalment va explicar que alguns dels costums i privilegis medievals encara es mantenen avui, com és el cas de l'anomenat Testament Sagramental fet davant de l'altar de certes esglésies i la validesa dels testaments fets davant dels rectors de parròquies o els seus substituïts en cas de no haver-hi un notari a l'abast.

Al final es van repartir sis diplomes a alumnes que ja han acabat els estudis.

■ M. Caballé

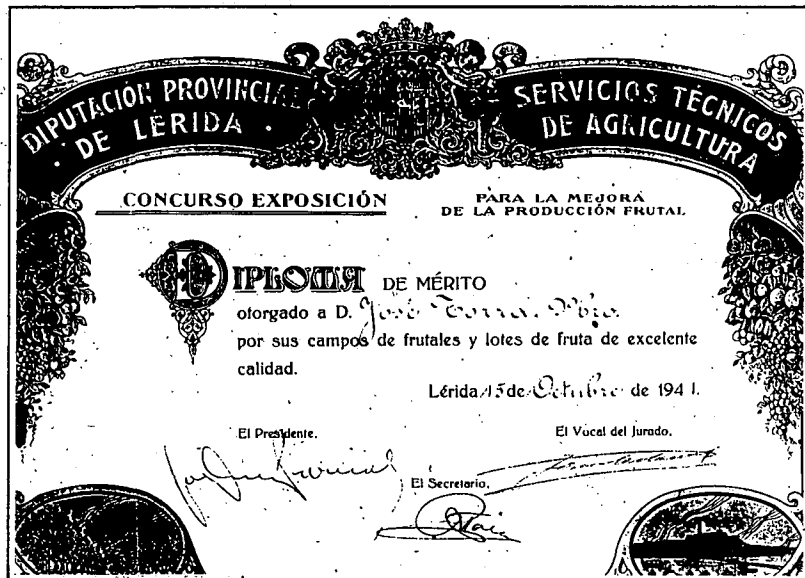
## URGELL

Homenatge pòstum a Mn. Torra

## Un rector distingit per la seva tasca pastoral i social

**SORRE.**— Recentment ha tingut lloc un homenatge dels pobles de la Vall d'Assua en memòria del que en fou rector durant quaranta-un anys (1910-51), el prevere Josep Torra i Cairol. Ramon Vilardell, vicari general, els preveres del Pallars Sobirà i els pobles de la Vall d'Assua van participar a la festa.

Els poblets de la Vall d'Assua guarden un record entranyable de mossèn Torra, «pare espiritual, mestre de la fe i home emprenedor», segons llegim en una edició dels goigs de Sant Esteve, patró de Sorre. Interpretant els sentiments dels habitants de la vall, els joves que integren la Comissió de Festes de Sorre van organitzar l'homenatge. Ramon Vilardell amb el rector de Sorre, Jaume Besolí, i un grup de preveres van concelebrar l'Eucaristia i a continuació va ser beneït el monument que perpetuarà la memòria de mossèn Torra. Els assistents van destacar la bondat i l'esperit empenedor del prevere. Una font i una effigie de mossèn Torra, esculpida en pedra per Cases, recordarà la seva tasca pastoral i social. L'aigua que salta tres pedres evoca el protagonisme del prevere en la conducció de les aigües a Sorre, Altron i Escàs. La carretera és un altre record de la seva acció social.



Sempre és va distingir per la seva acció social

El prevere, en diàleg constant i insistent amb les autoritats de l'època, impulsà la construcció de la carretera de Sort a Lessui, obrí camins, portà millores als pobles i atengué les necessitats espirituals i materials dels feligresos. Avui tothom reconeix mossèn Torra com «el pare de tots i un dels prohoms de la Vall d'Assua». Dues-centes persones van participar a la festa en recordança del treball realitzat pel rector rural.

Josep Torra, nascut a Sant Salvador de Toló, va ser consagrat prevere l'any 1901 i havia exercit el ministeri a Montgai, catedral d'Urgell, La Pobla de Segur i Sorre. Morí l'any 1953 a Escàs i va ser enterrat a Sorre.

■ Antoni Mirabet

## SORDESA



### JO HO HE RESOLT

Gràcies a GRIMOFON i per només 39.000 ptes. (tan sols fins el 15/XI/94) vostè pot beneficiar-se d'un audífon d'avançada tecnologia a un preu IMMILLORABLE, ja que l'adquireix directament del fabricant.

Als centres GRIMOFON l'assessoraran del model que millor s'adapti a les seves necessitats. Tot sota un estricte control mèdic. Sol·liciti tractament personalitzat, trucant al Tel. (93) 415 79 49

**GRIMOFON Centre Auditiu**  
c/. Rosselló, 273 (Pg. Gràcia)  
08008 BARCELONA  
Telèfon (93) 415 79 49  
(Dissabtes tarda, tancat)

## SOLSONA

## «El servei als més desvalguts no sap de jubilacions»

**SOLSONA.**— Nati del Peso, membre de l'Institut secular Vita et Pax, va estar vint anys de missionera a Rwanda. A causa de la seva edat, 71 anys, va deixar la seva tasca a una companya més jove i retornà a Catalunya per incorporar-se a l'equip d'atenció dels avis de la residència de Sant Llorenç de Morunys. Tanimateix, la guerra d'aquell país africà, els milers i milers de desplaçats en camps de refugiats i la manca de personal en aquells indrets van decidir-la a retornar-hi. La seva explicació va ser: «El servei als altres, als més desvalguts, no sap de jubilacions».

● C.C.

## Plantejar-se seriosament que vol dir treballar pel Tercer Món

**SOLSONA.**— Una vintena de nois i noies del bisbat han anat a fer una experiència missionera a Bolívia, Brasil, República Dominicana i Uruguai, acompanyats pels missioners solsonins que hi treballen. S'han preparat durant dos anys, assistint als seminaris de formació organitzats per la delegació de Mans Unides promotora del «Projecte Jove». Aquestes persones han realitzat diverses feines per finançar-se tot o part dels viatges fent activitats i buscant subvencions a empreses i ajuntaments. Abans de marxar es van trobar amb el bisbe de Solsona Antoni Deig que els va enviar i els va dir: «Espero que al vostre retorn us plantejareu seriosament què vol dir això de treballar pel Tercer Món».

● C.C.

## Nomenament dels responsables de vocacions i Càritas

**LA SEU D'URGELL.**— El Sr. Bisbe ha nomenat Joan Antoni Mateo i Garcia delegat diocesà de vocacions i Josep Maria Mauri i Prior delegat diocesà de Càritas. Ambdós preveres resideixen a Tremp. La joventut i l'esperit empenedor qualifiquen els dos delegats diocesans. Joan A. Mateo va néixer a Tremp el 1962 i Josep Ma. Mauri a Alzina de Moror el 1941.

Les delegacions fins ara eren sota la responsabilitat de Josep Grau i Ramon Font respectivament. Josep Grau ha estat nomenat rector de Les Escaldes-Engordany i Ramon Font morí a La Massana el dia 9 del propassat mes de juliol.

La delegació diocesana de vocacions està integrada per un equip de set preveres. Vinculades a Càritas Diocesana hi ha, almenys fins ara, la direcció de Mans Unides, Campanya contra la Fam al Món, i la responsabilitat de la pastoral sanitària.

■ A.M.

## TORTOSA

261 persones al XIX Curset diocesà de catequesi

## Enviats a anunciar l'amor de Déu

**TORTOSA.**— De nou, el col·lectiu de catequistes tortosins, uns 800 en total, van rebre la proposta de participar en el XIX Curset diocesà de catequesi, convocat pel Secretariat diocesà de catequesi sota l'eslògan: «Donar raó de la nostra esperança». Aquest curset de cursets, que es fa des del 1975, va oferir un ventall de 10 tallers i va introduir la novetat del tema «La publicitat i la catequesi» que va ser donat per Joan Busquets. S'hi van apuntar 261 persones pertanyents a 46 parròquies.

El curset s'inaugurà al saló d'actes del Seminari de la ciutat. El bisbe Lluís Martínez Sistach saludà i agrai a tots el servei i el fet de voler preparar-se per a fer catequesi. A més, insistí en l'espiritualitat del catequista, entesa com la d'un cristià qualificat que conrea la llavor baptismal, segons paraules del papa Joan Pau II.

Maria Teresa Llach, secretària general del SIC (Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes), explicà la transcendència del I Congrés de Catequesi celebrat recentment a Barcelona i accentuà dos reptes: La formació permanent del catequista i donar prioritat a la catequesi de joves i adults.

Aquest any, es tingué l'oportunitat de veure un «hapenning» efectuat per un grup de teatre local que promou els valors humans i cristians. Lliure de fons i forma, aconseguí impactar i promoure el diàleg de tots els assistents. El seu tema: Guerra i pau en clau d'alienació.

La missa va ser concelebrada i presidida pel bisbe de Tortosa: A l'homilia s'insistí en la necessitat que els catequistes estiguin ben formats per tal de fer entendre, celebrar, viure i testimoniar la fe, en «llançar les xarxes amb fe i amor... perquè l'Eucaristia ens porta a la vida i, a la vegada, aquesta ens retorna a l'altar».

■ J. Blanc i Bahima

## ESGLÉSIA I ESCOLA



## Els religiosos i les escoles

L'assemblea general del Sínode dels Bisbes convocada pel papa Joan Pau II està reunida a Roma des del dia 2 d'octubre per tractar el tema de «La vida consagrada i la seva funció en l'Església i en el món».

Per a la preparació d'aquest Sínode, després d'una àmplia consulta s'ha preparat un document de treball molt ric en el qual s'expressen els aspectes fonamentals relatius a la identitat dels homes i dones que han consagrat la seva vida a l'Església amb la professió dels consells evangèlics, s'analitza la situació actual dels religiosos i religioses arreu del món i s'ofereixen línies de renovació de la vida consagrada en ordre a fer més eficaç el seu testimoni i la seva missió en l'Església i en el món.

Doncs bé, en la quarta part aquest document de treball estudia els desafiaments i els compromisos dels religiosos per al futur immediat en el context de la nova evangelització, com també la resposta dels diferents carismes als nous reptes del nostre món.

Amb el títol «Educatadors dels joves per a una civilització de l'amor», s'hi planteja una qüestió de vital importància: la presència dels religiosos i religioses en el camp de l'educació. Heus aquí alguns fragments d'aquest apartat.

«L'Esperit Sant ha sembrat, en les Esglésies particulars, carismes que reflecteixen la predilecció de Jesús pels joves i per la seva educació i formació integral.

Juntament amb la presència en l'escola pública, un camp específic és el de l'escola catòlica, per a la qual han nascut tants instituts, sobretot religiosos, en els temps en els quals l'educació de la joventut

estava amenaçada per una mentalitat laicista. És una tasca que avui continua essent vàlida i que espera nous i coratjosos apòstols de la joventut.

En aquesta hora, en la qual el Sant Pare Joan Pau II ens impulsa a preocupar-nos per la joventut del nostre món, tots aquells que han heretat un carisma particular en aquest camp tenen una responsabilitat especial. Són cridats a oferir les seves millors energies per a reprendre el diàleg amb els joves i educar-los segons el cor de Crist amb la proposta eficaç i atractiva de l'ideal de l'Evangeli.

Avui el món juvenil necessita una educació adequada basada en els principis cristians i en el respecte als valors humans. Això es manifestarà en l'acolliment i l'educació dels joves que viuen marginats de la societat, en la voluntat de donar respostes als grans problemes de la joventut en els diferents contextos culturals: l'atur, la manca d'instrucció elemental, la violència, l'abús del sexe, diverses formes de dependència, etc.

Per tot això, ens cal assegurar una presència generosa que escolti i impliqui els joves, per tal que puguin trobar raons per creure i per esperar en una civilització de l'amor».

Heus aquí una invitació als religiosos i religioses dedicats a l'educació de la joventut, tant en les escoles públiques com en les escoles cristianes. Es tracta d'un camp prioritari en la missió evangelitzadora de l'Església. Ens cal reconèixer el valor d'aquesta «presència generosa» i donar-li un renovat impuls en les diòcesis de Catalunya. El Concili Provincial Tarraconense, que aviat iniciarà els seus treballs, pot ser una bona ocasió.

■ Francesc Riu

## FETS I CRITERIS



## Profetes del Déu vivent i testimonis d'esperança

El Sínode de 1987 va tractar de la vocació i de la missió dels laics, el de 1990 va tenir com a tema la formació dels sacerdots, i l'assemblea sinodal que acaba aquests dies a Roma ha centrat els seus treballs en la vida consagrada i la seva missió en l'Església i en el món.

El Sínode de Bisbes ha esdevingut un exercici regular de la col·legialitat episcopal de l'Església del Concili Vaticà II en l'estudi de temes de comú interès per a l'Església Universal. En el present Sínode, bisbes, religiosos, religioses i experts han revisat la situació de la vida consagrada en el servei a l'Església i al món i han adreçat una mirada vers el futur per trobar els camins de renovació en les circumstàncies de la societat actual.

El cardenal Hume, relator general, va presentar una exposició molt suggerent i concreta per estimular la discussió general dels pares sinodals, dels representants dels superiors generals, d'un gran nombre de persones consagrades i dels auxiliars i experts.

Els objectius del Sínode es poden resumir en aquests tres punts: a) Contribuir a fer que tota l'Església, i en especial els seus pastors, entenguin, apreïn i acullin la vida consagrada tal com l'Esperit Sant l'ha suscitada en les seves múltiples formes per a respondre a les exigents necessitats de la salvació; b) Promoure la vida consagrada en la seva autenticitat eclesial, apostòlica i missionera, tenint en compte els reptes i les esperances del món contemporani; i c) Afavorir l'expansió qualitativa i quanti-

tativa de la vida consagrada; perquè l'Església té necessitat de vocacions i de comunitats religioses per a poder complir la seva missió en la plenitud de la veritat i de la vida de l'Evangeli.

És fonamental reconèixer l'eclesialitat de la vida consagrada. La *Lumen gentium* ho va afirmar així: «L'estat constituït per la professió dels consells evangèlics, tot i no afectar l'estructura jeràrquica de l'Església, pertany tanmateix intangiblement a la seva vida i santedat» (n. 44).

Als bisbes se'ls presenten dos reptes importants: com comprendre i fer comprendre a tot el Poble de Déu la missió de la vida consagrada en la varietat dels seus carismes i com trobar camins adients i maneres oportunes de complir amb la responsabilitat de pastors amb relació a la vida consagrada respectant la justa autonomia i els diferents carismes.

A la vida consagrada se li presenten uns desafiaments essencials i urgents: la recerca d'una autèntica espiritualitat; una vida fraterna que val per a tots els instituts; el lloc de la dona, que s'ha de considerar amb lucidesa i equilibri; la missió del propi carisma; les vocacions, i el futur de la vida consagrada.

Els pastors i els membres de totes les formes de vida consagrada són corresponsables en la tasca d'aconseguir que hi hagi testimonis de l'amor de Déu que humanitzin el món d'avui.

■ † Ramon Torrella i Cascante  
Arquebisbe de Tarragona i Primat

## TORTOSA

## Lliurament del Memorial per la pau 1994

**REUS.**— El passat 7 d'octubre es va lliurar al Centre de Lectura de Reus el Memorial per la Pau Josep Vidal Llecha 1994 a l'escola d'adults Samba Kubally (Santa Coloma de Farners), adscrita a la UNESCO, per la seva tasca que afavoreix la incorporació dels immigrants estrangers i dels seus familiars a la vida de Catalunya, així com la seva capacitat laboral i la comprensió intercultural.

D'altra banda, el comitè de concessió del Memorial, compost per personalitats vinculades a l'Església i a diverses tasques socials i culturals, ha manifestat la seva preocupació per la situació dels dos joves catalans que l'any 1991 es van negar a participar en la Guerra del Golf, i s'ha adreçat al ministre de Justícia per demanar-li que s'aturin els judicis als insumisos i, que siguin absolts (o si no és possible, indultats) aquells que ja estan subjectes a procediment.

El Memorial per la Pau Josep Vidal Llecha es concedeix anualment des del 1985 a persones o entitats que treballen per la defensa de la pau, pel desarmament i per l'ecologia.

● C.C.

## Ordenació d'un prevere

**TARRAGONA.**— Recentment, a la catedral de la ciutat, l'arquebisbe de Tarragona, Ramon Torrella, va ordenar prevere Josep Maria Gavalda Ribot. L'acte fou emotiu i seguit per un gran nombre de fidels que omplien el temple.

● C.C.



LLEIDA

X Jornada Diocesana de Vida Creixent

## La gent gran demana més protagonisme a l'Església

150 militants de «Vida Creixent» Moviment cristià de Gent Gran de la diòcesi de Lleida van participar en la X Jornada Diocesana el passat dia 8 d'octubre, que estudià el tema «Església i signes dels temps» per encarar millor el futur.

Puntualment a les 10 del matí del dia 8 d'octubre, després de l'acollida cordial i amistosa dels assistents es va celebrar l'oració comunitària dirigida per Fermí Tomàs, vice-consiliari diocesà de Vida Creixent i la meditació a càrrec de Mn. Martí Martí i Sabaté, consiliari diocesà.

El plat fort de la jornada va estar l'exposició i estudi del tema «Església i signes dels temps» que va presentar en Josep Jurschik Belda, doctor enginyer de l'I.C.A.I., director de l'Escola de Formació Permanent de «Vida Creixent» de Barcelona.

La Jornada estava pensada com un dia de trobada per a la pregària, l'estudi i la confraternització entre tots els membres del Moviment, en complir-se el X aniversari d'aquest tipus de trobades, que any rera any augmenten el nombre de participants i són tingudes amb molta estimació per tots. Donant així inici a les activitats del curs.

### Església i futur

Parlant de «Església i els signes dels temps» el Sr. Jurschik va fer una reflexió portant els assistents a mirar el futur amb confiança i esperança, comproment-los però a la participació activa en les tasques dels nostres dies des de l'Església. Amb mirada de bon historiador va fer una repàsada al fet de l'Església, començant des de l'inici, en els primers temps, incidint en els



La nostra gent gran és decidida i ferma

segles III i IV, era de Constantí i moment de conjunció entre Església i societat civil, per arribar amb gran volada al Vaticà II. Temps d'obertura i nova manera de fer de l'Església.

El conferenciant insistí repetidament en la importància de les «petites comunitats i comunitats de base», fenomen fruit del renovellament portat pel Vaticà II, via de futur per l'Església. Comunitats de base que no han de suposar, ni molt menys, una església paral·lela, sinó que per ser vertaderes comunitats de base han d'estar

en comunió eclesial amb la jerarquia.

La ponència va ser molt valorada per tothom i hom va demanar que fos transcrita i facilitada als assistents. Home de gran vitalitat el Sr. Jurschik és un testimoni viu que l'edat no és inconvenient per tenir una vida plena i posada al servei d'altres, i per fer apostolat. Potser la seva veu era débil, però la seva paraula va estar convincent.

Acabada l'exposició del tema els assistents, per grups, van respondre a la pregunta: quins canvis valoren en l'Església i a la Diòcesi, ahir-avui i pel futur? A la posada en comú del treball de grups va assistir-hi el Sr. Bisbe Mons. Ramon Malla que recollí el parer dels participants reclamant més possibilitats per la seva acció de laics en l'Església, també hi van haver veus que lamentaven una certa actitud d'obstrucció en alguns capellans. Diria

que la nostra gent gran és decidida i ferma, no els fa por l'edat per dir el que senten, tot i que estem en una societat en la qual sembla que cal ser jove per tenir dret a parlar i futur. Els fets però diuen que els nostres grans no pensen així i saben fer-se presents, i pensar en clau de futur. Volen una Església viva i ser-hi.

### Fi de festa

Els treballs del matí van cloure's amb la celebració de la Missa, molt viva i partici-

pada, presidida pel bisbe de Lleida Mons. Ramon Malla, concelebrant Mn. Martí Martí consiliari diocesà de Vida Creixent i assistits pel diaca permanent Fermí Tomàs, vice-consiliari de Vida Creixent.

Després de la Missa el dinar de germanor que també va ser als locals del Col·legi Episcopal com els actes del matí, i un fi de festa animat i engrescador que va complaure a tothom, deixant un bon regust de la Jornada. Ara a l'espera d'una altra ocasió per retrobar-se, entretant però hi haurà les reunions en grups parroquials per anar treballant els temes propis d'aquest any.

### Curs 94-95

Els objectius i activitats per aquest curs són en primer lloc un cercar el rejuveniment dels grups, és a dir, fer conèixer el Moviment entre aquells que estan entrant en l'edat gran, com una oportunitat de vida amb més dignitat i activa.

L'acompliment del Dia de la Gent Gran, quan la festa de la Candelera és també una fita important dins el treball de l'any. D'altra banda la realització d'un curset per a animadors, a novembre, compta amb l'interès de tots.

En vista a la formació permanent continuaran aquest curs les trobades de l'Escola d'Animadors, tres dilluns de cada mes per estudiar els temes que hom treballa en els grups. El tema base per aquest curs de 1994-1995 tracta sobre «l'Esperit Sant en la vida de l'Església, en el Món i en nosaltres».

■ **Jaume Montaña**

BARCELONA

## 25 anys de les Trobades d'Animadors de Cant Litúrgic

**MONTSERRAT.**— Enguany es commemoren els vint-i-cinc anys de l'inici de les Trobades d'Animadors de Cant per a la Litúrgia, promogudes pel P. Gregori Estrada, amb la col·laboració de prestigiosos directors de cant, a Montserrat. Aquests encontres han aplegat prop de tres mil persones de Catalunya i les Illes, de la Catalunya Nord i Andorra, del País Valencià, de Madrid i Galícia. Es distribueixen en quatre trobades a l'estiu en el monestir benedictí i una de general en alguna parròquia que s'ofereix per acollir els animadors de cant. Amb tot, per ser aquest any una data tan especial, la Trobada general prevista pels dies 5 i 6 de novembre es desenvoluparà a Montserrat.

Entre els actes programats hi haurà una vetlla de pregària el dissabte a les 10 de la nit, s'assistirà a la missa conventual del diumenge, a les onze del matí, i a les quatre de la tarda es col·locarà una creu processional a la capella del Santíssim, la qual és l'ofrena que faran els animadors de cant com a record d'aquest aniversari. Ha estat dissenyada per l'escultor Josep M. Subirachs i és obra de l'orfebre Joaquim Capdevila. Les persones que es vulguin sumar a l'ofrena de la creu esmentada poden fer les aportacions al compte de «La Caixa»: Trobada d'Animadors de Cant a Montserrat, núm. 2100-0146-62-0200224772.

● **C.C.**

VIC

### Jornada diocesana de preparació del Concili:

## «Viure una triple fidelitat: a l'Evangelí, a l'Església i al País»

**VIC.**— Es va viure diumenge passat, 16 d'octubre, una Jornada diocesana de preparació del Concili.

L'etapa de reflexió sobre els temes conciliaris havia acabat el 31 de juliol i era qüestió de donar a conèixer a tothom el resum de les aportacions que havien fet els grups.

Es féu per separat el resum de cadascun dels temes. En quatre col·legis de la ciutat, un equip ofería el resum de les aportacions a un dels temes i els assistents podien presentar esmenes o fer-hi comentaris. Unes 350 persones varen seguir amb molt entusiasme aquest treball del matí.

Des del migdia fins a la mitja tarda, es podia visitar una exposició al Temple Romà, aturar-se a admirar diferents monuments de la ciutat o deixar-se caure en alguns espais de pregària que havien preparat els Grups d'Oració i Amistat, els Carismàtics o les Religioses Carmelites: les criptes de la Catedral i de Sant Antoni M. Claret, i l'església de Santa Teresa recollien l'oració senzilla d'un poble que revifa l'esperança quan li parlen de Concili.

A les 5 de la tarda, tothom acudia cap a la Catedral per a la celebració de l'Eucaristia, que va

presidir el Sr. Bisbe, Mons. Josep M. Guix. Membres de diverses Corals i Cors Parroquials del bisbat s'unien a la Coral d'Artés per a solemnitzar la celebració.

A l'homília, el Sr. Bisbe animava el poble a pregar i viure amb esperit de fe la preparació de l'esdeveniment conciliar, un esdeveniment que el viurem en una triple fidelitat: a l'Evangelí, a l'Església i al País.

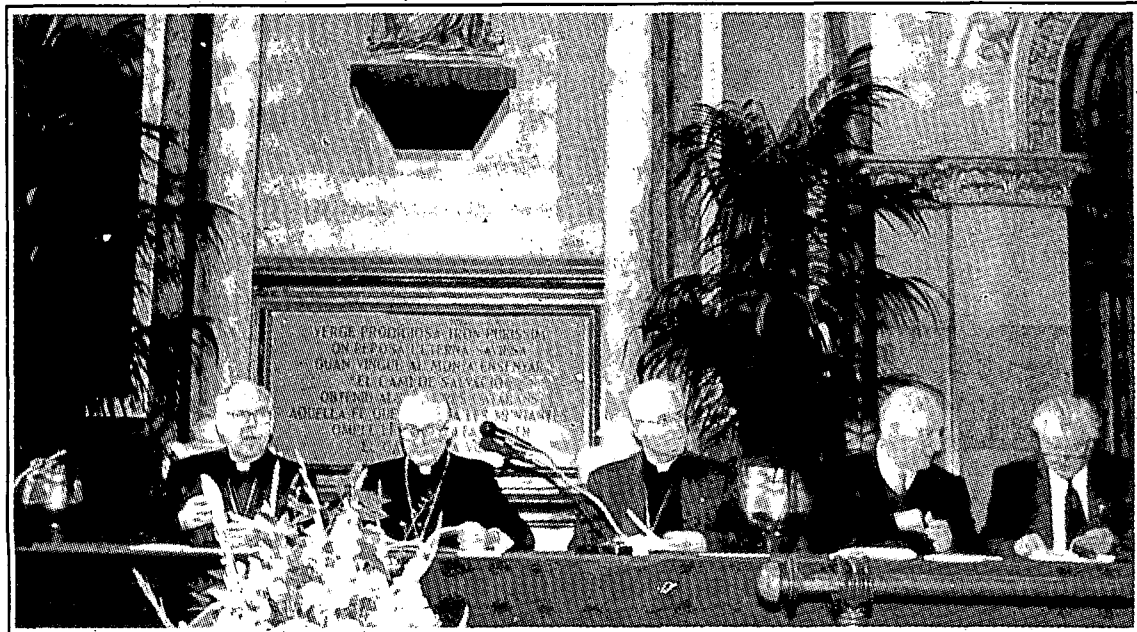
Amb el pa i el vi per a l'Eucaristia es van presentar al Sr. Bisbe unes carpetes gruixudes amb totes les aportacions que s'han fet als temes del Concili: «Us lliurem avui el treball que han fet prop de 300 grups: unes 3.000 persones... Tant de bo que les il·lusions, les necessitats i els suggeriments d'aquests documents que us presentem, puguin trobar, amb el vostre discerniment, sota el guiatge i l'impuls de l'Esperit, la seva expressió adequada en l'església catalana evangèlicament renovada que, amb l'ajuda de Déu, sortirà del Concili. És amb aquesta esperança que us lliurem la feina feta».

● **C.C.**

## BARCELONA

**Inauguració conjunta de la Facultat de Teologia de Catalunya, l'Institut de Litúrgia de Barcelona, l'Institut de Teologia Fonamental i la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya**

## El nou curs acadèmic neix amb el repte de mantenir la fructífera col·laboració mútua



L'arquebisbe de Barcelona, Dr. Ricard M. Carles, donà la benvinguda a tots els assistents a l'acte acadèmic

**BARCELONA.**— El propassat 19 d'octubre la Facultat de Teologia de Catalunya, l'Institut de Litúrgia de Barcelona, l'Institut de Teologia Fonamental i la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya van inaugurar oficialment —per primer cop de manera conjunta— el curs acadèmic 1994-95 a la sala d'actes del Seminari Conciliar de Barcelona, seu de les esmentades facultats i d'ambdós instituts, sota la presidència de llur gran canceller, Dr. Ricard M. Carles i Gordó, arquebisbe de Barcelona.

També hi assistiren l'arquebisbe de Tarragona, primat i vice-gran canceller de la Facultat de Teologia de Catalunya, Dr. Ramon Torrella i Casante; el bisbe de Lleida i vice-gran canceller de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya, Mons. Ramon Malla i Call; el bisbe de Girona, Mons. Jaume Camprodon i Rovira; el bisbe de Tortosa, Mons. Lluís Martínez i Sistach; el bisbe d'Urgell, Mons. Joan Martí i Alanís; el bisbe de Vic, Mons. Josep M. Guix i Ferreres; els bisbes auxiliars de Barcelona i el rector de la Universitat Ramon Llull, Dr. Miquel Gassiot i Matas, entre d'altres autoritats eclesiàstiques, civils i acadèmiques.

Els actes inaugurals començaren a les deu del matí amb la celebració de l'Eucaristia, presidida pel Dr. Carles. A un quart de dotze s'inicià l'acte acadèmic que va constar de dues parts: d'una banda, la lectura de les memòries dels quatre centres corresponents al curs 1993-94 i, per l'altra, la lliçó inaugural del nou curs acadèmic.

### Nou degà

Va prendre primer la paraula el Dr. Joan Busquets, actual degà de la Facultat de Teologia de Catalunya. El seu nomenament com a nou degà de la Facultat va fer-se públic el juny d'enguany. Tot just comença ara la seva tasca en substitució del Dr. Gaspar Mora. «M'agradaria ser un degà de transició —digué el Dr. Busquets— en un curt període de temps, si es possible». I afegí: «Faré tot el que pugui perquè la nostra Facultat vagi endavant». Expressà que durant el curs passat no hi hagué grans esdeveniments remarcables. El nombre d'alumnes matriculats fou de 406. Va fer esment del fructuós diàleg entre bisbes i teòlegs que es desenvolupà en dues importants trobades, una a Madrid i l'altra a Barcelona, i també destacà

la presentació oficial de la nova traducció en llengua catalana de la Bíblia, en l'elaboració de la qual treballaren molts professors de la Facultat de Teologia de Catalunya.

Tot seguit el Dr. Joan Bellavista, director de l'Institut de Litúrgia de Barcelona, encetà la lectura de la memòria del curs 1993-94 de la seva entitat. Una de les principals novetats del curs passat —el novè d'ençà que l'Institut va ser fundat— fou la reincorporació a la docència de Mons. Pere Tena; bisbe auxiliar de Barcelona. 27 foren els alumnes matriculats, dels quals cal assenyalar que 10 provenien d'Amèrica Llatina i 1 del continent africà.

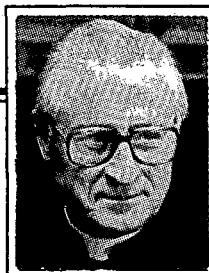
### Col·laboració mútua

El director de l'Institut de Teologia Fonamental, el Dr. Hèctor Vall, va parlar, entre d'altres qüestions, del curs de formació permanent. Es divideix en dues vessants: un curs normal amb una participació d'unes 100 persones aproximadament i un curs monogràfic amb prop de 70 assistents. El nombre d'alumnes matriculats fou de 17.

Amb la intervenció del Dr. Josep M. Coll, degà de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya, integrada dins la Universitat Ramon Llull, finalitzaren les lectures de les memòries del curs passat. El Dr. Coll afirmà que el recent nomenament del nou rector de la Ramon Llull, Dr. Miquel Gassiot, representa «un pas endavant en la consolidació de la nostra universitat». L'acord subscrit entre la Facultat de Teologia de Catalunya i la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya —amb 158 alumnes matriculats— féu possible la reestructuració dels estudis de filosofia del primer cicle. Mantenir aquesta fructífera col·laboració mútua entre les facultats i els instituts esmentats és un dels reptes amb què neix aquest nou curs acadèmic.

L'acte acadèmic acabà amb la lliçó inaugural titulada «La intel·lecció violenta. Una lectura de la filosofia de la intel·lecció de Xavier Zubiri», a càrrec del Dr. José Florentino Pino Canales, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya. El Dr. Ricard M. Carles, després d'unes breus paraules de felicitació al professor Pino Canales per la seva interessant conferència, va declarar inaugurat el curs acadèmic 1994-95.

■ Miquel Àngel Codina



## CARTA DOMINICAL

### Uns joves que fan pensar

Cada dia passen coses ben importants per a la marxa del món. I no solen ser les notícies que porten els grans rotatius. Són els heroismes amagats que santifiquen els ambients —la comunió dels sants—. O els esdeveniments que només són perceptibles pels qui viuen de la fe.

En començar ara el curs, hi ha hagut fets molt peculiars i importants per a la vida de l'Església i, per tant, per a la del món, perquè aquella és llevat i sal i llum d'aquest. Només farà referència a dos. Catorze homes joves i nou noies han disposat de la seva vida d'una forma no-usual: l'han lliurada de cop i del tot al servei de Déu i dels homes. Elles, ingressant al mateix noviciat d'una congregació religiosa que té per província tot Barcelona. Ells, entrant al Seminari Major de la diòcesi i afegint-se als 80 alumnes actuals. Hi ha molts casos més, però avui tinc presents aquests dos.

Són fets importants, perquè l'Església no podria existir sense sacerdots; ni tampoc sense aquesta notorietat de seguiment de les benaurances com és la vida religiosa.

En ells i en elles es fan visibles els desigs darrers de Jesús: «Sereu els meus testimonis.» Són certament testimonis vàlids de la vida nova que ell ens ha portat, pel xoc que provoquen les seves vides en l'ambient.

Efectivament, davant una societat que està obsessionada pels diners, elles viuran en la pobresa religiosa, i ells, en l'austeritat sacerdotal. A ells i a elles, els esperen —malgrat els estudis amb què arriben molts a aquesta decisió— una colla d'anys d'estudi i de formació. Una preparació acurada que no és «per obrir-se camí en la vida», sinó «per obrir camí a la Vida» als cors de molts éssers. Perquè tot ho han fet i ho faran, no pas a profit propi, sinó pel bé d'altri. «No hi una prova més gran d'amor —han sentit de Jesús— que donar la vida pels amics.»

En una civilització en què no pas pocs tradueixen llibertat per caprici personal sense límits, ells i elles viuran en obediència; perquè veuen molt clar que no hi ha més llibertat que fer amb tota l'ànima la voluntat de Déu; i ells la volen assumir servint aquells a qui seran enviats en nom de Déu i a un tros de camp del Senyor, per anar-hi obrint el «conreu de Déu».

Enfront d'un món marcat pel culte a la carn, al sexe, amb els seus vots o promeses de castedat —per la gràcia del Senyor— seran cada dia un testimoni de la força transformadora de l'Amor. Viuran en castedat per amor a Jesús, a l'Evangeli, al Regne del cel. Volen posar el seu cor a punt per poder estimar plenament aquells a qui haurà d'arribar el seu ministeri sacerdotal o la seva vocació religiosa.

Tres actituds, aquestes, incomprensibles pel «món». I per ells, joioses. Dignes de ser seguides per aquelles i aquells que, per fer de la seva vida un camí que guii i il·lumini els altres, només necessiten dir «sí» a Déu. Ell continua cridant-ne molts. I són molts més els qui els necessiten, illiurats, per poder realitzar la seva vida tal com el Pare la va pensar.

■ † Ricard M. Carles  
Arquebisbe de Barcelona

## IMPROMPTU

### La indiferència (II)

El pecat de la indiferència, que a fi de comptes és egoisme, ens porta a creuar-nos de braços, a no preocupar-nos per allò que no està bé, a preguntar-nos quina falta fa la nostra intervenció en afers que, sens dubte, reclamen el nostre esforç.

El pecat de la indiferència, ens fa sentir incòmodes i estranys al que ens envolta, ens fa cecs per veure allò que s'esdevé al nostre entorn, i immobilitza les energies que hauríem d'emprar en la recerca de solucions de tants problemes que afecten al proïsme i que, per tant, també ens afecten a nosaltres mateixos.

La indiferència també fa que no sapiguem defensar-nos quan des de fora —i a vegades des de dins— ataquen el més profund del nostre ésser, les nostres realitats, i que, a fi de comptes no puguem fer altra cosa que lamentar-nos o indignar-nos, sense fer cas dels dons i mitjans que Déu ha posat al nostre abast.

■ Oriol Camps



## BARCELONA



FUNDACIÓ MISSATGE HUMÀ I CRISTIA

Av. Diagonal, 460, 3r - 08006  
Tel. 415 30 06 - Fax. 415 14 49

## • CAP DE SETMANA PEL 0,7%.

- Com a cloenda de «Una setmana pel 0,7» (concentracions de 19 a 20.30h, a Pl. Sant Jaume), **dissabte 29** (a partir de les 11.30h) i **diumenge 30** (a partir de les 9h), a l'edifici de la Universitat de Barcelona (Pl. Universitat), amb tot un programa d'actes (48 hores d'activitats solidàries), i una manifestació-cercavila fins a la Pl. Sant Jaume, a les 13h de diumenge.

## • FESTA PATRONAL DELS AMICS DELS GOIGS.

- Celebració de l'Eucaristia, **diumenge 30**, a les 11h, a la Parròquia de Santa Maria del Pi, de Barcelona, amb la participació d'Oratorium: Schola Gregoriana de Barcelona, sota la direcció de Joan M. Aragonès.

## • COMMEMORACIÓ DE TOTS ELS FIDELS DIFUNTS, A LA CATEDRAL.

- Celebració de l'Eucaristia, **dimecres 2**, a les 19h, presidida pel bisbe auxiliar Dr. Jaume Traserà; abans, a les 18.30h, cant de vespres.

## • ALTRES CELEBRACIONS DEL DIA DELS DIFUNTS.

- A l'església de la Mare de Déu de la Bonanova (Parr. dels Sants Gervasi i Protasi; Pl. Bonanova), a les 20h, amb la participació d'Oratorium: Schola Gregoriana de Barcelona, sota la direcció de Joan M. Aragonès. - A l'església de Santa Maria de Montserrat de Pedralbes (Parr. de Santa Maria Reina, Ctra. Espiugues 103, 08034 Barcelona), a les 20h, amb la interpretació d'una *Missa brevis* de W.A. Mozart.

## • INSTITUT DE TEOLOGIA ESPIRITUAL DE BARCELONA.

- Curs sobre «Litúrgia, font d'espiri-

tualitat», en dijous, de 19.15 a 21h, des del **3 de novembre**, a l'edifici del Seminari. Més informació: tel. 415-49-42 (de dilluns a dijous, de 19 a 21h).

## • MISSA PELS COL-LABORADORS DEL FONS COMÚ DIOCESÀ DIFUNTS.

- Se celebrarà **dijous 3** de novembre, a les 20h, a la Parròquia de Santa Maria del Pi. La Delegació diocesana d'Economia hi convida tots els col·laboradors, així com els parents i amics dels ja difunts.

## • PIA ASSOCIACIÓ DE SANT ENRIC.

- Missa en sufragi dels membres (Enrics i Enriquetes) i familiars difunts, **dijous 3**, a les 20h, a l'església de Maria Auxiliadora (c/ Sepúlveda 68, 08011 Barcelona).

## • VIII CICLE DE MÚSICA A LA UNIVERSITAT.

- Audició de cant gregorià, **dijous 3**, a les 20h, al paranif de la Universitat de Barcelona (Pl. Universitat), a càrrec d'Oratorium: Schola Gregoriana de Barcelona, sota la direcció de Joan M. Aragonès.

## • LA PARRÒQUIA: UNA COMUNITAT CRISTIANA OBERTA ALS ALTRES.

- Conferència amb col·loqui de Mn. Josep Bigordà, **dijous 3**, a les 21h, a la Parròquia de la Sagrada Família (c/ Provença 450, 08025 Barcelona).

## • ARXIPRESTAT DE SANT GERVASI: HORA SANTA MENSUAL.

- A l'església de la Bonanova (Parr. Ss Gervasi i Protasi), per a sacerdots, homes i joves, **dijous 3**, a les 22h; trobada a les 21.15, i a les 23h, celebració de l'Eucaristia. **L'endemà**, primer divendres, dos torns adreçats a religiosos, dones i noies: de 17 a 18.30h, i de 20.30 a 22h.

## • ARXIPRESTAT DE PROVENÇALS: HORA SANTA MENSUAL.

- Per a sacerdots, homes i joves, **dijous 3**, a la Bonanova, sortint de la Parròquia de Sant Joan d'Àvila (Rbla. Prim 252, 08020 Barcelona), a les 20h, per tornar a les 24.30h. **L'endemà**, primer divendres, a la parròquia, a les 17h, adreçada a religiosos, dones i noies, i a les 18h, celebració de l'Eucaristia.

## • INSTITUTO DE TEOLOGIA Y HUMANISMO.

- A la sala Penyafort (dominics), **dijous 3 i 17**, de 19.30 a 21h, sessions del curs de teologia: «Celebración cristiana del tiempo», amb fra Luis-Carlos Bernat, o.p.; **divendres 4 i 18**, de 19 a 20h, sessions del curs de formació permanent per a religiosos i religioses, amb fra Domingo Castro, o.p. Més informació a c/ Bailèn 10, 08010 Barcelona; tel. 246-33-00.

## • TROBADA D'ANIMADORS DE PASTORAL JUVENIL.

- De la Delegació de Pastoral de Joventut, **dissabte 5 de novembre**. Més informació: c/ Rivadeneyra 6, 9è, 08002 Barcelona; tel. 301-12-77.

## • RECÉS PER A RELIGIOSES.

- Dirigit pel P. Ramon Setó, cmf, **diumenge 6**, a partir de les 10h, a la Casa d'Espiritualitat Maria-Antònia París (c/ Major de Sarrià 169, 08017 Barcelona; tel. 203-72-12).

## • CONCERT DE CARILLÓ A LA GENERALITAT.

- Diumenge vinent, **6 de novembre**, a les 12h, a càrrec de la carillonista Anna-Maria Reverté, amb obres de Händel, Strauss, Joplin, Weber i Morera, i melodies tradicionals catalanes i de la Savoia.

## • PARRÒQUIA DE LA MARE DE DÉU DEL CARME, DE BARCELONA.

- Cloenda del 80è aniversari, **diumenge 6**, amb la celebració de l'Eucaristia, a les 12h, presidida pel Sr. Arquebisbe, i amb la participació d'Oratorium: Schola Gregoriana de Barcelona, sota la direcció de Joan M. Aragonès; la seguiran un concert a la sala d'actes i el dinar de germanor.

## • UNIÓ COMARCAL DE LLIGUES DE PERSEVERANÇA.

- Hora santa del Baix Llobregat, **diumenge 6**, primer de mes, a les 17.45h, a la cripta de Gaudí (Parr. Sgt Cor de Jesús) de la Colònia Güell.

## • XIX ANIVERSARI DEL TRASLLAT DE LES RESTES DEL DR. TARRÉS.

- A l'església parroquial de Sant Vicenç de Sarrià, **dilluns 7**, a les 19.30h; s'ocuparan de la celebració els seminaristes (pels

400 anys de la fundació del Seminari) i presidirà l'Eucaristia l'arquebisbe Dr. Ricard M. Carles, que hi conferirà l'admissió als ordres.

## • TALLER SOBRE LA BÍBLIA.

- Amb el P. Ignasi Ricart, cmf, dins el cicle «Sessions d'eines de pastoral», dilluns 7, 14 i 21 de novembre, de 19 a 20.45h, al Centre d'Estudis Pastoral (c/ Rivadeneyra 6, 3r, 08002 Barcelona). Més informació: tel. 317-48-58.

## • EXERCICIS ESPIRITUALS.

- Mètode ignasià, en perfecte recolliment i silenci, per a homes (des de 17 anys): del **dilluns 7** (20h) al **dissabte 12** de novembre (18h), i del **dilluns 26** al **dissabte 31**, a la Casa Ntra Sra de Montserrat, 08140 Caldes de Montbui; tel. 865-44-96.

## • TANDA D'EXERCICIS PER A SACERDOTS.

- A Castella daura (Premià de Dalt), del **7 al 12 de novembre**. Inscripcions: Centre Sacerdotal, c/ Rosselló 192 pral, 08008 Barcelona; tel. 323-39-20.

## • IV CURS DE FORMACIÓ PER A LA CATEQUESI DE DISMINUÏTS PSÍQUICS.

- Comença dimarts, **8 de novembre** (fins al 23 de maig), de 18 a 20h, a la seu de la Delegació de Catequesi (c/ Diputació 231, 08007 Barcelona; tel. 454-18-98), amb l'objectiu de captar vocacions per a la catequesi especial i preparar-les degudament. Hi dona classes un ampli grup d'experts en catequesi de les diòcesis catalanes.

## • CRISTIANISME I JUSTÍCIA (Fund. Ll. Espinal).

- Seminari sobre «Feminisme i fe cristiana», en dimarts, des del **8 de novembre**, de 19.30 a 21.30h, i seminari sobre «Solidaritat i voluntariat», en dissabte, des del dia 12, a c/ Roger de Llúria 13, 1r, 08010 Barcelona. Més informació: tel. 317-23-38.

## • ELS SAGRAMENTS DELS MALALTS EN LA MALALTIA.

- Curs de quatre sessions, en dimecres, de 19.15 a 20.45h, a partir del dia 9, a càrrec del P. Manuel Bellmunt, al Centre d'Estudis Pastoral (c/ Rivadeneyra 6, 3r, 08002 Barcelona), on cal inscriure's (tel. 317-48-58). Més informació: tel. 317-15-97.

## • ESTEVE, EL MODEL DE DEIXE-BLE.

- Sessió del curs «Els orígens del cristianisme», **divendres 11**, a les 20h, a Filles del Cor de Maria (c/ València 273 pral, 08009 Barcelona), amb el prof. Josep Rius i Camps. Informació: tel. 268-23-42.

## • DIES DE RECÉS.

- Un respir de gràcia per adobar el nostre ànim. **Gent gran: del divendres 11 al diumenge 13** de novembre, amb el P. Lluís-Antoni Sobrero, s.i. **Joves: dissabte 12 i diumenge 13**, amb el P. Pere Borràs, s.i. **Matrimonis: del dissabte 12 al dilluns 14**, amb el P. Cristóbal Sarrià, s.i. A la Casa d'Exercicis Sant Ignasi, de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera 32, 08017 Barcelona; tel. 203-88-62).

## • EXERCICIS ESPIRITUALS PER A RELIGIOSES.

- A la casa d'exercicis Sant Ignasi, de Sarrià (c/ Carrasco i Formiguera 32, 08017 Barcelona), del **10 al 19 de novembre**, dirigits pel P. Jaime Roig del Campo, s.i. Informació i inscripcions: tel. 203-88-62.

## TARRAGONA

## • LA BISBAL DEL PENEDES.

- Dins la V Tardor d'Orgue al Penedès, organitzada pels Cors Antistiana i Santa Maria, **dimarts 1**, a les 18.30h, a l'església de Santa Maria, actuació del Cor Al·leluia, amb Arnau Farré a l'orgue.

## LLEIDA

## • HORA SANTA A LA CATEDRAL.

- Organitzada per la UNER, **diumenge 30**, a les 19h. Tothom hi és convidat.

## • MISSA EN SUFRAGI DELS DIFUNTS DE LA CIUTAT.

- Se celebrarà **dimarts 1**, a les 20h, a la catedral, presidida pel bisbe diocesà Dr. Ramon Malla.

## • CURSETS PREMATRIMONIALS.

- Organitzats pel Secretariat diocesà de Pastoral Familiar, del **7 al 14** de novembre, a les 20.30h, a Santa Tereseta (tel. 26-80-38); del **7 a l'11**, a les 20.30h, a Seròs (tel. 78-00-41).

## VIC

## • IGUALADA: JUSTÍCIA I PAU.

- Campanya de sensibilització sobre «La immigració a casa nostra», **divendres 4**, a les 21.30h, a la sala d'actes de la Fundació La Caixa, taula rodona sobre el tema.

## • EXERCICIS PER A RELIGIOSES.

- Dirigits pel P. Fernando Cavada, s.i., del **dimarts 8** (a les 20h) al **dijous 17** (a les 10h), a la casa d'exercicis Cova de Sant Ignasi, de Manresa (tel. 872-04-22).

## GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

**Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.**

"Catalunya Cristiana arriba cada setmana i és una finestra que deixa veure una mica l'Església de Catalunya que és una part de l'Església del món." **Albert Jou. ÍNDIA**

## MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ;

|                                                                                          |              |
|------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| GUSTAVO PÉREZ<br>BARQUIRIMETO<br>1011 A- CARACAS<br>VENEZUELA                            | 24.804 Ptes. |
| P. JOAN M. VILA CANAL<br>PADRES CARMELITAS<br>ED. ARAGUA<br>VENEZUELA                    | 24.804 Ptes. |
| M. ÀNGELS MASSIP<br>SANT THOMAS CONVENT. STELLA MARIS<br>600004 MYLAPORE MADRAS<br>ÍNDIA | 35.724 Ptes. |
| JOSEP M. VIÑAS<br>MISSIONERS CLARETIANES<br>MALABO<br>GUINEA EQUATORIAL                  | 24.804 Ptes. |

## BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....  
Direcció.....Tel.....  
Població.....D.P.....Província.....  
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....  
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:  
☐ taló que adjunto ☐ gir postal  
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:  
Domiciliació: Banc / Caixa.....  
Sucursal nº.....  
Nº. compte corrent.....  
Població.....Província.....  
Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.  
Població.....Data.....  
Signatura:.....

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. Puiggarí, 5-7 - 08014 Barcelona - Tel.: 490 59 88

## Residència Geriàtrica BON VITURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places.  
**Tel. 427 44 53.**

## Inici del desè curs de les Escoles de Pregària a la Catedral

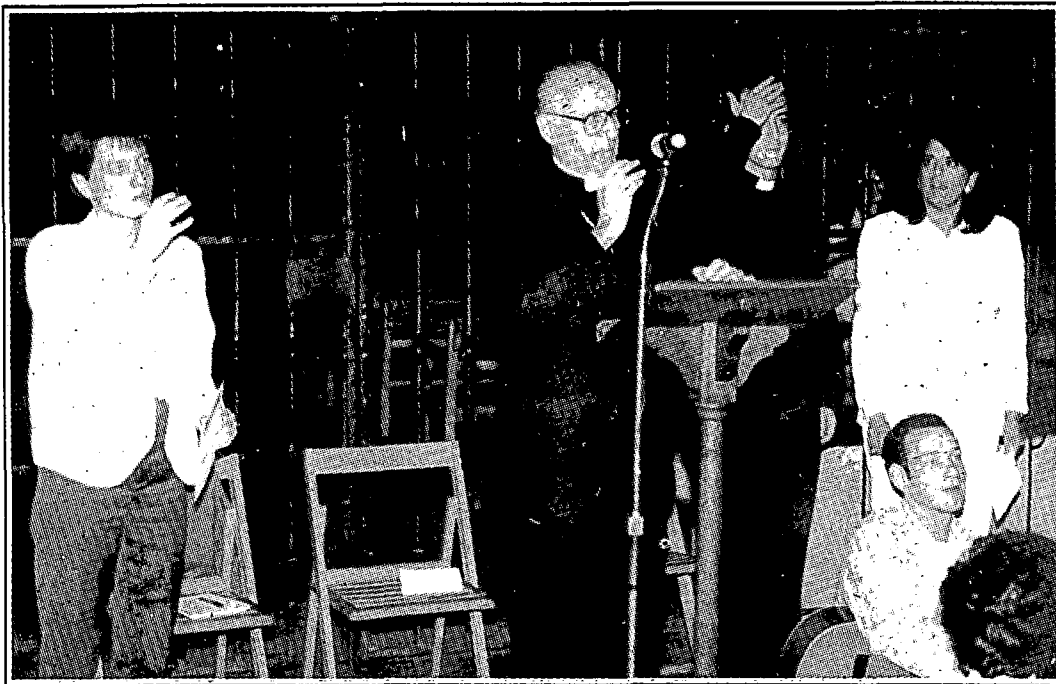
# L'arquebisbe crida els joves a transformar Barcelona en «la ciutat que Déu vol que sigui»

El desè curs de les Escoles de Pregària per a Joves —trobades de pregària organitzades per la Delegació de Joventut de l'Arquebisbat cada mes a la Catedral— l'ha inaugurat monsenyor Ricard M. Carles aquest mes d'octubre amb una crida cordial i enèrgica als 250 joves assistents perquè lluitin per la transformació de Barcelona en «la ciutat que Déu vol que sigui». L'arquebisbe va considerar que la Ciutat Comtal travessa «un mal moment» quant a espiritualitat i va encomanar als joves aquesta tasca de transformació.

Mons. Carles va establir una comparació: «Mai cap de vosaltres, ni en el moment en què pitjor li van les coses, pensa que Déu permetrà que sempre restin així. Perquè Déu té igual de compassió per a tu que per als altres. No hem de deixar d'insistir.

Aquella gran massa de joves de Barcelona té solució, i la pot tenir de la mà d'un grup reduït com vosaltres que podeu canviar la ciutat perquè dueu l'amor i la confiança de Déu amb vosaltres. Sou la sal i la llum de Barcelona.»

El prelat, que va adreçar-se durant uns deu minuts amb un estil directe i espon-



Pregària a la Catedral amb l'arquebisbe. Escola de Pregària

tani als centenars de joves congregats al cor de la Catedral, va insistir que no li importa «el que Barcelona és ara», sinó «el que Déu vol que sigui Barcelona».

Encetant el tema de les benaurances, motiu de reflexió d'aquest curs de les Escoles de Pregària, l'arquebisbe va demanar també no abandonar la lluita per

la transformació personal: «El Senyor us estima en el que sou, però us desitja millors, i se sentiria decebut si no feu el que Ell espera de vosaltres. El que Déu ha somiat de tu es realitzarà. Refiat-en. Necessites Déu per esdevenir el que Ell ha pensat per a tu, però Ell també et necessita per apropar-se a altres perso-

nes. T'ha volgut fer necessari per a la salvació dels germans.»

Així mateix, Mons. Carles va remarcar la importància de la humilitat en la relació amb Déu, ja que «si et creus que tot el que tens ho aconsegueixes tu sol, Déu no et pot continuar ajudant, perquè t'està fent mal. Aquest és el secret profund de la humilitat. En canvi, si tot el que fem i aconseguim ho atribuïm a Déu li estem deixant les mans lliures.»

A més de les paraules del pastor diocesà, l'escola va comptar com és habitual amb estones de silenci i cant meditatiu, lectura de l'Evangeli i salms, i pregàries. Amb el cant del Parnostre es va cloure aquest primer encontre.

La Delegació de Joventut va repartir entre els assistents una petita bosseta de sal a tall de recordatori de l'encàrrec de l'arquebisbe: «Vosaltres sou la sal de Barcelona. Ajudeu-me a escalfar la diòcesi.»

La propera Escola de Pregària serà el deu de novembre, dijous, a les vuit del vespre a la Catedral de Barcelona.

■ David Vidal i Castell

## Colapsades les Jornades de Reflexió

# Montserrat presenta els exercicis espirituals

**MONTSERRAT.**— Amb 115 inscrits i una llarga llista d'espera per a les Jornades de Reflexió d'aquest cap de setmana que ve, l'abadia de Montserrat ja ha decidit anunciar la tanda d'Exercicis Espirituals per a Joves de la setmana del 4 al 10 de desembre.

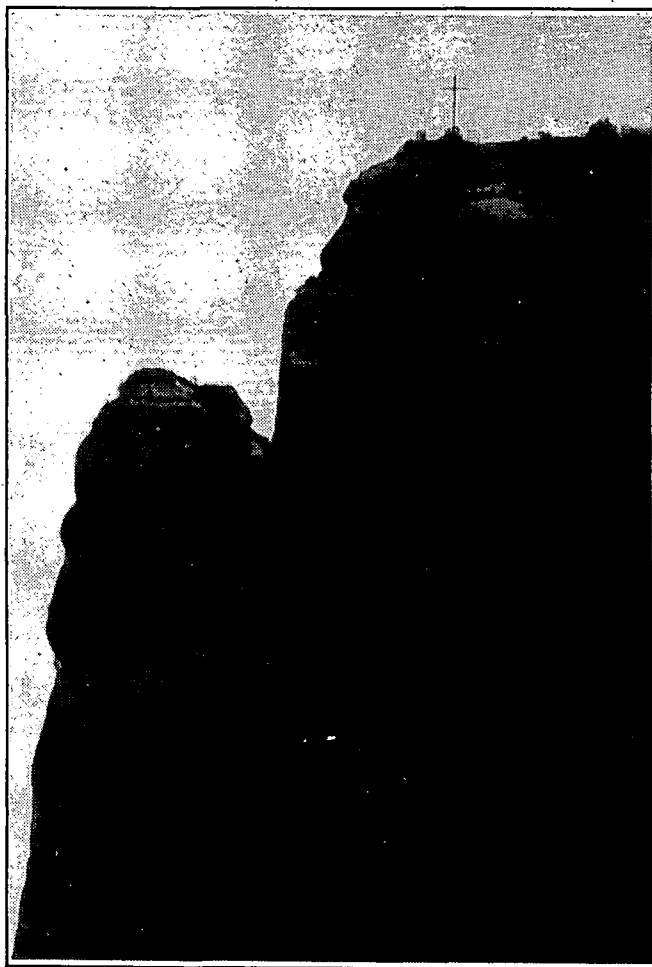
Les Jornades de Reflexió van començar el 1989, i, amb tres trobades anuals, van seguint un cicle triennal en què s'aprofundeix la realitat humana i la fe cristiana, a més d'afavorir el compartir amb altres joves i amb els monjos, alhora que s'ofereixen espais de pregària personal i comunitària.

Segons els organitzadors, l'èxit d'aquestes convocatòries s'explica perquè «la gent descobreix que dins seu, a més d'idees, té un esperit que vibra». La resposta surt espontània en joves que ja estan motivats per temes de fe, o que fan un camí de recerca.

Pel que fa als Exercicis Espirituals, van començar a oferir-se l'any passat, i, davant la bona acollida, es tornen a proposar als nois i noies de més de 18 anys que vulguin una experiència de silenci, pregària i reflexió de l'Evangeli, per trobar-se amb ells mateixos i amb Jesús.

Els fruits que la comunitat benedictina ha pogut observar en els que hi han passat, són la conversió personal, la gràcia per a comprometre's, i la llum per discernir la voluntat de Déu tant en la vida quotidiana com sobre un mateix.

■ Guillem Farré



# Les sectes, a més d'una amenaça, són una interpel·lació per evangelitzar amb entusiasme

**BARCELONA.**— La delegada de Joventut, Rosa Deulofeu, ha declarat que «la realitat de les sectes ha de provocar, entre altres coses, una interpel·lació a l'Església en tota la vessant evangelitzadora, i, en concret, en la pastoral juvenil».

Segons Deulofeu, els grups totalitaris han d'induir l'Església s'atreveixi a presentar una identitat com a creients i un projecte de vida clar sense pors i amb entusiasme.

Precisament, per les repercussions que té la reflexió sobre les sectes en la tasca dels animadors juvenils, aquest serà el tema central que impartirà el professor Via i Taltavull durant la tarda de la primera trobada d'Animadors de Pastoral Juvenil, que la delegació organitzarà el dissabte cinc de novembre.

Al matí, després de la presentació de Mons. Joan Carrera, bisbe auxiliar de Barcelona, el professor Rovira Belloso farà una ponència sobre la «Expressió d'una Fe Viva», seguida de debat i treball en grups. Per informació i inscripcions es pot trucar a la delegació de Joventut de 2/4 de 10 a 14h, i de 16 a 19h, telèfon 301 12 77.

■ G.F.



## Oficina Internacional catòlica de la Infància

## BICE: La defensa dels infants sense veu

**Prostitució infantil, explotació dels infants, nens del carrer... Des de fa gairebé 45 anys, l'Oficina Internacional catòlica de la infància (BICE), que té el secretariat general a Ginebra, està en guerra contra aquests flagells. Contra les injustícies que afecten milions d'infants arreu del món.**

Fundada l'any 1948 en la tempestuosa postguerra per ajudar els orfes, la BICE té des d'aleshores una gran reputació. Reconeguda per l'ONU, la UNESCO, la UNICEF i el Consell d'Europa, especialment, aquest organisme és un dels principals artífexs de la posada en marxa, per l'ONU, dels Anys internacionals de l'Infant, el 1979, i de la Família, que el món celebra actualment.

Les fotografies i els dibuixos de vaillets de totes les races penjats pels passadissos i despatxos del setè pis del número 63 del carrer de Lausana, a Ginebra, interpel·len d'antuvi el visitant. Com per recordar-li millor l'amplitud de la tasca de l'organització internacional resumida en una frase: «La BICE al servei de l'infant i de tots els infants».

### Una fe que mou muntanyes

¿L'amplitud de la tasca? Els 13 empleats a la seu central i els altres 30 repartits en les oficines europees de París, Brussel·les, Viena, i continentals de Nova York, Montevideo (Uruguai), Abidjan (Costa d'Ivori) i Manila, a les Filipines, tenen la fe que mou muntanyes. Perquè la fe és necessària per declarar la guerra a l'explotació sexual dels infants, a la prostitució de nenes i nens que es corrompen a «disposicions dels «turistes» en les cases de tolerància de Tailàndia, Filipines, i altres, per dedicar-se als

problemes dels infants del carrer i combatre l'esclavatge al qual són sotmesos; per ajudar els infants dels detinguts i dels refugiats. Per fer admetre els seus drets d'infant. Simplement.

Un treball de tità. Al qual es llança la BICE sensibilitzant l'opinió pública, les instàncies internacionals i els governs del planeta. Per a la recerca, l'elaboració i la coordinació de programes concrets pensats i creats a Ginebra i aplicats gràcies als col·laboradors —comunitats religioses, organitzacions laiques, ONG— i que treballen sobre el terreny. Gràcies també als membres actius i associats: 125 associacions, 40 països, 150.000 donants regulars i la seva xarxa de corresponsals, composta per 3.000 responsables de tot el món, sense estatut particular.

«Les nostres accions arranquen del terreny per retornar al terreny. Es treballa en forma de xarxa», diu Geneviève Lejeune, directora de comunicació al BICE i redactora en cap de *L'Enfance dans le monde*, una de les nombroses publicacions de l'organització. ¿Per què s'ha traslladat el secretariat de París a Ginebra? «La ciutat acull múltiples organitzacions internacionals, l'ONU entre elles», explica, abans d'esbossar un breu històric del BICE. De l'audiència atorgada pel papa Pius XII, l'any 1947, al pare Gaston Courtois —director general de la Unió d'obres catòliques de França—, per presentar el projecte d'aquesta futura oficina, al Congrés fundador del BICE, del 17 al 19 de gener del 1948 a París sota els auspicis del cardenal Suhard i del nunci, Mons. Roncalli, el futur Joan XXIII.

### Privilegiar les necessitats no materials de l'infant

La tasca del BICE, insisteix Florence Bruce, coordinadora dels programes i encarregada de les relacions amb l'ONU, es pot resumir en quatre punts: una fe en la infància; un nivell d'estudi elevat; un mitjà de comunicació; una acció internacional. Consisteix també en posar en presència dels homes, de les dones i de les ONG que sense conèixer-se forçosament, però que s'uneixen per resoldre els mateixos problemes que atén el BICE: el desenvolupament global de l'infant en una perspectiva cristiana. També les activitats del

Molts infants viuen immersos en una situació de misèria. És una situació injusta que el BICE denuncia i pretén pal·liar amb les seves campanyes



dels infants i atenent les seves capacitats, el BICE elabora projectes a curt, mig i llarg termini. En totes les seves accions, procura promoure el creixement espiritual, i l'obertura intercultural i els drets dels infants... tenint sempre en compte el seu entorn familiar.

### Una conscienciació

El treball de conscienciació, les diverses campanyes de sensi-

bilització a partir de projectes pilots han innegablement fet avançar la causa dels infants. El BICE, en efecte, es va comprometre considerablement perquè fos proclamat l'Any internacional de l'Infant decretat per l'ONU el 1979, i que fos adoptada l'any 1989, la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant. Sense comptar les intervencions en el medis polítics, les Esglésies, les organitzacions internacionals i els escrits a la premsa denunciant la prostitució dels infants, el turisme sexual, els infants del carrer o altres flagells, al centre de les preocupacions del BICE. «Aquestes són les repercussions directes del 1979», assegura Florence Bruce. Concloent que la continuïtat d'accions i pressions exercides sobre el governs podran fer avançar les coses.

De l'Any internacional de la Família, actualment en curs, el BICE n'és un dels principals artífexs, un dels grans associats de l'ONU. Pel seu representant permanent, Dennis Callagy, el BICE presideix a més el Comitè de les ONG. Segons Florence Bruce, caldrà esperar uns anys abans de mesurar-ne l'impacte. Està des d'ara convençuda de l'èxit: «Cal només veure les innumbrables iniciatives preses arreu del món en el marc d'aquest any, comprenent-hi Suïssa».

■ P. Routtet (APIC)

## Històries de famílies de casa nostra (2)

Té només divuit anys i està estudiant COU. És una noia com les altres, de cabell curt, figura esvelta i un somriure tímid als llavis. La vida, però, ja li ha donat força sorpreses. No coneix els seus pares; almenys no els recorda. Ella i els seus germans van viure, des de petits, acollits en un dels centres que l'administració té per tutelar els menors abandonats. No estaven pas mal cuidats, però no eren una família. Els que la van conèixer de petita la recorden amb molt mal geni, malfiada, esquerpa... Es defensava de qualsevol possible enemic —tothom que se li apropava— amb esgarrapades i mossegades...

Un dia la seva vida va donar un tomb. No en parlen de tot això i no se'n saben dades. Però un dia van tornar a ser una família. Una dona, una mestra, es convertí en la seva mare. No els va pas adoptar legalment, però, d'acord amb l'administració, se'n va emportar tots els germans a casa seva i els tractà com si fossin realment fills seus. Viuen del que l'administració dóna a la mare, del seu treball com a mestra i del que ells guanyen amb els seus treballs esporàdics: cançons, missatgers, classes particulars...

El germà gran, ara, ja és major d'edat i treballa, però no ha pas abandonat la seva mare. Segueix a casa i contribueix amb el seu sou al sosteniment de tota la família. A l'estiu, per les vacances, es

reuneixen al poble amb els seus cosins i ningú no sap ni intueix que no són cosins veritables.

Aquest any, entre tots, han decidit d'augmentar la família. Han demanat d'acollir algun nen més. Primer, es van fer càrrec de dos germans, però no van encaixar i van haver de deixar-ho córrer. Més endavant, els caps de setmana recollien una nena de sis anys perquè s'anés acostumant a la família. Ara aquesta nena ja és una germana més i sempre viu amb ells.

La Loli és una canya! em deia un seu amic. Estava sorprès per l'alegria de la noia per l'ampliació de la família. Ha reduït sortides; perquè té el temps molt ocupat entre els estudis, els cançons i la dedicació a la seva nova germana. I li brillen els ulls, grossos i negres, i se li endolceix cada vegada més el seu caràcter, fa uns anys malfiat i esquerp.

He parlat de la Loli com si fos una protagonista. De fet, hauria hagut de parlar de la seva mare, la que ha fet el miracle del canvi que s'ha operat en la Loli i els seus germans. Però de la mare no en sé ni el nom. Ella és la que amb la seva generositat, paciència i afecte ha recreat una família, ella hauria de ser la protagonista. Però és tan discreta, i dóna tan poca importància a tot el que ha fet que no en sé ni el nom.

■ Teresa Serrabardina

# TEAS

Taller Escola d'Arts  
Sumptuàries  
Centre d'educació especial  
Dedicat a disminuïts  
psíquics  
A partir dels 16 anys  
Taller especialitzat  
Esmalt sobre metall-ceràmica  
Tapis i catifa  
Cultura General  
Recuperació Física-Logopedia  
"CLUB-ESPLAI"  
Assessorament psicològic i  
psicològic  
Informació: 215 69 77  
de 12 a 14 hores



**«Artistes solidaris» es presenta al Centre Cívic de Sant Andreu**

## Una mostra d'art per ajudar el Tercer Món

El Grup de Cristians del Tercer Món de les parròquies de Sant Andreu, Sagrera i Sant Pacià han organitzat l'exposició «Artistes solidaris», que aplega obres artístiques (pintura, escultura, ceràmica i esmalt), cedides gratuïtament pels seus autors. Els diners que es recaptin per mitjà d'aquesta mostra d'art es destinaran íntegrament al projecte de Medicus Mundi per construir un Centre de Salut i Maternitat al municipi de Viana (Angola).

L'exposició es pot visitar durant aquesta segona quinzena d'octubre al Centre Cívic de Sant Andreu. Els promotors d'aquesta iniciativa destaquen la col·laboració de totes les entitats del barri, com també de particulars. La gent ha pres consciència dels greus problemes del Tercer Món i de la necessitat de mostrar una solidaritat activa envers moltes persones que ho passen malament i han de viure en unes condicions molt difícils.

### Més de 90 artistes catalans

Artistes d'arreu del país han col·laborat en aquesta iniciativa, aportant desinteressadament una de les seves obres.

L'afluència de visitants en els primers dies que ha estat oberta la mostra posa de manifest que hi ha una sensibilització important pel Tercer Món. Els qui no volen fer una despesa tan important com la que suposa l'adquisició d'una peça d'art, tenen la possibilitat de fer una aportació concreta en un compte corrent de Medicus Mundi.

Entre els artistes que han col·laborat en aquesta iniciativa, cal citar Subirachs, Pilarín Bayés, Cesc, Salvador Dalí, l'Escola Massana de Barcelona, el Monestir de Montserrat i Francesc Artigau. Pel que fa als artistes locals, hem de fer esment dels noms de Joan Mora, Ramon Vila, Gallo, Picazo, Francesc Porret i Jaume Codinachs. En total, han col·laborat més de 90 artistes catalans.

### Centre de salut a Angola

Un dels projectes en què està treballant actualment Medicus Mundi és la construcció del Centre de Salut i Maternitat de Viana a Angola. Viana ha rebut, als darrers anys, un nombre considerable de refugiats, que fugen de la guerra civil d'Angola. L'allau de persones que han arribat al municipi ha fet que les infraestructures sanitàries fossin insuficients per atendre tota la demanda. Medicus Mundi pretén potenciar els serveis d'atenció primària de salut i construir i gestionar el Centre de Salut i Maternitat.

● C.C.

## Pel seu compromís lleial envers la cultura i la societat catalanes

# La comunitat de Vallbona de les Monges, distingida amb el Premi d'Honor Jaume I

El passat 20 d'octubre, va tenir lloc l'acte de lliurament dels XVIII Premis d'Honor Jaume I, en un acte que va fer-se a l'Ajuntament de Barcelona, presidit per l'alcalde de la ciutat, Pasqual Maragall. El premi a persones s'ha concedit enguany als germans Joan i Josep Maria Ainaud de Lasarte, mentre que el premi a entitats s'ha atorgat a la Comunitat Cistercenca de Santa Maria de Vallbona.

Aquests premis, atorgats per la Fundació Jaume I, estan dotats amb 2.500.000 pessetes cadascun. Es lliuren l'un a persones i l'altre a entitats, que per la seva acció —de caràcter científic, cultural, social, artístic, cívic, etc.— mereixin l'agraïment del poble de Catalunya.

### Primer cenobi femení del Cister

La Comunitat Cistercenca de Santa Maria de Vallbona és el primer cenobi femení del Cister a Catalunya. Des del segle XII irradiava el seu testimoniatge de vida contemplativa, d'acolliment, de pobresa, de simplicitat i de compromís lleials envers la cultura i la societat catalanes.

La comunitat dona vida, amb una continuïtat de vuit segles, a les nobles i seculars pedres d'aquell conjunt monumental, el qual conserven —malgrat totes les limitacions materials— com a inestimable patrimoni espiritual i artístic de l'església i del nostre país.

En el parlament que va fer durant l'acte de lliurament del premi, Joaquim Maluquer, membre del jurat, va afirmar que la concessió del Premi es justificava pel testimoni de vida de les monges, tant religiós com cívic, i va destacar que la comunitat va crear i ha mantingut durant més de vuit-cents anys un patrimoni molt valuós.

Maluquer va recordar que les arrels de l'actual Monestir les trobem en l'asceta i fundador Ramon de Vallbona, que instaurà un centre de vida eremítica en aquell indret, llavors fronterer amb la terra de moros. El 1175, segons l'explicació que va fer Maluquer, el cenobi es va incorporar al Cister i Vallbona va ser un dels primers monestirs de la corona catalano-aragonesa, que seguien la regla d'aquesta orde, caracteritzada per l'amor al silenci, a la pobresa i a l'austeritat arquitectònica.

Maluquer va fer esment dels vincles del monestir amb la reialesa i noblesa catalana, com ho demostra el fet que d'entre les cinquanta-dues abadesses perpetües amb què ha comptat s'hi

troben les filles dels casals més il·lustres de Catalunya, com els Folch, Montcada, Llíria, Copons, Anglesola, Guimerà, Cervera i altres.

En un altre moment de la seva intervenció, Maluquer va agrair l'esforç de la Comunitat per mantenir en peu el conjunt d'edificacions que integren el Monestir, un dels conjunts monumentals de major vàlua artística de Catalunya.

Finalment, va dir que el reconeixement dels mèrits de la Comunitat de Vallbona, ultra la seva dimensió religiosa, significa: -fer present que constitueix un centre d'espiritualitat i de reflexió, per als homes i dones d'avui; -valorar un

ble, i -subratllar l'extrema fidelitat a Catalunya, que es manifesta en tots els actes i aspectes de la vida comunitària i que irradia a tots els qui hi tenen contacte i relació.

### Joan i Josep Maria Ainaud de Lasarte, models de fidelitat a Catalunya

El premi a Persones va ser atorgat als germans Joan i Josep Maria Ainaud de Lasarte perquè ambdós, encara que actuen en camps diferenciats, són models de fidelitat a Catalunya i de rigor acadèmic, dues virtuts que han posat i que posen des de fa molts anys al



L'abadessa de la comunitat de Vallbona de les Monges amb l'administradora del monestir

fogar de formació i d'il·lustracions femenines, actual però molt més sobresortint en èpoques no gens allunyades, en què la societat menystenia la instrucció de les dones; -fer present al nostre entorn que la comunitat exerceix de «conservadora» d'un patrimoni cultural, històric, plàstic i arquitectònic d'un valor incalculable.

servei de la història i, de l'art català i de les institucions del país, amb generosa disponibilitat personal i lucidesa intel·lectual, fins haver esdevingut punts de referència ètica i social imprescindible per a les joves generacions de catalans conscients i compromesos.

■ P.P.

### IMPORTANT PUBLICACIÓ PER A LES COMUNITATS CRISTIANES DE CATALUNYA

## PREGUEM AL SENYOR

**Pregàries dels fidels per a totes les festes i tots els dies ferials, preparades per Mn. Pere Farnés**

- Fórmules pròpies per a tots els diumenges i festes.
- Col·lectes conclusives pròpies per a cada diumenge, amb al·lusió al missatge del dia.
- Pregàries per a totes les solemnitats i festes del Calendari universal, i textos propis per a les de Catalunya.
- Formularis per a les festes de les principals famílies religioses amb cases a Catalunya.
- Breus intencions per afegir a la pregària ferial de totes les memòries obligatòries.
- Pregàries per a les misses rituals, per a les necessitats ordinàries i extraordinàries de l'Església, per als aniversaris, per diverses necessitats dels fidels i de la societat.
- Diverses celebracions de difunts.
- Peticions per afegir en determinades circumstàncies.
- Formularis breus per a les misses amb nens.
- Fórmules melòdiques per a la pregària universal.

Format: 17 x 24 cm. 479 pàgines. P.V.P.: 3.500 ptes.

—De venda a les llibreries—

EDITORIAL REGINA, S. A. Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona



# Els elements que componen el cosmos

*Que en són de variades, Senyor,  
les vostres obres, i totes les beu  
fetes amb saviesa. La terra és  
plena de les vostres criatures.*

(Salm 103,24)

■ Francesc Nicolau



El fòsfor va ser l'únic element nou descobert durant tot el segle XVII, però al XVIII la cosa s'accelera: són dinou els elements que s'aïllen per primera vegada durant aquesta centúria. I, a més, s'acabarà el segle essent reconeguts com autèntics elements ells i els que hem ressenyat anteriorment. La química ha entrat en una nova fase més rica. La primera d'aquestes 19 descobertes es va fer al continent americà per un espanyol. Expliquem-ho:

del Vinalopó), el cosmògraf Jordi Joan i Santacília. Poc després d'arribar a la jurisdicció de Popayán (que actualment és Colòmbia), el mateix any 1735, investigant el terreny que trepitjava, Ulloa va trobar entre els al·luvions del riu Pinto uns petits nòduls metàl·lics que li atragueren l'atenció. Tenien un aspecte molt semblant al de la plata, però tirant més cap a un color grisós. Els examinà, n'aplegà uns quants i publicà la descoberta tres anys més tard, anomenant «platina» (fent-ho derivar de plata, per la semblança) aquell metall que havia trobat. El nom, a més, expressava una hipòtesi: potser seria plata de baixa qualitat, o bé amb impureses d'altres metalls que li donaven aquell color més lleig. I aquella «platina del Pinto» fou portada a la Cort Espanyola. I durant molts anys no se li donà la importància que certament es mereixia. El rei Carles III va fer venir de França dos químics, Chabaneau i Proust, perquè estudiessin el nou mineral i digueren que allò no era pas plata sinó un nou metall aliat o

d'anar a Nova Orleans en representació de Carles III quan Espanya va adquirir Luisiana a Estats Units. I publicà molts treballs científics. Va morir a la illa de León (Cadis) als 79 anys.

## El platí resulta més valuós del que hom creia

Amb la idea que la «platina» no era res més que plata de baixa qualitat, se li va donar poc valor. Alguns miners d'Amèrica, en trobar més quantitat, van voler fer el viu i van falsificar moneda tot recobrint el «platino» (com es digué ben aviat, masculinitzant el nom; en català va fer «platí») d'una capa d'or o de plata. Quan es descobrí el frau, hi va haver llocs que si es trobava platí el llençaven al mig d'un riu perquè ningú no el trobés i no es pogués fer servir per a la falsificació. Per aquest mateix motiu el govern espanyol va prohibir importar platí d'Amèrica, i un vaixell que en va arribar amb un carregament d'aquest metall va haver de llençar-lo al mar per ordre governativa. Més tard s'aixecà la prohibició de portar-ne cap a Espanya, i es diu que el govern en va comprar molt pagant-lo a 25 ptes. el kg., en vistes, segons males llengües, a falsificar moneda el mateix govern. El cas és que amb el temps es veié que el platí era més escàs que l'or i que tenia unes propietats que el feien un metall molt noble. No cal dir com es buscaven aleshores aquelles monedes «falses» que s'havien fabricat i que, realment, tenien més valor que el que marcaven!

El platí és més dur que l'or, té el punt de fusió més alt, 1.769°C (l'or el té a 1.064°C), és més pesat que l'or, té 21,45 de densitat (la de l'or és de 19,3); igual que l'or no és atacable pels àcids, només el dissol l'aigua règia. És dúctil i mal·leable, i té una multitud d'aplicacions.

El platí, tal com van dir els primers analistes, generalment no es troba aïllat del tot, sinó barrejat o fent aliatge amb cinc elements

més, que no s'aïllaren fins al segle XIX. Van ser dos químics anglesos els qui n'aïllaren quatre: William H. Wollaston (1766-1828) va separar el 1803 del platí dos metalls que li eren semblants, i que batejà amb els noms de «Pal·ladi» (tret del nom de l'asteroide Pal·las, que feia molt poc que s'havia descobert, per seguir una tradició d'anomenar els metalls amb noms de planetes) i «Rodi» (derivat-lo del grec «rhodon», rosa; pel color rosat amb què apareix). I a l'any següent Smithson Tennant (1761-1815), col·laborador de l'anterior, n'aïllà els altres dos: «Iridi» (nom derivat d'iris, per la varietat de colors que presenten els compostos d'aquest metall) i «Osmi» (derivat-lo del grec «osmé», que vol dir olor, per l'olor que feia un dels seus compostos). Aquests dos anglesos treballaven amb platí portat d'Amèrica, però el 1819 es trobà als Urals un riquíssim jaciment d'aquest metall que va començar a ser explotat el 1822. Analitzant el platí trobat allí un químic alemany K. Klaus encara hi descobria el 1844 un altre metall, que batejà amb el nom de «Ruteni» (perquè en el baix llatí «Rhutenia» era el nom que designava Rússia).

Les aplicacions del platí són moltes. Ha estat una sort que no s'hagi utilitzat oficialment per a fabricar monedes. Essent tan escàs, és bo que es pugui aprofitar íntegrament per als usos industrials i tècnics. La producció anual no arriba als 20.000 kg. (la de l'or, ja ho vam dir passa del milió de kg.). Actualment és el Canadà el país que més en produeix: el 58% del total, el jaciment dels Urals ha passat a segon terme; Colòmbia, la primera productora, només en proporciona un 7%. Ara com ara el platí resulta imprescindible per als aparells de precisió dissenyats per a resistir temperatures altes, certs atuells de laboratori, com a catalitzador (la famosa «esponja de platí»), i també és útil en joieria.

*Francesc Nicolau és Professor de la Facultat  
Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya*

## 19. El platí vingué d'Amèrica

Antonio de Ulloa i el platí

El descobridor d'aquest nou metall va ser un marí andalús, Antonio de Ulloa (1716-1795). Va néixer a Sevilla i fou guàrdia marina. Va prendre part en la guerra de successió de Polònia (1733-35), i, un cop acabada, va participar en l'expedició que va promoure l'Acadèmia de Ciències de París per mesurar l'arc de meridiana terrestre al Perú i verificar les teories sobre la forma de la Terra; expedició que es va fer a les ordres del seu amic alacantí (natural de Novelda, Valls

barrejat amb petites quantitats d'altres metalls. I res més. La cosa quedà així.

Ni el mateix Ulloa va donar gaire importància al seu descobriment. Quan va tornar a Madrid el 1745, després d'haver estat fet presoner pels anglesos, es dedicà a diverses activitats militars i científiques. Va fundar el primer laboratori espanyol dedicat a la mineralogia. Però organitzà també moltes altres coses: jardins botànics, gabinets d'història natural, col·legis de cirurgia, observatoris astronòmics, a més de fer estudis sobre la indústria tèxtil i la impremta. I sense deixar els càrrecs que tenia a l'armada! Va haver

**Catalunya  
Cristiana**

Pulggarí 5-7  
08014 Barcelona

**CATALUNYA CRISTIANA** nasqué ara fa 16 anys i, malgrat les dificultats, ha esdevingut un fet i una realitat amb què molts ja comptem, i no en podem prescindir.

**CATALUNYA CRISTIANA** actualment Fundació de l'Arquebisbat de Barcelona, no es vol limitar a aquesta diòcesi, sinó que vol aprofundir la seva vocació de servei a totes les diòcesis catalanes.

**CATALUNYA CRISTIANA** se sent cridada a esdevenir vincle d'unió de tots els catòlics de Catalunya, i mitjà informatiu indispensable del proper Concili Català, obrint-se a tots els sectors de la nostra Església.

**CATALUNYA CRISTIANA** per tant, no es vol quedar on és. Vol renovar-se amb el vostre ajut. Us demanem la vostra subscripció.

## SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

Nom ..... Adreça .....  
Població ..... D.P. .... Província ..... Tel .....

☐ Se subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" català/castellà per l'import semestral (26 números) de 4.550 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària

(en aquest cas empleu l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto

Data.....

Signatura del subscriptor

### ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa ..... Agència.....  
Adreça.....

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA" amb càrrec al meu compte corrent/líbreta

☐ Entitat

☐ Oficina

☐ DC

☐ Compte

Data.....

Signatura del titular del compte/líbreta

**Entrevista amb el  
pare Jordi M. Bou i  
Simó, mestre-organis-  
ta del Reial Monestir  
de Santa Maria de  
Poblet**

## «La música és un dels millors dons que Déu ha concedit a la humanitat»

Recentment s'ha editat un disc compacte amb una selecció d'obres musicals de tema religiós, extretes dels concerts d'orgue que el pare Jordi M. Bou, monjo de Poblet, va retransmetre des del Reial Monestir de Santa Maria de Poblet durant la Setmana Santa dels anys 1963 al 1969 a través de Ràdio Nacional d'Espanya a Catalunya. Parlem amb el P. Bou sobre aquest rellevant esdeveniment musical en concret i sobre la música —la ciència de l'amor vinculada al ritme i a l'harmonia, segons Plató— en general.

El pare Jordi M. Bou i Simó va néixer a l'Espluga de Francolí (Tarragona) l'any 1925. Rebé els primers coneixements musicals de la seva germana, Maria Bou, professora de piano. Va realitzar estudis de piano i orgue a l'Institut Pontifici de Música Sacra de Roma, sota l'experta direcció dels mestres P. Alessandro Santini i Giuseppe Cianfriglia. Prosseguí i completà brillantment la seva carrera organística amb la il·lustre Montserrat Torrent i Serra, catedràtica d'orgue del Conservatori Superior de Música de Barcelona, de renom internacional.

El P. Bou ha donat nombrosos concerts i recitals a l'Església pobletana; també a través de Ràdio Nacional d'Espanya a Barcelona i per llurs emissores Ràdio Peninsular i Centre Emissor del Nord-Est, durant la Setmana Santa dels anys 1963 al 1969. Cal remarcar en les seves fidels interpretacions una matisada expressió i fonda religiositat.

Fou, al llarg de molts anys, president de la Comissió de Música de l'arquebisbat de Tarragona. Des de l'any 1947 fins als nostres dies és l'organista del monestir de Poblet. A més a més, el pare Jordi M. Bou és poeta, escriptor i historiador. Pel que fa a les seves publicacions literàries destaquen, entre d'altres: *Nadales, Una mort a Poblet, Els darrers dies de mossèn Muntanyola, Vivències i Més enllà*. Així mateix, és autor de diverses obres musicals: *Missa, Càntics de Maria, Cants d'entrada, Comunions, Salms*, etc. Com a musicòleg ha escrit nombrosos opuscles i articles: «Litúr-

gia i Música», «La nostra dansa», «Jubilare Deo», «Música religiosa dels goigs», «Poblet i la Música» i «Maria en la música medieval» en són alguns.

—**P. Jordi M. Bou, ¿com definiria la música?**

—La música és l'art de coordinar i combinar distints sons entre si. És un art noble que ens fa sentir, vibrar o experimentar a través de sons musicals —vocals o instrumentals— tota mena de sentiments i emocions: joia, fruïció, dolor, tranquil·litat, neguit, tristesa, alegria, odi, amor... Cal afegir que aquests sons es troben subjectes a unes regles melòdiques, mètriques, harmòniques i rítmiques.

La música és un dels millors dons que Déu ha concedit a la humanitat, ja que transporta l'esperit, commou l'ànim i respon admirablement als més elevats sentiments. Per a mi és la més bella entre les arts perquè crec que és la que s'apropa més als ideals de la vida, la més abstracta, la més sublim, la més espiritual... És un reflex de Déu —Bellesa Absoluta— en les criatures.

—**¿De quina manera s'ha d'interpretar la música: amb les mans o amb el cor?**

—D'ambdues maneres: amb el cos i amb l'esperit. No n'hi ha prou amb notes volàtils i inspiracions subjectives. Aquestes s'han de plasmar amb notes inscrites en el pentagrama seguint les normes musicals. Amb tot, res no farien les mans, la boca o els peus si no fossin alenats per les vibracions del cor i de l'esperit.

—**S'acostuma dir que «la música**



El pare Jordi M. Bou interpretant una peça musical a l'orgue

**amanseix les feres. ¿Està d'acord amb aquesta dita i per què?**

—Sí. Perquè ja des dels pobles més antics fins avui dia, els homes han mantingut que la música és d'origen diví i posseïdora d'un poder màgic, superior, misteriós, sagrat, sobrenatural... És tan fort i penetrant el seu poder encantador que, com ens explica Orfeu, fins i tot ell mateix amb la lira i el cant amansia les feres. Certament, des dels temps primitius, la música i la dansa eren sempre incloses en les festes religioses i civils enaltint i encisant aquestes manifestacions públiques.

—**¿Quin és el seu parer sobre l'autèntica «febre de la música sacra» que es viu actualment en la nostra societat, després del singular fenomen del «boom» del cant gregorià?**

—D'una banda, ens trobem envoltats de músiques excessivament rítmiques, frenètiques, trepidants, sensitives, extravertides, sorolloses en extrem i amb la lletra supeditada a la música. Per l'altra, l'home redescobreix en el cant gregorià la religiositat i l'estètica d'aquesta música cristiana-llatina,

radicalment hebrea, ple-tòrica d'un repertori sagrat i valor artístic insuperables. És el més noble patrimoni de tota la humanitat, com ens ho afirma el nostre eximi musicòleg internacional, mossèn Higiní Anglès. Les melodies gregorianes són com una estu-

penda exègesi mística del text bíblic cantat. El cant pla-romà-gregorià no és únicament una música exclusiva dels països llatins, sinó que consta d'elements hebreus, orientals, bizantins, grecs, romans, adaptats a totes les races, èpoques i cultures.

—**¿Com descriuria el cant gregorià?**

—El cant gregorià és un cant perenne i la música litúrgica per antonomàsia. Posseeix santedat, art i universalitat. De caràcter diatònic, monòdic i de ritme lliure, les seves modulacions ondulades són talment com el vol majestuós de l'àliga. El cant esdevingut pregària, amarat d'espiritualitat, capaç de penetrar i atreure els esperits vers la Bellesa increada. Evidentment, les dones i els homes d'avui tenen necessitat d'aquesta música equilibrada, profunda, silenciosa, pacificadora, transcendent... que els mena a retrobar-se en si mateixos, o sia: experimentar que són esperits de l'Esperit de Déu.

—**El disc compacte que s'ha editat recentment correspon a una selecció dels seus concerts d'orgue, retransmesos des de Poblet entre els anys 1963 al 1969 per Ràdio Nacional d'Espanya a Catalunya. ¿Per què s'ha fet d'aquesta manera i no s'ha enregistrat en viu avui dia?**

—Perquè llavors estava cursant la carrera d'orgue i tenia les peces musicals ben treballades i fresques, amb el «vist-i-plau» de Montserrat Torrent i Serra, virtuosa catedràtica d'orgue de Barcelona. A més, les cintes de Ràdio Nacional eren d'una qualitat elevada ja en el seu temps. Per altra banda, tinc enregistrats altres concerts d'orgue amb cinta cassette però aquestes gravacions esdevenen defectuoses i desaprofitables per poder traspassar-les a disc compacte, a causa de la manca de perfecció dels aparells «cassettes».

—**Per finalitzar, pare Bou, ¿és aquest el seu primer disc compacte? ¿quins projectes té de cara al futur?**

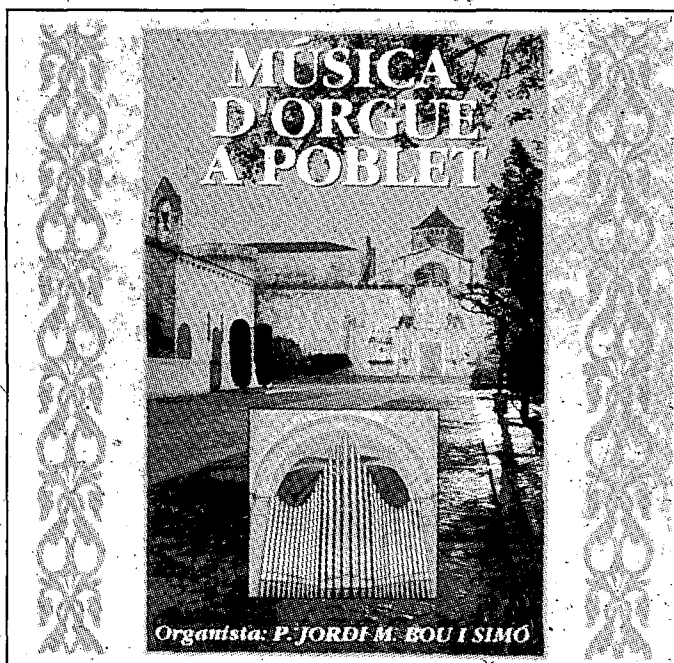
—Sí, el primer. I, si ha sortit a la llum, és en resposta a les peticions formulades pels afeccionats a la música d'orgue. Per mitjà d'ell també he aprofitat l'ocasió per poder fer una pedagogia musical, religiosa i espiritual. Amb tot, per ara, no penso registrar-ne més. Actualment em dedico més a escriure, tot preparant l'edició d'alguns llibres, opuscles i articles.

## Composicions clàssiques de tema religiós

«Música d'orgue a Poblet» és el títol del disc compacte, editat per «Produccions Discogràfiques Independents S.A. de Bar-

celona», que recull disset obres musicals de motiu religiós. Bernardo Pasquini, Johann G. Walter, Johann Sebastian Bach, Domenico Zípoli, Johann Pachelbel, Girolamo Frescobaldi, Jacques Arcadelt i Franz Liszt són els autors d'aquestes peces immortals de la música clàssica.

El pare Jordi M. Bou, mestre-organista del Reial Monestir de Santa Maria de Poblet, va interpretar-les al llarg dels seus concerts d'orgue durant la Setmana Santa dels anys 1963 al 1969 des de Poblet. Per tal de dur a terme aquest rellevant treball musical va ser necessària una acurada recerca en els arxius de la fonoteca de Ràdio Nacional d'Espanya a Catalunya, a tra-



Caràtula del disc compacte amb música d'orgue del P. Bou

Aquesta producció discogràfica, de 71'13 minuts de durada, consta de 17 gravacions i duu inclòs un llibret —que serveix de caràtula— on el pare Jordi M. Bou ha fet cinc-cèntims de cadascuna de les magnífiques composicions musicals, una breu reflexió sobre el lligam que enllaça la música, la litúrgia i l'orgue i, finalment, una interessant ressenya històrica sobre els orgues de Poblet. Aquest disc compacte es pot adquirir a les llibreries del monestir de Poblet, parròquia de l'Espluga de Francolí, arquebisbat de Tarragona, editorial Claret, editorial Formiga d'Or i principals cases discogràfiques de Catalunya.

■ M.A.C.

■ Miquel Àngel Codina



## EN AQUELL TEMPS...

Aquesta historieta és com una pel·lícula de la sèrie B, es tracta, com diu el títol, d'una aventura d'espionatge i baixos fons.

Un poble estranger s'apropa a una població que vol conquerir i, abans de fer l'atac, vol conèixer la situació interior, els secrets entre el poder, l'armament i la protecció civil. Per conèixer-lo cal fer una investigació in situ, s'envia, per tant, dos homes que discretament entren a la ciutat, s'hi passen i finalment, abans de marxar, sol·liciten els serveis d'una prostituta.

Els espies ja dins de la casa de la dona suscitaven la curiositat de la gent, en parlen a les autoritats i aquestes alhora sospiten alguna cosa estranya, així que intenten capturar-los. Però la dona els amaga al terrat, sota unes tiges de lli, ben amagats, on els serveis de recerca no els trobin. Com en les millors narracions del gènere, els espies per escapar-se han de baixar amb una corda per la finestra de l'alta muralla, per després fugir a la muntanya. Es dona la circumstància que la muntanya és un desert, i només és possible amagar-se en els Wadis agrestes, però si marxessin cap a l'orient seria molt pitjor perquè el paratge és llis com el palmell de la mà i, fins i tot el vol d'una mosca es distingeix des de la llunyania. Passa el temps prudencial de tres dies, han estat buscats pel pla i entre les palmeres, però ells tornen sans i estalvis al campament on informen als seus superiors.

Misteri, emoció i intriga.

Abans de continuar vull advertir que a partir d'aquest moment anomenaré a les persones pel seu nom, és a dir, la ciutat espiada és Jericó, la cortesana que acull: Rahab i l'exèrcit invasor és el

## Espionatge i baixos fons

d'Israel, que està abandonant el desert per entrar a la Terra Promesa. Vull advertir, també, que la Bíblia, que no accepta la prostitució, ni la normal ni la sagrada (els i les hieroduls), tanmateix no apallissa feroçment al qui l'exerceix, i, en el nostre cas, aquesta dona serà elogiada per la posterioritat pel seu comportament amb els espies d'Israel. Concretament en la Carta als Hebreus (11,31) i en l'Epístola de Sant Jaume (2,25).

Per tant, continuem narrant l'aventura.

Els espies han convingut amb la cortesana una contrasenya per salvar la seva vida en el moment de la invasió: haurà de lligar un cordó escarlata a la finestra, de manera que la casa que ho ostenti no serà arrassada, i la vida dels qui hi estiguin serà respectada. S'han compromès amb solemne jurament i ho compliran.

Ja he dit que els espies arriben tres dies després al campament, aquest s'ha establert a la riba esquerra del Jordà. El seu informe és optimista: el poble de Jericó està espantat, hi regna el desànim i la depressió arriba als seus límits. La victòria és segura i, si l'estratègia és bona, s'aconseguirà sense que hi hagi baixes. L'estat major accepta les observacions, i l'exèrcit creua el riu apropant-se sense presses a la ciutat. Quan arriba a les seves muralles

no les ataca, crida a la classe sacerdotal i els indica que organitzin solemnes processons tocant les trompetes. Exactament cada dia faran una volta, i el poble en silenci els acompanyarà. Davant i darrera hi aniran els sacerdots, ordenadament i sense dir res. Aquest ritu ho faran sis dies, el setè la cerimònia serà la mateixa, però repetida set vegades, per exacerbar encara més l'estat d'ànim de la gent del lloc. Tot es compleix a la perfecció i a la perfecció cauen les muralles, mentre se senten els crits guerrers dels israelites. Arriba la victòria aviat. La casa de Rahab, ella i la seva família, és respectada, males llengües diuen, fins i tot, la dona es casa amb Josué. No sé de qui s'han informat, ja que, ni la Bíblia ni l'historiador Flavi Josefo donen aquesta notícia. El que si podem llegir en l'evangelí de Mateu (1,5) és que fou la rebesàvia del rei David i que un rebesnét i molt rebesnét, fou Jesús. A la fi, en comptes de ferotges aventures amb final cruel, la història s'acaba per a nosaltres, com una novel·leta rosa. Per als pobles enemics dels plans del Senyor el final històric és trist. Però del final definitiu no en parla, i per això quan visito les ruïnes de Jericó, la ciutat més antiga que han trobat els arqueòlegs i també la que està en un nivell més baix respecte el mar, no sento cap adversió. Només recordo a aquesta intrèpida dona que va poder canviar de vida amb l'arribada de les tropes del Senyor.

Aquesta història està en el capítol 2 i en el 6 del llibre de Josué.

■ P.-J. Ynaraja,  
capellà de la Llobeta

# XCVIII Viatge Cultural

**Diumenge 13 de  
novembre de 1994**



Abella de la Conca

**ISONA**

\*\*\*

**COVET**

\*\*\*

**ABELLA DE  
LA CONCA**



Covet. Portada de Santa Maria

**DINAREM**

**Hotel SEGLE XX**

Tel. (973) 65 00 00

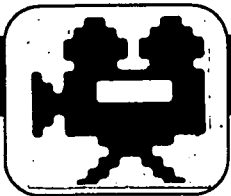
**Tremp**

Preu: 3.500 ptes., comprant viatges, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Per reserves de places truquen al tel. 490 59 88. La sortida serà a les 8 en punt del matí, carrer de València, rambla Balma.

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada en hora hàbil per complir el precepte dominical.

**AVÍS:** La direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

## CINEMA



## Cuatro bodas y un funeral (Four Weddings and a Funeral)

**Director:** Mike Newell. **Intèrprets:** Hugh Grant, Andie MacDowell, Simon Callow.



És evident la fluïdesa narrativa d'aquesta comèdia, el seu enginyós plantejament, el ferm pols amb què es manté; no endebades Mike Newell ha exercitat el seu ofici en diverses pel·lícules (*Bailar com un extraño*, *The Good Father*, *Un abril encantado*). El que en un principi no és evident, sinó ambigu, és la intenció: crítica del matrimoni o crítica de la immaduresa i frivolitat davant el compromís matrimonial? Després es veu que ambdues coses.

Escrita per Richard Curtis, sembla una novel·la de cinc capítols: presenta un grup d'amics i amigues als quals reuneixen els casaments de diversos coneguts; casaments celebrats segons diversos ritus religiosos i mostrats sempre amb la lleugeresa de la burla. Casaments entre un home i una dona, però que —com mostra la breu interrupció d'un funeral— també es consideren aquestes entre un home i un altre. Acaben les històries amb una afirmació de la parella —¿estable?— sense casament ni matrimoni.

Un magnífic elenc d'actors britànics —no calia

contractar a la MacDowell— col·labora en aquest difícil art de fer comèdia i que sembli fàcil. Música, vestuari, interiors, paisatges... tot és esplèndid. I el guió també ho és. I són graciosos els diàlegs i les situacions, a excepció d'algunes concessions a la immoralitat sexual, que, en ser serioses, trenquen l'harmonia i el to lleuger de comèdia.

Amb tot això, un mínim de sensibilitat ètica, per dir-ho així, fa que es sobreposin el disgust i el refús a la risa i a la diversió, a causa d'aquesta constant burla, que sembla tenir fins apologetics: desacreditar la institució del matrimoni de soca-rel, substituint-la per l'afany egoista i irresponsable del plaer, bé sigui heterosexual o homosexual.

■ Pedro Antonio Urbina

## Crònica televisiva

Tot i que a alguns individus no els agrada gens ni mica el fet de complir anys ni de celebrar-lo amb serpentines, globos i cava —l'actriu nord-americana Katharine Hepburn manifestà temps enrera amb una envejable dosi d'ironia que, a mesura que passen els anys, el característic pastís d'aniversari amb les seves «delatores» espelletes esdevenia una autèntica desfílada de torxes—, per a la majoria de les persones la data del seu aniversari no els passa gens desapercebuda dins el maremagnum de dies que ofereix indiscriminadament el calendari. Tot al contrari. Per a ells és un dia gran, de festa, d'alegria. I el celebren com cal: amb serpentines, globos i cava.

## Festa d'aniversari

Si aviat compleix anys i per a aquesta data tan assenyalada està rumiant com passar una vetllada inoblidable i d'allò més original, ben diferent de les celebracions d'anys anteriors, vostè està d'enhorabona. TV3 li proposa la novedosa possibilitat d'organitzar la seva festa d'aniversari en la qual, no cal dir, la seva assistència, juntament amb la presència dels familiars i amics que vulguin acompanyar-lo, és inexcusable. «Per molts anys» és un entretingut espai que s'emet en rigorós directe els dimarts al vespre on els protagonistes són tres ciutadans, desconeguts pel gran públic, nascuts el mateix dia però de diferents anys. L'única condició «sine qua non» per participar-hi és que el seu aniversari ha de coincidir amb el dia d'emissió del programa. Ja se sap... ningú no es perfecte.

Ni més ni menys que set presentadors (Montse Prats, Marcel Gorgori, Alicia Flames, Margarida Puig, Manel Fuentes, Cristina Serra i Elisenda Vidal) i un «showman» (Miquel Plana) comparteixen les tasques de conducció d'aquest agradable passatemps televisiu de dues hores de durada, dirigit per Sergi Schaaff, que es desenvolupa a «El Cau», el popular escenari de l'espai «Un tomb per la vida». L'estructura —sempre molt dinàmica— de «Per molts anys» varia un xic en funció de la personalitat del tercet protagonista de la nit. Sorpreses, música, regals, una detallada anàlisi de les cartes astrals dels tres convidats a càrrec de l'astròleg Miquel i una breu repassada a la biografia de cadascun d'ells configuren aquesta inesborrable festa d'aniversari. Per finalitzar, un immens pastís d'aniversari. ¡Per molts anys!

■ Miquel Àngel Codina Periodista

## XVII Premis Literaris «Baix Camp» per a joves

**Convoca:** Òmnium Cultural del Baix Camp i Diantres Cultura Popular.

**Lliurament dels treballs:** Òmnium Cultural del Baix Camp. C. d'en Vilar, 5, pral. Tel. (977) 34 16 17 - 43201 Reus (Baix Camp).

**Resum de les bases:** Aquest premi s'atorgarà al millor treball inèdit a l'entorn de la cultura popular i tradicional catalana. L'àmbit del premi inclou:

—Recerca a l'entorn de les costums i tradicions.

—Manifestacions de l'art, els oficis, la música o les danses populars.

—Investigació i recuperació dels elements festius i la seva documentació històrica.

—Estudis de temàtiques al voltant de la cultura popular i tradicional catalana, de qualsevol àmbit i contingut.

Podran optar-hi joves autors d'arreu dels Països Catalans que no sobrepassin els 25 anys en la data límit de presentació de treballs. No s'admetran obres premiades en altres concursos ni publicades en cap mena de mitjà de difusió.

**Extensió:** de 15 a 25 folis. S'hi podran incloure, a més, fins a 5 folis amb gràfics o il·lustracions. Els treballs es presentaran per quintuplicat i mecanografiats a doble espai. Cada còpia encapçalada amb un full on constaran el nom del premi a què aspira, el nom del treball i el lema o pseudònim de l'autor. S'hi adjuntarà un sobre tancat a l'exterior del qual es repetiran aquestes dades, i a l'interior del qual es faran constar: nom del treball, lema o pseudònim, nom de l'autor, adreça, data de naixement, telèfon de contacte i DNI. En el mateix sobre s'hi inclourà una fotocòpia del DNI del participant.

Els treballs també es podran enviar a Òmnium Cultural del Baix Camp, apartat de correus núm. 78, 43200 Reus.

**Termini de presentació de treballs:** 19.11.94.

**Veredict:** El veredict del Jurat es farà públic durant la Nit dels Premis Reus 1994.

**Dotació:** 50.000 ptes. i publicació de l'obra premiada dins la col·lecció «Escorralbou» de les edicions El Medol.

## LA SARDANA I LA DANSA

### Festa Major de la sardana a Banyoles

No existeixen pròpiament unes dates concretes que tanquin o obrin la temporada sardanista. Tampoc no podem prendre com a punts de referència les dates en què comencen o acaben els aplecs que organitzen les diverses agrupacions de Catalunya. Cal tenir present que una sèrie de aplecs i ballades es fan fora de temporada.

És cert que, acabats els aplecs programats col·lectivament, minva la força sardanista, però realment és la climatologia qui marca aquest relaxament. Però encara, dintre aquesta reducció d'activitats, apareixen esclats ràpids però intensos com, per exemple, les festes de sant Martí, de Banyoles, o més dèbils, com les de Sant Narcís, de Girona. Acabades aquestes festes es viurà encara una notable activitat amb les castanyades, i tot seguit, amb el cicle de concerts nadalencs. El dia primer de l'any ja s'ofereix el tradicional Aplec del Ninou, al Santuari del Collrell, o aquesta ja gairebé tradicional ballada de les set del matí del dia 1 de gener al cap de Creus, una idea que el primer any podia semblar una innocentada però que va arrelant. Però tornem a Banyoles, a la dita Festa Major de la Sardana, amb ballades i concerts, que se centren principalment a les dues audicions amb quatre cobles de la plaça Major, i en el concert del dilluns al Teatre Mercantil, amb tres cobles, i en l'estrena d'obres del Certamen Musical, avui l'exponent més alt en aquest tipus d'activitats. Si afegim que les cobles que desfilaran per Banyoles són la Baix Empordà, Mil·lenària, Sant Jordi, La Selvatana, La Principal de La Bisbal i la Principal de Banyoles, haurem classificat correctament la informació i també haurem acreditat com a merescuda aquesta denominació de Festa Major de la Sardana.

■ Josep Ventura



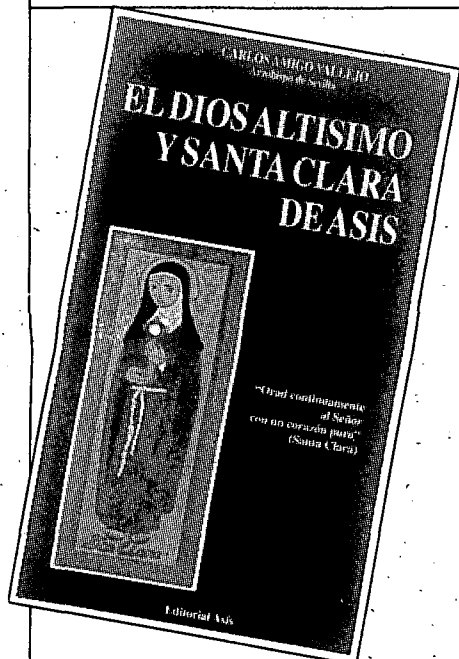
## El Déu de santa Clara d'Assís

Han estat abundants les publicacions sobre santa Clara amb motiu del VIII centenari del seu naixement (1194-1994). Avui presentem *El Dios Altísimo y santa Clara de Asís* escrita per monseñor Carlos Amigo.

L'autor no necessita presentació: estudis de medicina primer, i franciscà després; professor de filosofia de la ciència, de psicologia i antropologia, bisbe de Tànger, i finalment arquebisbe de Sevilla. Carlos Amigo és President de la Comissió Episcopal Mixta de Bisbes i Superiors Majors Religiosos. Ha participat, per designació de Joan Pau II, en el Sínode dels Bisbes sobre la vida religiosa.

De la ploma de monsenyor Amigo

**Monsenyor Carlos Amigo. *El Dios Altísimo y santa Clara de Asís*. Editorial Asís.**



han sorgit diversos llibres amb gran audiència de lectors. Ara, ha sortit publicat un altre amb particular saviesa teològica, amb coneixements històrics sobre franciscanisme, tot en un estil pulcre i entenedor.

Les idees principals de l'obra literària són: *Chiara* és contemplació feta vida; és vida contemplativa feta oració, i com a eix central, el Déu Altíssim, font i manantial, principi i fi, el present i el futur. Déu és l'únic bé, el bé suprem. En el llibre apareixen els trets essencials de sor Clara, que són també els de sant Francesc en versió femenina: lloa i agraïment a Déu; amor apassionat a Crist, admiració i respecte per l'univers, fraternitat de germanes, camí de la senzillesa, humilitat i pobresa.

L'autor acaba oferint els críters perquè el centenari clarià no quedi sols en uns quants discursos i celebracions externes.

El Pròleg és del pare Raimon Domínguez, provincial dels franciscans de València, i l'obra va pulcrament il·luminada amb il·lustracions a tot color de sor Montserrat Viñas, benedictina, Miracle Zamora i Isabel Moreno, carmelites.

Recomanem el llibre, sobretot pels qui vulguin assaborir l'espiritualitat de la millor deixebla de sant Francesc d'Assís.

■ **Francesc Gamissans**



**Francesc A. Picas. *Vidal i Barraquer. Una biografia inèdita*. Ed. la Formiga d'Or.**

signar la carta col·lectiva dels bisbes espanyols del 1937?

¿Per què Vidal i Barraquer se salvà de la mort, mentre el seu bisbe auxiliar Dr. Borràs va ser assassinat i cremades les despulles?

El llibre és un recull de fets, documents i comentaris inèdits que aclareixen molts dels equívocs que hi ha entorn d'aquella gran figura eclesiàstica. Llibre que no pot faltar a cap llar cristiana i especialment sentiran gran goig de llegir-lo els catòlics que varen viure aquells episodis tan punyents que provocaren sang de màrtir cristiana, i dures llàgrimes al cardenal.

● **c.c.**

## Un home bo, sant i savi

Heus aquí un llibre que pot ser polèmic atès que sorprèn per la forma de presentar i valorar la vida de tan egregi cardenal, que fou Primat de la Tarraconense, en els atzarosos anys de la República i els de la persecució religiosa del 1936/1939. Revolució que provocà l'esfondrament de l'Església a Catalunya i conduí el cardenal a l'exili.

¿Per què el 1943, en plena guerra mundial el cardenal morí a Suïssa i no a Tarraгона?

¿Per què a indicació del Vaticà no va

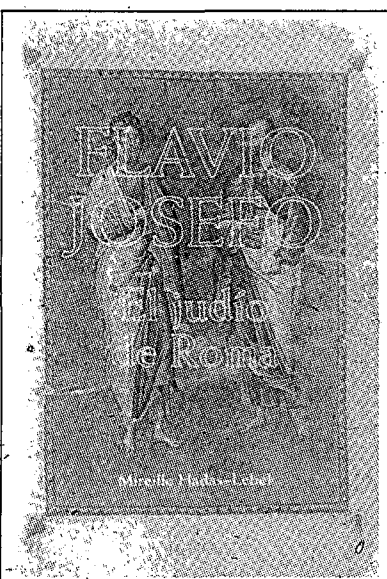
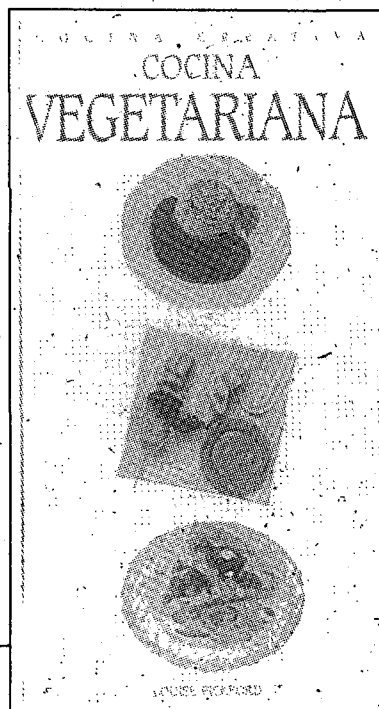
## Una alternativa a la cuina

Cada cop a més llocs —restaurants, botigues d'alimentació...—, s'ofereix al consumidor productes que anys enrera no es veien al mercat. Kiwis, alcovats, «mangos» i altres fruites anomenades «exòtiques», conviuen als comerços de manera habitual.

No es pot dir que s'ha de deixar la cuina tradicional per engrescar-se en una d'«importada», però sí que és bo de saber combinar-les. Aquest llibre ens farà utilitzar a la cuina, tot tipus de fruites i verdures i, a més, els productes derivats de la soja que poden ser la base d'un dinar ben diferent: tofu, tempe... Productes nous a l'abast de la cuina actual, tot explicant de manera planera i acompanyat de les excel·lents fotografies que l'Editorial Elfos inclou per fer encara més explícita la lligó.

■ **M.R. i B.**

**Louise Pickford. *Cocina vegetariana*. Editorial Elfos.**



**Mireille Hadas-Lebel. *Flavio Josefo. El judío de Roma*. Ed. Herder.**

## Un historiador insigne

Actualment es detecta un nou interès per la figura de Flavio Josefo, sacerdot jueu nascut a Jerusalem que, fa gairebé dos mil anys, es va trobar situat enmig de l'enfrontament entre el món jueu i el món romà. El seu destí humà fou excepcional: després d'haver estat un dels qui van capitanejar la gran rebel·lió dels jueus contra Roma l'any 66, en circumstàncies patètiques va predir l'imperi a Vespasià, es va retrobar més tard junt a Titus sota les muralles de la seva ciutat natal assetjada i va acabar els dies a Roma, prop dels seus protectors imperials, que li posaren el nom de Flavi.

¿Fou un traïdor? ¿Fou un home conspicu i savi? Josefo és en tot cas el millor testimoni de l'època que va veure néixer el cristianisme, un historiador insigne sense el qual algunes de les pàgines més dramàtiques de la història —l'incendi del temple de Jerusalem, la caiguda de Masada— serien actualment desconegudes.

● **C.C.**



**Dr. J. Billings. *El don de la vida y el amor*. Libros MC.**

## Viure responsablement la pròpia paternitat

L'obra del Dr. John Billings *The gift of life and love*, que apareix ara en la nostra llengua és un vertader do en l'Any de la Família per tants esposos que desitgen viure la veritat íntima de les seves relacions conjugals en el ple respecte de les seves persones.

L'anomenat mètode de l'ovulació (ó Billings), com els altres mètodes naturals, està orientat a través d'un específic coneixement de la fertilitat humana, a proporcionar elements científics per a un exercici de la paternitat responsable.

Aquest mètode ajuda els esposos, abstenint-se de les relacions conjugals, a distanciar la procreació d'un nou fill quan hi ha seriosos motius o els facilita una nova concepció, per l'ús en els dies fèrtils.

A diferència dels mètodes anticonceptius, freqüentment avortius, els anomenats mètodes naturals promouen el diàleg i la comunicació així com la comprensió mútua entre els esposos.

Per als qui utilitzen els mètodes artificials, la fertilitat acaba per ser considerada com un mal, del qual la dona s'ha d'alliberar i la responsabilitat de la qual ve imputada gairebé completament a la dona.

És gran doncs el valor d'un llibre que ajuda els esposos a conèixer i estimar la pròpia fecunditat conjugal fent-los capaços de viure responsablement la pròpia paternitat.

Quan es viu la intimitat conjugal respectant la veritat de les lleis que li són pròpies es promou el bé dels esposos i de la família, i per tant es reflecteix positivament en la societat.

Contribucions com aquesta que no estan guiades per l'afany de notorietat ni de lucre, constitueixen grans serveis a la societat, no obstant, la senzillesa de les aparences.

■ **C.L.T.**



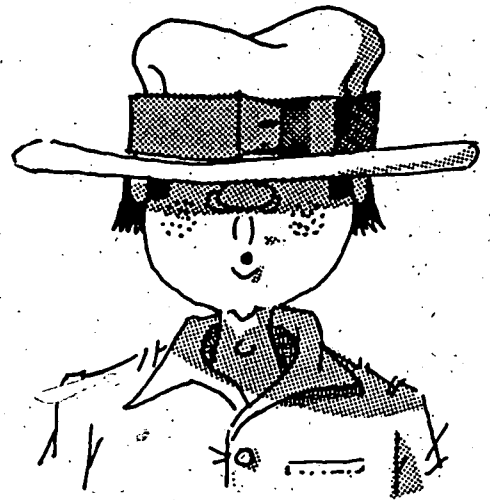
## De bon matí

—Mareeeee...! Mareeeee...!  
 —¿Què vols amb aquests crits? ¿Ja comences el dia cridant? Malament!  
 —És que no sé quina roba m'haig de posar.  
 —Doncs, em sembla que la teva, ¿no?  
 —És que no la trobo.  
 —Ja ho sé; quan et lleves de trasantó, no trobaries aigua a mar. Si t'haguessis llevat tot seguit quan t'he cridat, ara no aniries esverat i a cuita-corrents.  
 —Sí... mare... però...  
 —...Mira quin calaix has deixat! Ets un barrim-barram de mena. T'endrego el calaix, la taula, l'armari i, en un girar d'ulls, ho trobo tot en doina.  
 —Oh... és que... jo...  
 —No si jo arribo a pensar que ho fas a gracienc. No hi penses gens en la feina que dones als altres. Vas a la teva... però què has fet, ximplet! ¿Que vols fer ploure?  
 ¿No veus que portes un mitjó de cada mena?

—És que tinc els ulls plens de son.  
 —T'haguessis rentat ben bé, t'haurien marxat la son i les lleganyes.  
 —Ja m'he rentat bé, però és que la son la tinc més endins.  
 —Deus tenir el cor adormit.  
 —Això.  
 —Vinga, no siguis fluix de llengua, i vés per feina. Acaba de vestir-te i vine a esmorzar.  
 —No tinc gana.  
 —La gana ve menjant.  
 Pregària del matí: Senyor, m'hauria agradat poder dormir una hora més. Et dono gràcies per tenir una casa, un llit, una mare que m'estima. Voldria que tots els nois i noies del món ho tinguessin.

L'Eixerit

## El nou barret d'en Flap



Vet aquí que una vegada, temps era temps, en un poblet llunyà, qui sap on para, vivien dos amics que es deien Flip i Flap.

Heus aquí que aquell dia era l'aniversari d'en Flap. Va organitzar una petita festa i va convidar a berenar els seus millors amics. Va rebre força regals. I el que més li va agradar va ser el que li va regalar en Flip: un barret preciós de color vermell. Era molt bonic i en Flap estava molt content. Se'l va emprovar corrents però llavors va adonar-se que li anava gran.

—Quina llàstima! Tant que m'agrada! —va exclamar en Flap— ara no el podré dur.

—Mira, no et preocupis —començà a dir en Flip, que havia tingut una idea— ¿saps què podem fer? La solució és senzilla, aquesta nit quan t'adormis, procura pensar en les coses més grans que coneixis. En les coses més i més grans. I llavors, amb una mica de sort, el teu cap també es farà més gran, i podràs posar-te el nou barret.

En Flap va trobar que l'eixelebrada idea del seu amic podia funcionar i va seguir les seves instruccions al peu de la lletra. Llavors, el Flip va entrar a casa del seu amic i va canviar-li el barret per un de nou més petit, mentre dormia.

Al matí següent, només llevar-se, el Flap va emprovar-se el seu barret i, aquest cop, li anava perfectament a mida. I des de llavors, en Flap sempre porta posat el barret vermell que li va regalar en Flip.

ANNA

## SENYALS DE PISTA

PER



"Ull de Poll", el gran siux, diu:

— Me agrada molt vosaltres aprendre senyals pista. Molts jocs divertits podeu fer-hi xirinola grossa.

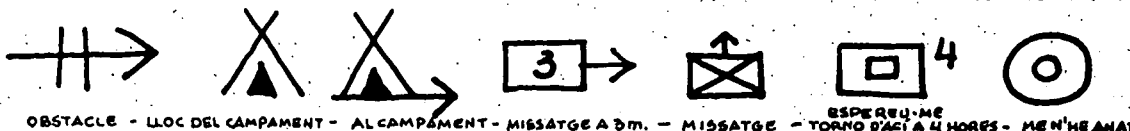
I té tota la raó. Per exemple; podeu fer dos equips, un que vagi posant senyals i l'altre que les hagi de trobar i anar seguint. N'hem dibuixat un grapat, però vosaltres en podeu inventar d'altres. En podríeu tenir unes de secretes que només la vostra colla conegués. Que ferm, oi?



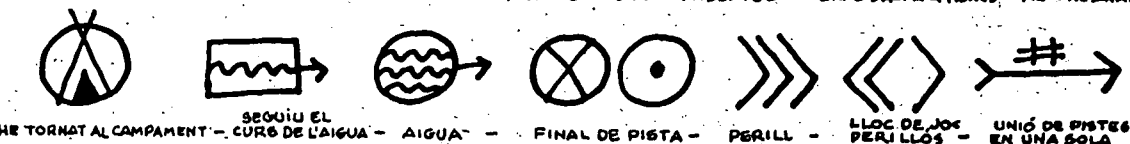
## SENYALS BÀSIQUES



DIRECCIÓ A SEGUIR - BIFURCACIÓ - COMENÇAMENT PISTA - GIRALADRETA - A L'ESQUERRA - NO ES POT PASSAR - TORNEU ENRERA



OBSTACLE - LLOC DEL CAMPAMENT - ALCAMPAMENT - MISSATGE A Dm. - MISSATGE - ESPEREU-ME - TORNO D'ACÍ A 4 HORES - MEN'HE ANAT



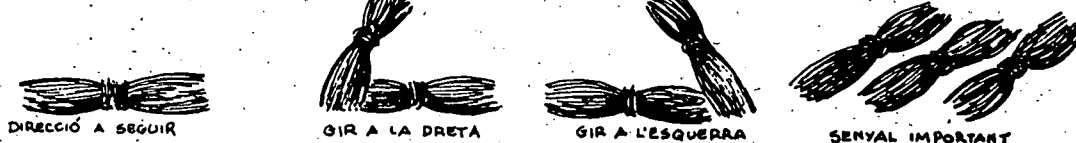
HE TORNAT ALCAMPAMENT - CURB DE L'AIGUA - AIGUA - FINAL DE PISTA - PERILL - LLOC DE JOE PERI LLÓS - UNIÓ DE PISTES EN UNA SOLA

## AMB TRONCS



DIRECCIÓ A SEGUIR - GIR A LA DRETA - GIR A L'ESQUERRA - SENYAL IMPORTANT - CAMPAMENT

## AMB HERBES

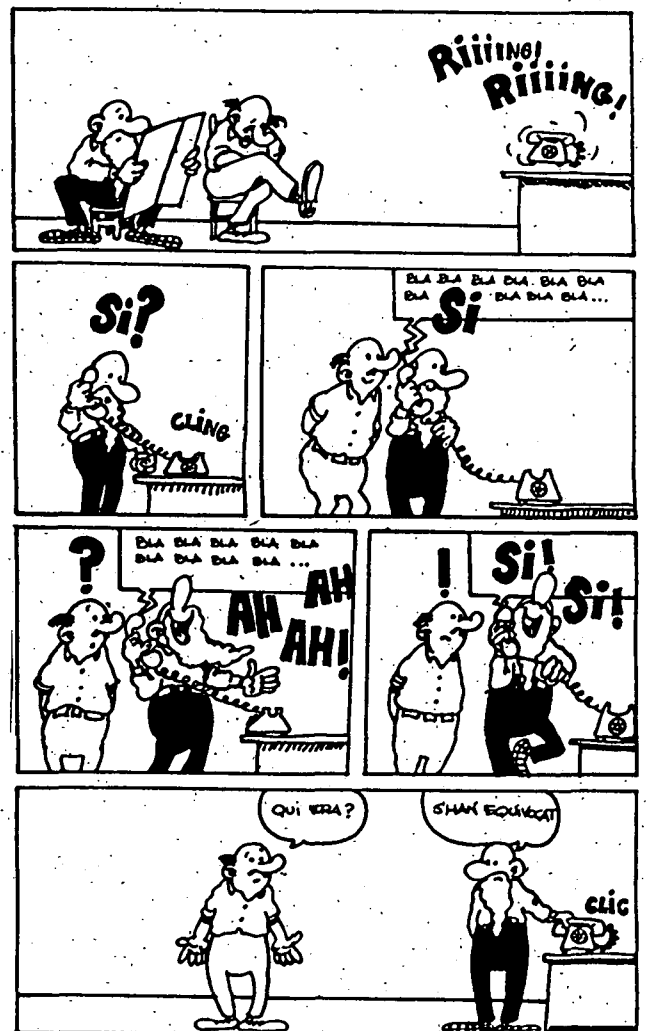


DIRECCIÓ A SEGUIR - GIR A LA DRETA - GIR A L'ESQUERRA - SENYAL IMPORTANT - CAMPAMENT

## AMB PEDRES



DIRECCIÓ A SEGUIR - GIR A LA DRETA - GIR A L'ESQUERRA - SENYAL IMPORTANT - CAMPAMENT







## VARIS

**M'OFEREIXO** per una o més tardes per planxar i/o tenir cura persones grans. Truqueu al Tel. 311 83 34 de 4 a 5 tarda.

**LLOGO** pis. Tel. 200 46 17.

**SEGELLS** col·lecció valoro i compro, pago comptat, passo a domicili. Tel. 357 83 94.

**LLOGO** habitació a senyoretas. Tel. 218 27 73.

**EL SERVEI COLÒNIES DE VACANCES** necessita cuinera amb experiència de gestió o Governanta per a una Casa de Colònies a Calafell. Preferible viure-hi a prop i tenir coneixements de francès. Interessats telefonar Sra. Marta. Tel. 430 16 06.

**SOPRANO** al vostre casament. S'ofereix per a cantar: Ave Maria, Panis Angëlicus, Cant dels ocells, etc. Tel. 775 03 45. Núria.

**VALLDOREIX**, St. Cugat es lloga habitació i dret de cuina a estudiant. Tel. (93) 421 16 67, nits. 15.000 ptes.

**VALLIRANA**: venc parada mercat accés Int. i ext. Tel. 203 44 77. 9-10h. N.

**SRA. DISPOSA** de cotxe 2 o 3 tardes a la setmana per acompanyar persona o fer diligències. T. 237 74 34.

**VENC TORRE** 2 plantes, 4 hab. 2 banys, sala-menjador, terrasses semi-nova i parcel·la gran. Tel. 203 44 77. (9 a 10 nits.)

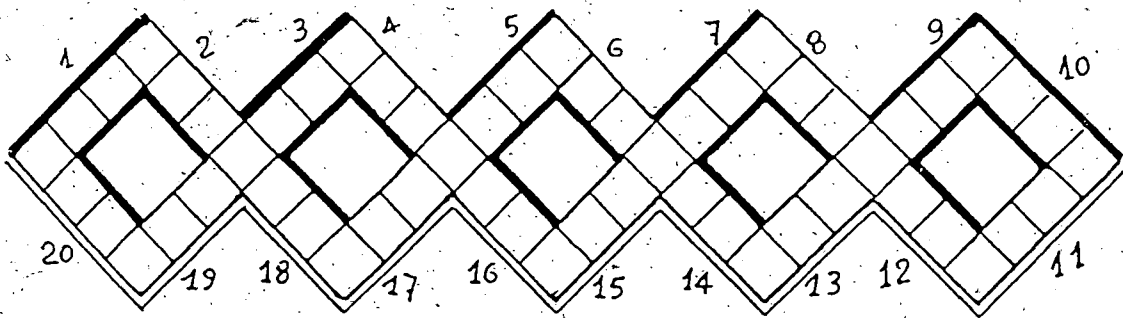
**DEPENENTA** 27 anys exp. Tel. 428 29 35.

**LLOGO** pis. T. 430 72 66.

## ENCREUATS

per Rosa Collell

### LA CORDA



Se segueix la numeració començant pel tram 1, tot fent ziga-zaga, fins al 10, i es continua per sota fins arribar al núm. 20.

1. Dona amb fills.
2. Dit d'una persona eixerida.
3. No dret.
4. Qui s'apropia el poder o l'exerceix d'una forma opressiva.
5. Expressió litúrgica d'aprovació.
6. Nom de dona.
7. Líquid circulatori del cos dels animals.
8. Petita porció d'un líquid.
9. Part superior d'un edifici.
10. Banya buidada i foradada a la punta.
11. Figüeta humana per jugar.
12. Nom de dona hebreu.
13. Expressió pròpia de la conducció d'animals.
14. Ple d'ira.
15. Propi de la Confederació Helvètica.
16. Dit d'una cosa en bon estat, que no perjudica.
17. Municipi de la Selva.
18. Seguit de coses, una al costat de l'altra.
19. Allò que fa minvar el pes real o el valor d'una cosa.
20. El primer de tots els humans.

Solució:

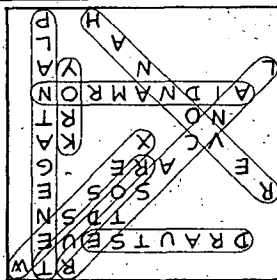
1. Mare. 2. Eiet. 3. Tor. 4. Tira. 5. Amén. 6. Neus. 7. Sang. 8. Gota. 9. Aic. 10. Com. 11. Nina. 12. Anna. 13. Art. 14. Iros. 15. Sus. 16. Sana. 17. Amer. 18. Rast. 19. Tara. 20. Adam.

## SOPA DE LLETRES

per Montserrat Albert

8 CASES QUE HAN REGNAT AL LLARG DEL TEMPS A LES ILLES BRITÀNIQUES.

P O R I M U S A R T W  
U D R A U T S E V E S  
E Y E M S U T D S N A  
R E X I C S O S I E L  
I E L S A R E E C G E  
D I V C O X I P K A W  
E S N O L I S T R T I  
O A I D N A M R O N E  
L L U I S N I I Y A S  
A U L C I U A M I L A  
R I I O S M S H I P E

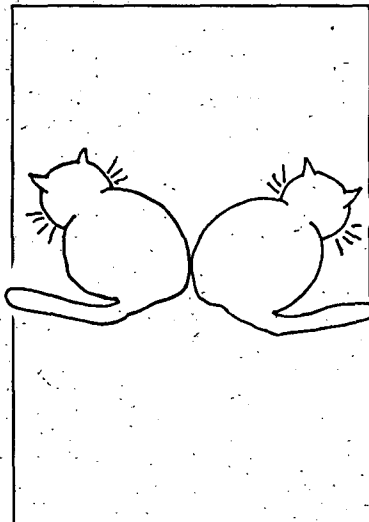


Wessex, Normandia, Plantagenet, Lancaster, York, Tudor, Estuard, Hannover.

## JEROGLÍFIC

per Núria Albert

¿COM ESTÀS, DESPRÉS DE TANTA FEINA?



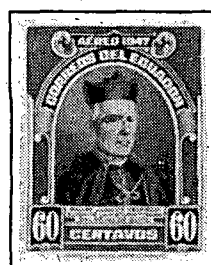
Solució al 787

FA; moltes FA i, tes

Fa moltes faltes.

## FILATÈLIA

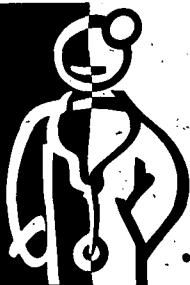
per Enric Graupera



JUAN DE VELASCO, jesuïta i historiador

Fill il·lustre de l'Equador, recordat en una sèrie de segells del 1947 (numeració Yvert 169A), que avui es cotitza. Havia nascut a Riobamba el 1727 i va morir a Verona el 1819. Va estudiar al Col·legi de Sant Lluís, i el 1747 va ingressar a la Companyia de Jesús. Tot exercint la docència, va estudiar les antiguitats i els documents referents a la història del seu país; el va recórrer en totes direccions. En l'expulsió del 1767, va anar a Itàlia; on va estar molt malalt, cosa que li impedí enllestir la seva Història de Quito.

30 anys  
de medicina  
Solidària amb  
el Tercer Món



medicus  
mundi  
catalunya

Elisa, 14 / 08023 BARCELONA  
Tels.: (93) 418 47 62 / Fax: (93) 418 48 66

• Ajuts: "La Caixa", Oficina n.º 1010, N.º de compte 354-50 de Barcelona

## ESCACS

per Jaume Mora

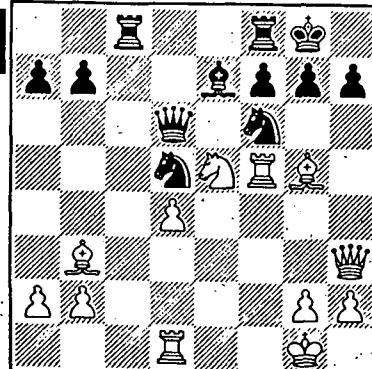
### DIAGRAMA 557

Blanques juguen i guanyen

Aquell joc de diagonals blanques i de peces sobrecarregades.

### Solució al diagrama 556

1 TxP+ RxT, 2 T1R+ R3D, 3 D6A+ R4A, 4 T5R+ R5A, 5 P3CD+ R6D, 6 D6D+ R7A, 7 T2R+ negres abandonen.



# Catalunya Cristiana

L'ESGLÉSIA  
AL DIA



*Nova etapa*

*si vols estar  
ben informat*

# LLEGIX-LA!

Per subscripcions: Puiggarí, 5-7, - 08014 Barcelona. Tel.: 490 59 88 - Fax.: 490 20 35

«El llenguatge de la fe és sempre l'oració. L'oració més agradable a Déu és la de l'Església: en ella és Crist mateix qui prega. El cor, que viu en el centre de la persona humana, no es veu, però es allò que dóna la vida. Així es el contemplatiu a l'Església: pot semblar inútil, però tot es mou per la seva oració. Totes les ànimes que volen ser cor de l'Església i cor del món, han de viure ocultes i en oració».

**Divo Barsotti**

**Maria en l'Ascensió de Crist.  
Santo Domingo de Silos,  
segle XI**



### LLINDAR

En un llibre anterior d'entrevistes de Vittorio Messori, *«Inchiesta sul cristianesimo»* (1987), em va cridar especialment l'atenció la dura crítica que un important historiador, agnòstic i teoritzador del laïcisme, Leonardo Sciascia, feia del cristianisme actual: «La preocupació pel més-enllà, l'esperança de no morir, és el tot d'una religió. Si no es predica més aquesta espera d'eternitat, si s'abandona aquesta tensió, una religió acaba per assemblar-se a un club humanitari, i fins i tot a un sindicat o a un partit polític». I concloïa així: «En realitat, aquesta espècie de suïcidi del cristianisme actual per mi em va d'allò més bé». Un judici punyent, com pot es pot veure, encara que no del tot just.

El lector pot llegir en les pàgines centrals d'aquest número de CC una interessant entrevista de l'ancià teòleg italià, Divo Barsotti. Més encara, en recomano molt especialment la seva lectura. Són d'ell aquestes frases: «Avui es té la impressió que ja no es parla de Déu, de manera que els homes entenguin que només Ell és la

veritable felicitat. Desil·lusionats per ideologies buides, els homes cerquen Déu, però no el troben, perquè no troben testimonis creïbles. Penso que aquesta és una de les deficiències de l'evangelització actual. No n'hi ha prou amb predicar la promoció humana i la justícia social. Ens cal satisfer la set

de Déu en els homes, sobretot amb el testimoniatge viscute».

El toc d'atenció de Divo Barsotti em sembla més ajustat que el de Sciascia. Aquest no significa pas que els cristians no hàgim de treballar per la promoció humana i lluitar per la justícia. En tenim un compromís indefugible. Però cal resituar constantment aquestes preocupacions en l'horitzó de la recerca i l'anunci de les realitats definitives. Només els sants aconsegueixen d'il·luminar la vida temporal amb la llum de l'eternitat i inserir això que és fugisser en una realitat perdurable. L'experiència d'aquests dos darrers segles ens ho ensenya amb prou claredat: sense la santedat, l'home de cultura —i en realitat tot home— redueix la realitat a allò merament temporal, a allò efímer, i acaba esclau de les ideologies de torn. L'home contemporani ha experimentat fins al fons l'esterilitat dels conceptes culturals mancats de tot punt de referència en el més enllà de l'home, mancats de valors que remetin al Déu etern.

No és fàcil parlar de les «realitats últimes o definitives». Però si som de veritat cristians, per més que ens pugui semblar difícil, en cap moment ens hauria de resultar incòmode. En la predicació homilètica es nota des de fa uns anys com un esllavissament envers els temes socials i de compromís temporal, per bé que en alguns sectors eclesials es va corregint el que a vegades ha arribat a esdevenir una accentuació unilateral. Tot i això, encara que el Nou Testament ens parla repetidament

de l'espera en la segona vinguda del Senyor, de la resurrecció de la carn, dels cels nous i de la terra nova, del judici, etc., la nostra predicació tendeix a simplificar i a parlar d'una esperança genèrica en el Regne i en la vida eterna. Luigi Accatoli, del *Corriere della Sera* expressava així aquest problema actual del llenguatge cristià: «o bé es parla de l'ànima o del Paradís en els termes de la pietat tradicional, que allunya l'oient de cultura mitjana, o bé es parla del Regne i la Resurrecció en termes bíblics o d'escola teològica, que només són entesos pels iniciats».

En els enterraments i en les misses exequials aquest problema es fa sentir molt especialment. Tant les celebracions, com la predicació, haurien de saber comunicar més significativament i de manera més colpidora aquestes realitats últimes. Del Concili Vaticà II tenim l'excel·lent capítol VII de la *«Lumen gentium»* titulat: «Dimensió escatològica de l'Església pelegrina i la seva unió amb l'Església celestial» en el qual se'ns suggereixen alguns punts clau. En el darrer llibre del Papa, *«Travessant el llindar de l'esperança»*, m'ha semblat bellíssim el capítol 28, sobre la vida eterna, en el qual reprèn i comenta precisament el capítol abans esmentat de la *«Lumen gentium»*.

Accatoli, il·lustra i completa al mateix temps les al·ludides dificultats sobre el llenguatge amb un esguard sobre com a moltes parròquies es viu, per exemple, el moment de la caritat i la memòria dels difunts. «Per la caritat es fa tot: Càritas, reunions, associacions, programes; i la societat sap el que l'Església fa en aquest camp i fins i tot ho aprecia. Potser s'escau, a més, que l'Església és a l'avantguarda, s'ocupa dels malalts de la sida, de la recuperació dels drogaaddictes, amb fórmules més avançades que la resta de la societat. En canvi, per la memòria dels difunts —que era un gran patrimoni de la tradició cristiana— la nostra parròquia probablement no sap ben bé com actuar; les persones moren a l'hospital, quasi no se celebren funerals, no es fan vetlles de pregàries fúnebres; fins en la comunitat cristiana hi ha com una mena de cancel·lació de la realitat de la mort».

El cardenal Martini, però, responia així a aquest comentari tan incisiu de Luigi Accatoli, tot i estar d'acord, substancialment, amb les seves reflexions: «Prefereixo que s'expressi el primat de la caritat, clarament neotestamentari, que no el d'una religió simplement definida per l'atenció a les realitats últimes. Perquè el veritable primat pertoca a la caritat, i sobre això el Nou Testament no admet dubtes. Es tracta d'encaixar aquest primat amb la rellevància certament fonamental de les realitats últimes, i en aquest punt el nostre llenguatge és deficient».

¿No són els sants els qui, en definitiva, ens ensenyen de manera eloqüent, el camí a seguir? En ells la caritat sempre ha anat estretament unida a la profecia de les realitats definitives.

■ **Manuel Valls i Serra** director

## ¿Un anunci incòmode?

## ARA MATEIX

# El Concili ja floreix...

■ J. Carrera Planas

Anava a escriure que ja en collim els fruits primerencs, però potser val més reservar aquesta expressió per a més endavant, quan ens endinsem en els treballs conciliaris pròpiament dits i comencem a palpar-ne—esperem-ho—resultats de més gruix. Ara, tanmateix, ja tenim davant els ulls una florida de petits indicis que conviden a l'esperança. Que ni la pressa amb què vivim, ni la proclivitat a secundar mals averanys, ni els maximalismes... no ens privin de percebre'ls i d'alegrar-nos-en.

Resulta que en un moment que no és de grans entusiasmes per la dilucidació d'idees ni per la presa de compromisos, trenta-un mil cinc-cents catòlics d'aquest país s'han interessat pel Concili de la Tarraconense, han format grups de treball, s'han reunit repetidament, han analitzat els petits volums d'introducció i de propostes, han discernit quines creien més escaients i n'han aportat de noves... Podien haver estat molts més, és veritat, però fan un nombre considerable. Si aconseguim que mantinguin l'interès fins al final i esdevinguin el nucli militant del Concili i de la seva projecció cap al futur, haurem posat una base important per a la renovació que cerquem.

La consulta versava sobre l'elecció de la temàtica conciliar. Però ens ha donat un escreix de molta utilitat: indirectament ha provocat una prospecció en la mentalitat eclesial dels catòlics ara i aquí, en la seva escala de valors, en les seves aspiracions. Es tracta, només, d'unes pistes, certament, però la seva lectura, feta amb cautela, ens orienta. Sovint l'opinió pública, elaborada des de fora de l'Església i, alguna vegada, hostil a ella, suplanta, de fet, la veritable opinió dels catòlics. Altres vegades és el pensament dels intel·lectuals creients o de la clerecia el que és presentat com a expressió de tot el cos eclesial. Ara tenim més dades. Fixem-nos en algunes.

De les quaranta-dues propostes de primer tema—l'anunci de l'Evangelium—les tres més votades han estat aquestes: que tota l'acció de les nostres esglésies giri al voltant de la referència central a Jesucrist; preferència per l'acolliment dels «cristians no-practicants»; potenciació de la pastoral d'adolescents i de joves.

Del tema segon, les preferències van a la lectura, amb pregària, de la paraula de Déu; a la prioritat de l'eucaristia dominical; i a una preparació adequada de la celebració de cada sagrament.

Les respostes al tema tercer—el de la pobresa i la marginació—expressen una voluntat reiterada que tota la comunitat cristiana es responsabilitzi dels pobres; amb especial incidència en els nous problemes que genera la nostra societat, com ara les drogues i la sida; i que això sigui cosa també de cada cristià, des de la seva situació concreta.

Pel que fa a la comunió eclesial—quart tema—les propostes de caràcter organitzatiu no són les més subratllades. Els passen davant l'atenció als preveres en la seva formació, la seva espiritualitat i el seu estil de vida; el reforçament de la dimensió missionera de les esglésies locals; el sentit de pertinença a la comunió eclesial.

Aquestes preferències no esgoten, naturalment, la temàtica. Algunes propostes menys votades o noves són, també, d'un gran interès. Però les xifres tenen el seu missatge...

J. Carrera Planas és bisbe auxiliar de Barcelona

El Centre Cristià dels Universitaris el curs passat va estar de festa. Vam celebrar els nostres primers 15 anys d'història.

No és que sigui una xifra extraordinària. Però potser sí que és una bona ocasió per a pensar en veu alta sobre la significació del nostre treball. Sobretot si tenim en compte una certa fragilitat en la continuïtat de les tasques pastorals a casa nostra. Si ho contemplem amb una mica de perspectiva.

El CCU és un Centre obert d'acollida que ofereix serveis i activitats per a universitaris. Allò que el diferencia d'altres serveis públics per a joves és que l'estudiant no n'és exclusivament usuari, sinó que si ho desitja és pot incorporar a la responsabilitat d'organitzar-ne l'oferta. Lògicament, a partir del moment en què un jove comença a col·laborar-hi, la tasca educativa dels que treballem amb ell es fa necessària: l'hem d'ensenyar a treballar en equip, a ser resonsable fins al final, a perdre pors i timideses, a no desanimar-se en els fracassos, a comprometre's amb els companys.

L'organització interna del Centre gira al voltant de cinc Àrees que elaboren serveis diferents:

1. Àrea de cristianisme i cultura (on hi treballen equips com el de conferències i tertúlies, concerts, video-fòrum, teatre, coral).

2. Àrea d'acció social (que coordina voluntariat extern en marginació, organitza conferències i d'altres iniciatives de sensibilització amb tercer món, pau o dona).

3. Àrea d'aprofundiment i celebració de la fe (amb l'equip de litúrgia, de celebració de vespres; de recessos, taller de teologia, grup de preparació per a la confirmació, grup de preparació per al matrimoni).

4. Àrea d'acolliment (amb l'equip de permanències al Centre, d'animació i de muntanya).

5. Àrea de creixement (que té els serveis de difusió, d'altres diòcesis, de Cous, del Butlletí, de Punt d'informació juvenil, de participació en consells civils i eclesials de joventut).

D'altra banda, les congregacions religioses hi col·laboren amb tota normalitat. Són 12 els religiosos de diverses famílies que fan tasques d'acompanyament pastoral tot i que disposen de molt poc temps i l'esgarrapen d'aquí o d'allà. Poder dir això ens fa il·lusió no tant pel que té de sorprenent, sinó pel gèrm de comunió que conté. Perquè són ells els que poden fer entenedora la dimensió eclesial del Centre als propis col·laboradors. Amb ells, els joves aprenen a pensar l'Església com una comunitat global. I a estimar-la.

Però en definitiva el CCU té vida. Té la vida del centenar d'estudiants universitaris que es posen al servei de les inquietuds culturals i socials dels seus companys.

Aquesta és la riquesa humana i espiritual que podem celebrar curs rere curs.

Hi ha una mancaça, però. Una mancaça greu.

D'uns anys ençà han anat minvant progressivament els capellans diocesans que fan un servei en el Centre.

Potser pensen que hi ha tasques més urgents. Potser els sembla que els universitaris són un col·lectiu privilegiat que té accés a prou recursos de tot tipus com per a necessitar el seu acompanyament.

Potser és això.

Però tots coneixem d'altra banda, la massificació universitària d'aquests darrers anys. Sabem de nois i noies que no poden estudiar el que els agradaria perquè la

universitat està saturada. Sabem també que obtenir una llicenciatura ja no vol dir gairebé res: que no se t'obre el món. Que s'ha disparat la competitivitat a les carreres. Que les matrícules s'han encarat. Que l'anonimat no ajuda gaire a la formació humana durant aquests anys de la vida. Tot plegat dibuixa un panorama no massa privilegiat. O potser sí, mimat en certs aspectes. Però molt abandonat en altres.

A l'universitari se li ofereixen oportunitats de formació, i plans d'estudis cada vegada més diversificats, horaris i locals ampliat, beques de recerca i d'investigació i possibilitats de sortir a l'estranger. En fi, sembla que li dediquen més mitjans que uns anys enrere.

Tanmateix, està profundament desatès pel que fa a d'altres dimensions menys curriculars. Poc cuidat pel que fa a les seves veritables expectatives de vida. Manipulat en les seves aspiracions de futur. Pressionat pel mercat de treball.

I d'altra banda, conté un potencial humà extraordinari. ¿Per què no se l'estimula, doncs? ¿Per què l'Església no dedica més recursos a atendre'l? ¿Per què no es posa al seu costat, a escoltar-lo, a respondre-li?

Sí, és clar que els laics podem ser bons consiliaris, i encara potser més en aquest ambient. Som gent que, com els mateixos joves, ens hem format a la universitat i podem entendre què els interroga. Podem ser al seu costat. Ja ho fem. Però el problema subsisteix.

El capellà ha dit que vol ser servidor de l'Església. Que el seguiment de Jesucrist el conduirà allà on sigui neces-

## Un estrany privilegi

■ Eulàlia Mas



sari. Que la seva vocació el fa sensible a la comunitat que el reclama. El capellà, en l'escola de fe que és la celebració dels sagraments, pot parlar de l'amor de Crist per la petita història d'aquell col·lectiu. Té l'oportunitat de parlar del zel amorós i sol·lícit de Déu.

Aquesta és l'aportació insubstituïble del capellà. El seu carisma especial. No és senzill parlar—i callar—del misteri. Menys encara entre els universitaris que ho pregunten tot. Però és una tasca fecunda: confirmar en la fe, perdonar els pecats, curar les ferides, celebrar l'Eucaristia... ¿Per què doncs, hi renuncia? Els laics, no volem pas exercir aquest ministeri en la comunitat. Ja fem altres coses. I som prou grans per entendre la complementarietat dels serveis.

En el Centre hem tingut exemples de capellans que ens han transmès tot el que ara he dit. És gràcies al seu tarannà acollidor i creient que hem après a posar nom a allò que estimem d'ells.

Per això en el Centre ens enyorem.

Perquè enmig de la festa hem trobat a faltar el capellà. ¿Què passarà aquest curs?

Eulàlia Mas és responsable del CCU.

## SABER ESCOLTAR

### Estudiar teologia, ¿per què no?

He de dir que tinc la sort, des de fa alguns anys, de dirigir estudis teològics nocturns. Per aquesta feina em considero privilegiat. No pas per ostentar un càrrec—els càrrecs sempre són càrregues!—, sinó pel contacte amb les diverses persones que s'apropen, amb moltes ganes, a l'estudi de la Teologia. Homes i dones que cerquen adequadament un millor coneixement de les coses divines.

M'agrada molt—i perdoneu la confidència—parlar amb cadascun dels qui cada any volen ingressar per a cursar el trienni teològic. Llurs interessos són diversos, però sempre traspuen el desig de formar-se millor per saber donar raó de la fe—fins i tot per saber-se-la donar a si mateix—, per poder col·laborar a l'expansió de l'evangelium, per ensenyar millor en la catequesi o en l'escola, etc. Homes i dones, joves en una gran majoria, que esmercen part del temps del seu lleure possible o de la seva dedicació a la vida familiar—després de par-

lar-ho amb la família—per assolir una major capacitat teològica. Admiro l'esforç que fan, després d'una jornada laboral completa o d'assistir a les aules de la universitat. Joves i grans creen un clima cristià de bonhomia, religiositat sincera, estudi aprofundit i anhel de servei als germans del món. Aquests estudiants són un alè d'esperança. I molts col·laboradors parroquials, havent acabat ja aquests estudis, són esperança feta realitat.

Ara que és l'estiu i que un fa plans per al després del curs vinent, ¿per què no plantejar-se si hom pot fer alguns estudis en algun dels Instituts de Teologia que existeixen a la nostra terra? Molts que s'han fet aquesta pregunta i que hi han ingressat, estan molt contents d'haver pres tal opció. ¿Per què, doncs, no animar-se a adquirir una major formació religiosa?

■ Joan Guiteras

**E**l Concili Provincial de la Tarrac-nense que s'obrirà el 21 de gener del pròxim any, té en cartera i en estudi un tema capital, sempre nou en la missió de l'Església: El tema de l'evangelització.

La dificultat de l'evangelització postmoderna rau en no disposar d'una plataforma comuna en la qual cristians i ciutadans sense gaire consciència religiosa es puguin trobar en pla d'igualtat amb una semblant sensibilitat per poder discutir projectes de futur.

En aquest problema de fons el poble i parròquia de Gallifa aporta al Concili català i a tota la societat catalana una realitat singular i original: el Santuari de la Mare de Déu de l'Ecologia.

L'ecologia, en aquests moments d'ensorrament de les ideologies històriques canalitza i acaba oferint una síntesi i una sortida de futur. Les visites, les trobades d'amics i coneguts, les marxades ecològiques, els aplecs, etc. són plataformes de diàleg, motius de reflexió —cruïlla o terra de ningú— a mig camí dels diversos trajectes i projectes.

El criteri ecològic del Santuari és pluridimensional i comporta la voluntat d'integrar tota la terra i tot l'univers; i no sols les coses materials sinó l'home concret embolcallat en la matriu de la seva pròpia cultura: el bressol de la seva nacionalitat idestriable.

No perquè sí, ha tingut lloc el daltabaix estrepitos del colonialisme.

Vaclav Havel, el president de Xèquia, d'aquesta pluridimensionalitat n'ha fet una proclama el 4 de juliol a Filadèlfia on se li ha concedit un guardó. I en Pasqual Maragall, sagaç com ell sol, ens l'ha fet a mans, traduint-la. És una intuïció que pretén galvanitzar el calaix de sastre de la postmodernitat, carregat abusivament de «notícies interessades» per mantenir el ciutadà esmussat i perfectament desinformat.

Després d'afirmar majestuosament que la Ciència ha fet possible la primera civilització global de la superfície del planeta Terra, de l'univers i de les nostres vides, Havel fa notar que la Ciència ens ha amagat, al mateix temps, el dedins de les coses i del nostre jo, amb la seva obsessió rectilínia de l'«objectivitat», confonent-la bàrroerament amb la profunda realitat integral.

Ara ens trobem davant la necessitat d'haver de corregir aquest reduccionisme científic i consumisme materialista. Unes noves pautes d'investigació i de comportament estan desbordant els límits de cada una de les diverses cultures i les seves ànimes o nuclis que són les religions i les

## Ecologia: ciència postmoderna i el mite d'Àrtemis



■ Mn. Josep Dalmau

obliga a retrobar-se per dins —per sota— en un nou univers, que globalment les agermana, per comptes de rebutjar-se o excloure's mútuament i instintivament, com han fet fins ara.

### El principi cosmològic antròpic

Els que ja estan familiaritzats amb Teilhard de Chardin el sol anunciat fa pràcticament sobrar tota explicació. La noofera ve a representar la flor i nata del procés evolutiu del planeta Terra i a través d'Ella ens connectem amb tot l'Univers. L'home no és, doncs, una volva afegida accidental, que dona tombs dins el buit immens del cosmos. La humanitat còmplice, està essencialment implicada amb l'univers. Ens hi veiem reflectits, de la mateixa manera que l'univers es reflecteix en nosaltres. Som el Cosmos.

I això vol dir que en nosaltres hi ha l'impuls energètic d'aquell llunyà Big-Bang, convertit en «l'alè vital» de Bergson que ens ha dut a l'existència, a pensar i ens ha proporcionat la capacitat «intuir»; l'últim reducte, fins ara, de les potències de l'home. La Ciència recull avui tota aquesta complexitat de l'Ésser, i se situa en l'aresta volant —al bell mig de la frontera— entre l'«objectivitat» i el «mite». La Ciència ens ha tornat —després de fer una gran marxa— a l'Ésser humà, i ens obre la possibilitat de recuperar la integritat perduda. Ara, l'home postmodern està en condicions «objectives» de poder-se transcendir i abocar-se dins la nova dimensió.

### La hipòtesi Gaia

Aquesta hipòtesi de treball —un principi organitzador no material— relliga, combina i entreteixeix els fils conductors entre

la part orgànica i la part inorgànica de la superfície de la Terra. Aquesta «hipòtesi» és la que explica l'existència d'un sol sistema que converteix el nostre planeta en una planta viva.

El nom de Gaia el feien servir els grecs per nomenar la Terra. El científic James Lovelock que l'any 1965 treballava en el Jet propulsion Laboratory de Pasadena (USA), encarregat de buscar vestigis de vida a Mart, és qui recull el mot «Gaia» per donar nom al «sistema hipotètic» que regeix i regula el nostre planeta. Com el Big-Bang serveix per nomenar la hipòtesi de la primera explosió primordial de la Creació, que els científics han trobat més plausible.

Havel, aquí, furga en les arrels del concepte del mot grec Gaia, i assumeix els continguts profunds del mite, com era viscut antigament; emparenta Gaia amb l'arquetip d'una antiga deessa representant la Mare Terra, «codificada» en totes les religions. «Les diferents cultures configuren Gaia en diverses formes» —diu Havel— adaptant-la al propi entorn geogràfic, cultural i mític.

En el nostre entorn mediterrani el nom antic d'aquesta deessa que encarnava el mite de la Terra Viva era Àrtemis. Una imatge de matrona imponent, amb tres rengles de pits, per significar, al mateix temps, la fertilitat i la virginitat. Àrtemis, com la Terra Viva, és eternament fecunda i perennement verge. Heus aquí el mite. Una paradoxa.

Per això les dones anaven al temple d'Àrtemis (una de les 7 meravelles del món antic) a suplicar, amb ofrenes, la fecunditat. I els atletes que havien de córrer a Olímpia anaven a Efes, a dormir al costat de l'altar de la deessa a demanar puresa, energia i concentració per assolir aquell avantatge que els faria immortals. Aquest comportament era el dòping legítim dels atletes.

Els ecologistes d'avui —ells no ho saben gaire— estan recuperant aquell mite antic de la deessa Àrtemis (Gaia). «La naturalesa s'ha de mantenir pura i neta. Verge. La

selva verge és garantia de progrés i de futur per a la humanitat». I jo afegeixo: l'home postmodern ha de viure aquest mite personalment, amb una honestat incorruptible.

Es per tot aquest univers de trasfons, després d'un viatge i visita a Efes, que a Gallifa es va crear l'any 1987 el primer santuari del món, dedicat a la Mare de Déu de l'Ecologia. L'any 431, Maria, mare de Jesús, en el Concili Ecumènic d'Efes (és realment significatiu) fou declarada Mare de Déu, recollint, substituint, ennoblint i objectivant el mite-religiós pagà de la deessa Àrtemis. Històricament, Àrtemis (Gaia, en llenguatge més genèric de Havel) fou un avenç de Maria, Mare i Verge.

Havel acaba el seu assaig dient que aquests dos principis esmentats de la Ciència Postmoderna «ens forneixen la capacitat d'autotranscendir-nos».

M'ha semblat una intuïció brillant aquesta proclama de Vaclav Havel. A Pasqual Maragall també el va sorprendre i per això ens la va traduir. A mi, sobretot m'ha satisfet perquè Havel, actualment és un gran altaveu; és conegut i és respectat. Entre altres coses ha dut amb un tacte exquisit, democràticament, la separació de Xèquia i Eslovènia. Una epopeia. Personalment, com a pensador i home d'acció modest, m'hi trobo molt identificat.

En primer lloc perquè amb un grup d'amics iniciarem l'any 1987 la Convenció per la Independència Nacional, per preparar a Catalunya, la segona transició democràtica amb un referèndum d'autodeterminació.

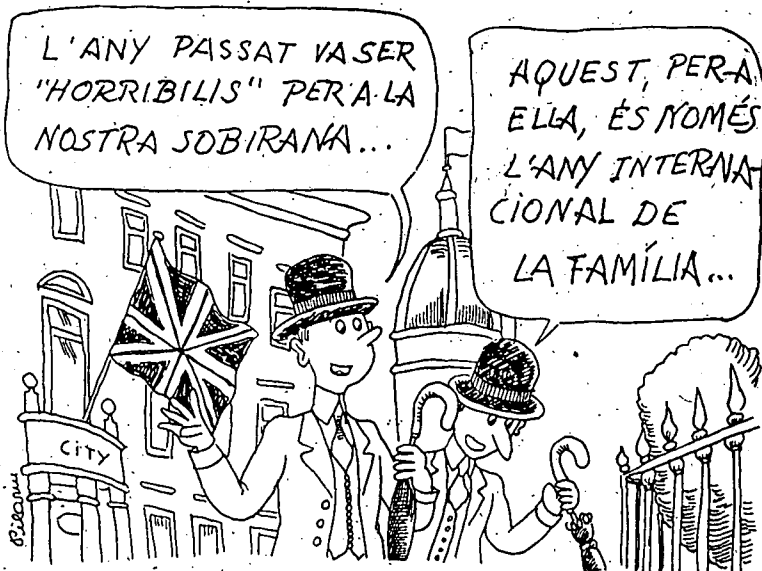
I en segon lloc, perquè tot el teixit i trama de l'assaig de Havel que sorprengué a Pasqual Maragall, «fou pensat en català l'any 1979» parafrasejant l'expressió d'Ortega i Gasset. N'és testimoni el poema de Carles Pi i Sunyer, ex-alcalde de Barcelona, que vaig donar a conèixer quan vavenir el Papa a Catalunya i que porta per nom, el títol manllevat del meu llibre: *Diàleg de les Verges Negres de Polònia i Catalunya*.

En faig ofrena, doncs, a Pasqual Maragall, com antic amic i com Alcalde de Barcelona.

Mn. Josep Dalmau

és capellà del Santuari Ecològic de Gallifa

## ACUDIT



## RESPIR

### Tot és possible!

Quan hom vol una cosa, sempre troba maneres de fer-la, em digué un amic un dia. Com que devia notar que no m'ho creia, l'amic m'explicà aquesta història. Hi havia un club de juristes, molt honorable i molt respectat, els estatuts del qual posaven com a condició que tots els membres tinguessin un gos. Sense gos, res de res! No és difícil, tenir un gos, i, doncs, la condició no era impossible. Això, un jurista, i molt bon jurista, va demanar de formar part del club. Quin honor! Però aquell jurista eminent no tenia gos! Tenia, això sí, un gat, un gat magnífic, del qual no volia desprendre's. Només que el gat no servia! Els estatuts no es podien saltar. Quina contrarietat! Tant de buscar una solució, la van trobar. Legalment i a consciència no podien acceptar aquell jurista que no tenia gos, ni en volia tenir. Però legalment i a consciència podien nomenar aquell tan magnífic gat gos honorari! I ja està! No sé si fa gràcia; a mi me'n va fer que m'ho expliqués el qui m'ho va explicar!

■ Miquel Estradé

# Semblança



**D**iverses revistes s'han fet ressò del 80è aniversari de Divo Barsotti. Teòleg i poeta, afable però també polèmic, Divo és conegut sobretot pels seus estudis d'espiritualitat i les meditacions sobre el misteri cristians. Ha escrit fins ara 140 llibres, ha fundat la «Comunitat dels Fills de Déu», una comunitat de monjos (laics casats, verges consagrades i preveres) que segueixen l'ideal del teòleg ortodox Evdokimov, el monaquisme interior, tant si viuen en família com si viuen en vida comuna o en una comunitat parroquial (arreu d'Itàlia són 1.300 els consagrats). Don Barsotti insisteix en la primacia dels valors contemplatius com a testimoni en el món d'avui. El seu desig consisteix en dur l'espiritualitat monàstica, com era en el principi, al si de la comunitat cristiana. Concebeix el monaquisme no com una realitat únicament separada de la resta de les persones, en la perfecta soledat, sinó com a llevat del present, en la pasta del món.

El gran teòleg H. von Balthasar fou amic de don Barsotti a qui va tenir un gran afecte. També don Guiseppe Dossetti, fundador de la Comunitat monàstica «Picola Famiglia dell'Annunziata» està vinculat a Barsotti per una profunda amistat espiritual i li reconeix el gran mèrit d'haver estimulat una nova aproximació a la Sagrada Escriptura. En realitat, aquesta lectura «espiritual» de la Bíblia causà moltes dificultats a don Divo, des dels anys 50 fins al Vaticà II: fou Pau VI qui el reintegrà plenament.

Don Divo ha contribuït també a la renovació litúrgica. Fa poc que ha sortit publicat el volum «Cerco solo Dio», que la Comunitat dels Fills de Déu li ha dedicat. Hem adreçat a aquest pioner algunes preguntes, convençuts que don Divo, encara té alguna cosa important per dir a la teologia, a l'espiritualitat, a la mística i a la pastoral catequètica. El seu pensament s'unifica entorn de Jesucrist. Un text que aconsellem a tots els catequistes, per la profunditat i l'amplitud de mires, és «Vivere la fede» (Borla, Roma, 1992, es tracta d'una àmplia entrevista a don Divo realitzada per Antonio Ugenti).

## L'«aventura» de la fe

—**¿Què és per a vostè la fe?**

—És l'adhesió de tota la persona humana a una realitat vivent, que s'imposa en el nostre esperit. És el do de Déu que es revela: com una explosió de llum que permet a l'ànima veure finalment el que existia però que abans no aconseguia veure per si mateixa.

La fe és el veritable repòs, el retrobar-se plenament amb un mateix.

No hi ha cap altra salvació sinó en la comunió amb Déu, que és l'únic que ens coneix i ens estima veritablement. La fe és un deixar-se dur per Déu que ens estima. Ell sap cap a on ens condueix. És inútil que l'home vulgui donar un sentit a la seva vida, si ni tan sols sap quan viurà ni cap a on es dirigeix. L'home és un misteri per a si mateix. La nostra vida és veritablement un teixit confeccionat per Déu. En la mesura en què ens hi abandonem, comprenem el seu disseny sobre nosaltres. Creure vol dir fiar-se amb simplicitat de Déu que t'estima. Déu vol romandre com el qui regeix la nostra vida. L'abandonament és la virtut més gran del cristià, perquè suposa la perfecció de la fe i la perfecció de l'amor, com Maria. La fe, com a do total d'un mateix a Déu, ja és un martiri, és heroica.

Si l'home vol tornar a viure com a home, necessita fer-se cada vegada més conscient de la seva vocació. Deia Pascal: «L'home supera infinitament l'home». La vocació de l'home és sempre una vocació religiosa. Déu ha creat l'home perquè sigui el seu col·lega. Es viu per reconèixer Déu i per donar testimoni del seu amor infinit. Molts cerquen Déu, però no el cerquen com a fi darrer de la seva existència, a qui tot és sacrificat. No saben escollir Déu com a Déu.

La fe és un acte d'humilitat i de dependència; és la perfecció de la intel·ligència. No fem dependre la nostra fe dels alts i baixos del sen-

timent. L'angoixa, el temor, l'aridesa estan per sota de l'acte de fe, per tant no toquen la fe. De la nostra manca de fe provenen els nostres pecats: el desànim, l'enfament interior, el sentit de la rebel·lió, l'amargor interior.

—**«Creure» és sempre una gran aventura; no és fàcil. ¿Hi ha el risc de prendre una «dracera», de fer algun «descompte»?**

—Estic convençut que no existeix l'ateu total. La vida arribaria a ser un absurd, un pes i una condemna. Però el qui creu en Crist sempre és un boig per aquell que no hi creu.

Actualment es té la impressió que ja no es parla de Déu, de manera que els homes entenguin que només Ell és la veritable felicitat. Desil·lusionats per ideologies buides, els homes cerquen Déu, però no el troben, perquè no troben testimonis creïbles. Penso que aquesta és una de les deficiències de l'evangelització actual. No n'hi ha prou amb predicar la promoció humana i la justícia social. Hem de satisfer la set de Déu en els homes, sobretot amb el testimoni viscut.

## Creure avui

—**¿Per què hi ha tanta indiferència religiosa, no obstant el compromís de tants agents pastoral i la validesa de tantes iniciatives?**

—L'home d'avui està massa distret per les coses. No troba Déu, perquè s'ha perdut a si mateix. Tot és per a ell com una droga, per oblidar-se de si mateix. L'home cada vegada més perd el contacte amb ell mateix, esdevé una màquina.

Si l'home es troba amb si mateix, també es posa en condició de trobar Déu. Per assolir la percepció espiritual de Déu l'home ha de poder alliberar-se de la pressió de les coses, de les preocupacions de la vida, del fàstic del treball i de tot allò que l'aliena. La fe és la prova fonamental, perquè exigeix de nosaltres un esquinçament de tot allò

que l'egoisme ens vol tenir lligats. Allunyar-nos de tot això provoca ferides. Hom no es pot separar d'un esbarzer, sense que no quedem ferits. La fe, que és plena llibertat de l'ànima per Déu, exigeix una purificació profunda. L'amor de Crist és com un huracà, trenca violentament amb tot i ho arrossega cap a Déu. La vida cristiana no és assolir Déu, sinó fer-li un lloc. I no es pot fer un lloc a Déu més que en el buidament d'un mateix.

L'ateisme pràctic, tan difós en la nostra societat, dona testimoni que el problema de Déu és arraconat. És aquest el desafiament més gran del cristianisme: la indiferència a la suprema revelació de l'amor de Déu, que ha enviat el seu Fill a morir en creu per nosaltres. Aquesta és la cosa més penosa, més ofensiva per Déu.

—**¿Com ser cristians en un context de pluralisme religiós?**

—En primer lloc, hi ha una revelació implícita i universal de Déu, còsmica, que s'esdevé en la creació. La bellesa del creat i la mateixa vida de l'home parlen de Déu. Amb la revelació profètica i musulmana s'arriba també a la revelació d'un Déu personal. Amb la revelació cristiana s'assoleix la plenitud de la revelació de Déu. La fe cristiana és la revelació última de Déu. És la perfecció de la fe, perquè el Déu inaccessible s'ha revelat en el seu etern Fill. Déu s'ha revelat als homes sobretot i definitivament en Crist Jesús. Però ell s'ha revelat també abans de Crist, precisament per la seva voluntat de salvació universal. Hi ha una continuïtat progressiva de la revelació de Déu. No és pot al mateix temps oposar religió a religió. Hi ha un camí continu de tota la humanitat vers aquest Déu, que baixa fins l'home, en l'Encarnació del Verb. Cal tenir un gran respecte per cada una de les ànimes que, malgrat inconscientment, cerca la veritat i vol la justícia. En ambdues, l'home no cerca altra cosa que Déu, perquè Déu és la veritat i la justícia. Els

cristians pretenem anomenar «no creients» aquells que no creuen en l'Església o, fins i tot, en Crist. Però creure en Crist és ja un miracle. Molts es troben en la dificultat d'accedir a tot el misteri cristià, però això no significa que li siguin totalment estranys.

Cada esdeveniment no és més que un signe en el qual Déu es revela.

Fins i tot el sofriment de l'home és revelació de Déu.

## La fe i l'amor

—**El seu amic von Balthasar deia que «només l'amor és creïble». ¿Quina relació hi ha entre fe i amor?**

—La fe està lligada a l'amor, n'és inseparable. La fe es pot distingir de l'amor, però una fe que sigui viva exigeix sempre l'amor, com l'amor suposa la fe. La fe és necessària a l'amor. Com més Déu es manifesta en la meua ànima, més captiva el meu cor. La fe d'un home és mesura del seu estimar. En la mesura que creus, de fet aculls l'amor. I aculls l'amor, en la mesura que la teua fe creix. Perquè Déu és amor. Si s'estima Déu, s'estima tot allò que és en Déu. Per exemple, el proïsme és en Déu. Abans encara que estimar, hem de creure en l'amor de Déu. No podem estimar més que com a resposta al seu amor. Però no podem acollir el seu amor més que en la fe. No es realitza la unitat amb Déu més que en la unitat amb tota la creació i amb tots els homes. Perquè no es pot assolir Déu més que en Crist, i en Ell som una sola cosa amb tots. Així, si refuso estimar una sola criatura, jo em separo de Crist. Per tant, per viure en Crist, cal que estigui unit a tots els homes. Déu ens parla a través dels signes. Ara bé el signe que ens garanteix l'amor de Déu és el nostre amor al proïsme. En l'Església aquest signe s'explica a través de totes les obres de caritat que responen a les necessitats reals del proïsme. És aquesta la gran epopeia de l'Església que, al

# Ce

llarg dels segles, ha donat prova de la seva vitalitat i de la seva unitat amb Déu, mitjançant el signe d'una caritat sense fronteres.

Tot home és portat a defensar-se davant els altres. Però si jo renege en l'altre a Crist, jo estic un tothom. ¿De qui, per tant, ha de defensar-me? En conseqüència, nosaltres estimem el proïsme perquè està en Crist o perquè és cridat a estar-ho. Heus aquí la missió del zel missioner i apostòlic dels cristians.

—**L'home contemporani exigeix «proves» de l'existència de Déu per creure...**

—Penso que l'ateisme és la pressió de la revolta contra el silenci de Déu, però la paraula de Déu és tot sovint, precisament, el silenci de Déu. Nosaltres pretenem que Déu entri en el nostre món, menys nosaltres els qui hem d'entrar en el seu: aquesta és la fe. Nosaltres pretenem medir la intervenció de Déu a partir dels fets que compleix al nostre servei, però se sostreu d'aquestes nostres pressions i manté el silenci. El silenci de Déu esdevé així un signe de seva presència. Es pot fer experiència de Déu no sols quan es present, sinó també quan es absent. Una absència així provoca en l'home una gran nostàlgia de Déu. En realitat, vol de nosaltres abandonament sense condició.

Voler proves ja és desconfiar de Déu. Voler que anticipi la seva manifestació és la temptació més gran més encara, és l'ofensa més greu al seu amor.

L'ateu és un egoista que no es pot estimar i no estima. S'està parlat tot sovint de fe o almenys es vergonya de professar-la. Ens plau més semblar homes de cultura que homes de fe. La vida s'ha convertit per a molts en un pes. No se s'estimar més, perquè no es creu més. El veritable pecat dels homes és el de no creure.

## La santedat abans que res

—**¿Què és el més urgent i més important per als catequistes?**

—Qui no és sant no té el dret de parlar de Déu. Cal l'experiència de Déu per tenir un veritable coneixement de Déu. I és aquesta la que tenen els sants. El coneixement abstracte no és coneixement de Déu, perquè Déu no és una idea sinó que és la Realitat. Idea i idol són la mateixa arrel. La santedat cristiana consisteix a buscar Déu com l'únic fi de l'existència. La vida cristiana no consisteix en l'exercici de les virtuts. Això ve com a conseqüència natural i necessària de la nostra participació en la vida de Crist. La vida cristiana és sobretot una relació amb Crist, una identificació progressiva amb ell. És un avar aquell a qui Déu no li és suficient! Si Déu és el tot, el nostre bé ¿què podem desitjar més? L'experiència de Déu és l'experiència d'

## Cercar Déu

# Litúrgia

■ Pere Tena

Arribem enguany a la solemnitat de Tots Sants amb l'ambient del Sínode dels bisbes, a Roma, sobre la vida consagrada. En aquest context, el salm 23, que és el salm responsorial de la missa de la solemnitat, adquireix una particular il·luminació.

### El poble que cerca Déu

Cercar Déu és una de les actituds freqüents descrites en la Bíblia. Els profetes, els salms, els llibres sapiencials, són coincidents en assenyalar amb aquestes paraules una actitud d'obertura, d'amor i d'esperança, envers Déu. Moisès és un gran exemple de «cercador de Déu», i assoleix la gràcia de parlar amb Déu com un amic parla amb un altre. Els profetes fan la síntesi de la seva exhortació amb aquestes paraules: «Busqueu Senyor, ara que es deixa trobar!».

El salm 23, en la seva primera part, paral·lela amb el salm 14, defineix el perfil de l'home que va a l'encontre del Senyor. La versió de la BCI tradueix dient: «Aquest és el poble que el cerca (aquests són els qui vénen a buscar-vos, Senyor). Dóna, així, una imatge comunitària de la recerca de Déu.

Per això no és gens difícil aplicar de seguida aquestes paraules a la solemnitat de Tots Sants. ¿Qui són, els sants, sinó els qui han cercat Déu, fins a veure'l de

cara? El seu camí ha estat de joia en la tribulació, moltes vegades, i en qualsevol cas un camí de negació i purificació, però quan el veuen cara a cara es revela la seva condició de fills de Déu, amb tot el seu esclat.

### «Si de veritat busca Déu...»

Quan sant Benet, a la Regla, parla de la forma d'admetre els monjos, recomana que s'examinin amb freqüència el postulant, per veure «si de veritat busca Déu». És una fórmula clàssica per definir la vida monàstica en la seva intenció, però és vàlida per qualsevol procés de santedat. En definitiva, quan sant Benet parla de la intenció de la vida monàstica queda clar que aquesta consisteix en viure sota l'obediència en el monestir, treballant, amb els instruments de les bones obres, en la conversió de la pròpia manera de viure.

Seria prou interessant repassar les fórmules que els més grans iniciadors dels ordes religiosos han emprat per subratllar la intenció de les comunitats on s'apleguen els seguidors del seu carisma.

Tenim, com a testimoni, els escrits de sant Francesc, amb les seves dues Regles. En la primera d'elles, la que més directament reflecteix l'esperit del sant, la recerca de Déu és, més concretament, el seguiment de Crist, segons les invita-

cions evangèliques: «La regla i vida d'aquests frares és aquesta, a saber: viure en obediència, en castedat i sense res de propi; i seguir la doctrina i les petjades de nostre Senyor Jesucrist...» Però és sobretot final, en la pregària d'acció de gràcies, que sant Francesc insisteix: «No desitgem, doncs, altra cosa, no en vulguem cap altra i res no ens agradi ni ens delecti sinó el Creador i Redemptor i Salvador nostre, l'únic Déu veritable, que és el bé complert, el bé tot enter, el bé veritable i sobirà...»

### La vida consagrada

El Catecisme de l'Església Catòlica, assumint l'esquema i el tractament de la Constitució sobre l'Església del Vaticà II, ha dedicat els n.ºs. 914-933 a explicar en què consisteix la vida consagrada; i ho ha fet començant per una frase important de la dita Constitució: «L'Estat de vida constituït per la professió dels consells evangèlics, tot i no afectar l'estructura jeràrquica de l'Església, pertany tanmateix indiscutiblement a la seva vida i santedat» (Catecisme n.º 914; Constitució n.º 44).

La precisió és important; abans, la Constitució havia fet notar que la professió dels consells evangèlics no interfereix la condició sacramental dels fidels, és a dir, no és un estat intermedi, o

superior, d'aquell en el qual estan situats els membres de l'Església segons si han rebut o no el sagrament de l'ordenació. Diu el text: «Aquest estat —el de la professió dels consells evangèlics— no és intermedi entre el clerical i el laical, ans de tots dos camps Déu crida alguns fidels cristians a fi de dotar-los d'un do particular en la vida de l'Església, i a fi que, cadascú a la seva manera, contribueixin a la missió salvífica de la mateixa Església» (Constitució, n.º 43).

No estem, per tant, en un plantejament que reservi a uns quants, en l'Església, la recerca de Déu. L'Església tota sencera és el poble que cerca Déu, i això ho demostra el fet que els sants i santes que venerem com a testimonis exemplars de l'Evangeli no són pas tots membres de comunitats de vida consagrada, en el sentit tècnic de la paraula. Tanmateix, els cristians que professen en l'Església la seva voluntat de dedicar-se totalment a viure segons l'ideal evangèlic són un exemple que esperona tota l'Església. De fet, tots necessitem l'ajuda de tots, en l'Església, de diverses maneres, perquè l'Esperit és un mateix, i ningú no pot imposar el seu do sobre un altre, sinó donar-ne gràcies a Déu, i procurar, amb fidelitat a l'Església, que allò que l'Esperit li dóna sigui per al bé de tots.

Pere Tena és bisbe auxiliar de Barcelona

## Diumenge XXXI durant l'any

### LECTURES BÍBLIQUES

#### Lectura primera

*Escolta, Israel: Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor*

Lectura del llibre del Deuteronomi

6: En aquells dies, Moisès digué al poble: 2«Reverència el Senyor, el teu Déu, compleix durant tota la vida els manaments que et dono, tant tu, com els teus fills i els fills dels teus fills. Així viureu anys i més anys. 3Escolta, Israel, mira de posar en pràctica això que et mano; així seràs un poble feliç i nombrós en un país que regalima llet i mel, tal com el Senyor ho va prometre als teus pares. 4Escolta, Israel: El Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'únic. 5Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb totes les forces.

6Guarda en el teu cor les paraules dels manaments que avui et dono.»

Paraula de Déu.

#### Salm responsorial

17 (R. v. 2)

2Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu, roca i muralla que em deslliura.

R. Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu.

Déu meu, penyal on m'emparo, escut i força que em salva.

4Rodejat d'adversaris delirants, clamo al Senyor,

crido auxili d'entre els enemics. R.

47Beneït sigui el Déu vivent, el meu penyal. Beneïxo el Senyor que em salva!

51Ha donat grans victòries al seu rei, ha mostrat l'amor que té al seu Ungit. R.

#### Lectura segona

*Jesús, que viu per sempre, no traspasa a ningú les funcions sacerdotals*

Lectura de la carta als cristians hebreus

7: Germans, 23els sacerdots de l'antiga aliança van ser molts, perquè la mort els impedia de continuar en les seves funcions. 24Però Jesús, que viu per sempre, no traspasa a ningú les funcions sacerdotals. 25Per això té el poder de salvar definitivament tots els qui per ell s'acosten a Déu, ja que viu intercedint per sempre a favor d'ells.

26Un sacerdot així és el que ens calia: sant, innocent i sense taca; per això va ser tret d'enmig dels pecadors i enlairat més amunt del cel. 27Ell no necessita, com els altres, oferir víctimes cada dia tant pels seus propis pecats com pels pecats del poble: es va oferir a si mateix una sola vegada. 28La Llei havia fet sacerdots uns homes plens de febleses; però els termes del jurament que ha substituït la Llei han consagrat el Fill, que serà per sempre un sacerdot perfecte.

Paraula de Déu.

#### Al·leluia

(Jo 14:23) o bé un altre

Qui m'estima, farà cas de les meves paraules, diu el Senyor; el meu Pare l'estimarà i vindrem a fer estada en ell.

#### Evangeli

*Estima el Senyor el teu Déu. Estima els altres*  
Lectura de l'Evangeli segons sant Marc

12: En aquell temps, un dels mestres de la Llei anà a trobar Jesús 28i li va fer aquesta pregunta: «¿Quin és el primer de tots els manaments de la Llei?» 29Jesús li respongué: «El primer és aquest: "Escolta Israel: El Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'únic." 30Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament, amb totes les forces.» 31El segon és: "Estima els altres com a tu mateix." No hi ha cap altre manament més gran que aquests.» 32El mestre de la Llei li digué: «Molt bé, mestre. És veritat que "Déu és un de sol i que no n'hi ha cap altre fora d'ell." 33I que estimar-lo amb tot el cor, amb tot el pensament i amb totes les forces", i "estimar els altres com a si mateix" és millor que tots els sacrificis i totes les ofrenes cremades a l'altar.» 34Jesús, en sentir aquesta resposta tan assenyada, li digué: «No ets lluny del Regne de Déu.» I ningú no s'atreví a fer-li cap més pregunta.

Paraula del Senyor.

## CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions  
(cicle dominical: B; ferial: II)

SETMANA 31 DURANT L'ANY  
(salteri: setmana 3a)

### OCTUBRE:

**30. Diumenge 31** durant l'any: *verd*. Lectures: Dt 6:2-6 (Salm 17) / He 7:23-28 / Mc 12:28b-34.  
CELEBRACIONS PARTICULARS: Sant Marcel (centurió romà) i els seus fills Claudi, Rupert i Victori, màrtirs; santa Eutròpia, màrtir; santa Zenòbia, màrtir.

**31. Dilluns.** Del dia: *verd*. Lectures: Fl 2:1-4 (Salm 130) / Lc 14:12-14.  
ALTRES CELEBRACIONS: Sant Alfons (Alonso) Rodríguez, religiós (jesuïta castellà, mort a Palma de Mallorca); sant Quintí, màrtir; sant Volfang, bisbe; santa Lucil·la, verge i màrtir.

### NOVEMBRE:

**1. Dimarts.** Solemnitat de Tots Sants: *blanc*. Lectures: Ap 7:2-4.9-14 (Salm 23) / 1Jo 3:1-3 / Mt 5:1-12a.

**2. Dimecres.** Commemoració de tots els fidels difunts: *negre o morat*. Lectures: per triar (leccionari de difunts).

**3. Dijous.** Del dia: *verd*. Lectures: Fl 3:3-8a (Salm 104) / Lc 15:1-10.

*Bisbat d'Urgell:* festa de sant Ermengol, bisbe (d'Urgell) (*blanc*); lectures: 1Te 2:2b-8 / Jo 10:11-16).

*Bisbat de Solsona:* memòria de sant Ermengol, bisbe (d'Urgell) (*blanc*).

MEMÒRIES LLIURES: Sant Martí de Porres, religiós (dominicà, de Lima) (*blanc*). - *Bisbat de Vic:* sant Pere Almató, prevere (dominicà) i màrtir (a Indo-xina, nat a Sant Feliu Sasserra, Lluçanès) (*vermell*).

ALTRES CELEBRACIONS: Els innombrables màrtirs de Saragossa; santa Sílvia (mare de Gregori el Gran); sant Malaquies, bisbe (d'Armagh).

**4. Divendres.** Memòria de sant Carles Borromeu, bisbe (de Milà, cardenal): *blanc*. Lectures del dia: Fl 3:17-4:1 (Salm 121) / Lc 16:1-8.

CELEBRACIONS PARTICULARS: Sants Vidal i Agrícola, màrtirs; sant Felix de Valois, prevere (cofundador dels Trinitaris: OSST); santa Modestia, verge.

*Dia de devoció especial al sagrat Cor de Jesús.*

**5. Dissabte.** Del dia: *verd*. Lectures: Fl 4:10-19 (Salm 111) / Lc 16:9-15. Vespres de demà.

ALTRES CELEBRACIONS: Sant Zacaries i santa Elisabet (o Isabel), pares de Joan el Baptista; sant Magne, bisbe; santa Bertil·la, abadessa; beata Àngela de la Creu, verge (fundadora, de Sevilla).

*Aniversari de l'ordenació episcopal (1977) del bisbe Antoni Deig, de Solsona.*

## LA BÍBLIA A L'ABAST

(Dt 6:2-6)

### «Shemà, Israel...»

■ Josep M. Aragonès

#### «Escolta, Israel»

Així comença la professió de fe del bon israelita. Cada matí i cada vespre, la pregària litúrgica recorda al poble jueu el nervi més íntim i animador de la seva fe: *El Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'únic* (v. 4). Segons la tradició rabínica, aquest text seria la formulació més primitiva del credo del poble, a la qual se li afegiren Dt 11:13-21 i Nm 15:37-41. La nostra perícopa comença introduint-nos al «Shemà» amb els vv. 2-3 que el precedeixen en el c. 6 de Dt. En canvi omet els vv. 7-9 que acaben el text. Si tenim presents, però, aquests tres vv. que el leccionari litúrgic omet avui, entendrem millor la gran importància que l'autor sagrat vol donar a aquesta fórmula de fe. Subratllant precisament aquesta importància, fent-ne però una lectura excessivament literal i, com sol passar sovint, buida de l'autèntic esperit que l'ànima, es va donar pas a la pràctica quasi supersticiosa d'escriure les paraules del «shemà» en un petit pergami i recloure'l en una capseta que es fixa damunt del font de les persones, o s'inclou en un dels costats del portal de les cases perquè tots els que el traspassin, les toquin amb els dits de la mà, que després són besats reverentment (vv. 8-9).

El Deuteronomi és un autèntic llibre de teologia. Potser sigui el llibre més teològic de tot l'A.T. Centrat en el tema de l'Aliança de Déu amb el poble, ve a oferir un programa del que ha de ser la vida segons aquesta Aliança. L'autor ens ofereix una meditació sobre la gran experiència de l'Èxode, constitutiva d'Israel com a poble, i ho fa com si es tractés d'una col·lecció de discursos de Moisès a la gran assemblea —l'església— de Jahveh. Totes aquestes exhortacions són plenes de l'esperit revelador de Déu, de la seva autodonació i de la resposta que correspon a l'home.

#### «Reverència el Senyor,...»

...el teu Déu (v. 2a). Es tracta del temor de Déu, que no és por supersticiosa del seu poder que pot desbridar-se, sinó el reconeixement del que realment és ell i de la seva relació amb el poble d'Israel. Ell és el qui salva, el qui ha alliberat el poble de la servitud d'Egipte, el qui l'ha reunit al desert —en el moment de la summa misèria—, li ha donat un nom i li ha obert camí fins a la terra

promesa. La seguretat del poble, doncs, està en el compliment de la seva voluntat: *Compleix durant tota la vida els manaments que et dono* (v. 2b). Justament la gran temptació d'Israel fou Canaan. Aquelles tribus, que en el desert havien descobert Déu en l'austeritat i en la lluita per sobreviure, ara, situats en una terra fèrtil, són temptades de creure que el Baal del país és més fort, poderós i opulent que Jahveh. Per això en la professió de fe caldrà dir clarament: *El Senyor és l'únic* (v. 4). De Déu sols n'hi ha un. Ni els Baals ni les Asertés ni cap dels pretesos déus dels altres països són res. Jahveh és l'únic Déu. I aquesta fe no és cap teoria teològica més o menys reeixida. És el principi de l'autèntica realització humana. El fonament, doncs, de la vertadera felicitat-realització: *Així seràs un poble feliç i nombrós en un país que regalima llet i mel* (v. 3b). És el compliment de la paraula compromesa per Déu: *Tal com el Senyor ho va prometre als teus pares* (v. 3c). Perquè Jahveh no és un déu que embarca els homes en aventures inútils i irrealitzables. És el Déu que obre camins de realització i acompanya els homes fins al final de la seva ruta.

#### El Déu que estima

Un Déu així és forçosament amable. La professió de fe proclama que l'amor a Déu ha d'interessar tota la persona: *Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb totes les forces* (v. 5). Tot l'home és consagrat a Déu. No poden existir il·les reservades a l'egoisme, a l'amor d'un mateix fora de Déu. L'amor al Déu únic ha de ser també únic, d'una sola peça. És des d'aquesta perspectiva exclusivista que podem valorar degudament l'audàcia de la resposta de Jesús al mestre de la Llei, que llegim en l'evangeli d'avui: *El segon és: Estima els altres com a tu mateix* (Mc 12:31a). El «shemà» restaria incomplet si no encarnem l'amor que diem tenir a Déu en la concreció dels homes i dones, imatges vives de Déu, que conviuen amb nosaltres. Dimensió social de l'amor de Déu, certament, però voluntat de no escampar, disgregant-la, la realitat humana. Llavors i ara és important que els creients sapiguem escoltar —*Shemà, Israel!*— allò que Déu ens diu en la llei religiosa i allò que ens diu des de l'interior de cada persona. Perquè escoltar Déu passa necessàriament per escoltar existencialment l'home.

*Josep M. Aragonès és Rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona*

## ELL

El lector de les Cartes de Sant Joan se sorprendrà per la repentina aparició, en passar qualsevol pàgina, d'aquesta referència anònima: «Ell». Cal un instant per sobreposar-se i comprendre que evidentment es tracta de Crist. «Ell», en la llengua de Sant Joan, és Crist.

Per part de Joan, això no és un procediment literari. És un instint. El lector, menys ple i posseït per Crist, té dificultat, cada vegada, en dominar una nova sorpresa. Per Sant Joan això és natural. ¿De qui es parlarà sinó de Crist? ¿En qui es pensarà sinó en Crist? Sant Joan pensa que així és per a tots els cristians. Entre cristians no hi pot haver cap dubte que es tracta d'«Ell».

Crist és a tot arreu, en tots i és tot.

Llegint les Epístoles de Sant Joan hom se n'adona que això no és un oblit dels altres, ans el contrari. Estimar els seus germans fins a la mort, és l'única prova veritable d'un amor autèntic per Crist. Si se l'estima, es voldrà

complir el seu manament, i aquest manament és que ens estimem els uns als altres com ell ens va estimar. Però abans ha calgut fer en Crist el salt mortal i, per trobar tota la resta, perdre-ho i abandonar-ho tot per ell.

Per una ànima veritablement cristiana, la presència de Crist ha de ser tan total, tan constant que, parlant de Crist amb els altres, no calgui aclarir que es tracta d'ell. «Ell» és Crist i ningú més. Exactament com passa en la conversa d'una promesa quan parla i al·ludeix al que és el centre de la seva atenció, o en una família quan s'anomena al qui torna d'un llarg viatge, o al qui s'acaba de morir.

La sorpresa que provoca la forma inusitada i inesperada de Sant Joan ens provoca només una interrogació personal: ¿ocupa Crist la nostra ànima fins a tal punt? ¿No és més aviat com un estrany que ha de forçar les portes continuament i ocultar la seva personalitat per

poder ser introduït? És un absent, habitualment oblidat, a qui cal introduir de nou i assenyalar la seva presència pronunciant expressament el seu nom.

Aquesta sorprenent manera de Sant Joan és evidentment el senyal d'un amor únic.

Aquesta breu paraula «Ell» surt de la plenitud d'un cor.

¿No hauríem de sorprendre'ns i estar inquietats per la nostra pròpia sorpresa? Aquí cal recordar les paraules de l'Evangeli, tan fermes i tan taxatives: *Qui estima el pare o la mare més que a mi, no és digne de mi* (Mt 10,37). L'amor a Crist no és diferent de l'amor a Déu.

El realisme, l'absolut del amor de Sant Joan no és més que la veritat viscuda de la fe en Crist Senyor.

**Cardenal Garrone**

(*Senyor, dime tu nombre*, Mensajero, Bilbao)

# ·cant només Déu

Tot, com diuen Ignasi de Loiola, Santa Teresa d'Àvila i sobretot Rosmini. Amb Déu l'ànima sent veritablement haver trobat la seva pàtria. Els sants són aquells que viuen les Benaurances.

El món necessita sants. El món espera la santedat per ser salvat. L'Església ha de donar sants al món. Els sants existeixen. Si no existissin, no sabria què fer amb l'Església. Els sants són els veritables companys, els amics de l'home. Hem de viure amb ells. Un sant val més que tota l'Església en la seva estructura visible, la santedat de les instruccions no és res comparada amb la santedat d'una ànima.

Tot el camí de la santedat és un camí de fe, en la fe, per la fe. S'és molt més sant, com més s'ha perdut tota propietat per submergir-se en Déu. Déu no pot no eliminar el pecat, no destruir en mi allò que s'oposa a la seva santedat.

La santedat es reconeix en les obres, no en les pròpies aspiracions.

La santedat és l'única i veritable prova de l'existència de Déu. En els sants no és l'obra, sinó la vida que revela Déu. Si cada home és un món, ¿què serà un sant? Cap creació li pot ser comparable.

## L'Església i el seu «martiri»

—¿Què és per vostè l'Església?

—Jesús i l'Església no són més que u. L'Església és com l'Eucaristia, no és res més que Jesús amagat, velat, però vivent i operant. A través de l'Església, Déu es troba amb tu. No és l'Església la que fa present Crist, sinó que és la presència de Crist la que fa l'Església. Com la gràcia està en el cor de l'home per renovar-lo així l'Església està en el

cor del món per renovar-lo. No podem arribar Déu més que per nosaltres mateixos, però no hi arribem sense transcendir-nos en l'Església.

L'Església no és Crist que continua i es dilata, sinó que és la humanitat, la història, el cosmos que esdevenen Crist. Més que de «pertinença» és millor parlar d'«identificació» amb l'Església, per la identificació amb Crist.

Per romandre fidel a Déu, cal que l'Església conegui la humilitat, el fracàs, la mort. La continua temptació de l'Església consisteix en anteposar el miracle a la foscor de la fe, el poder a un estat de marginació, l'èxit a l'eficàcia silenciosa de la gràcia. Molts refusen el poder de l'Església, no l'Església per si mateixa. La política de l'Església té sempre alguna cosa d'equivoc. L'Església no pot pertànyer a aquest món sense compromisos. La vida de l'Església és en el martiri. L'Església a voltes sembla que es vulgui justificar a si mateixa davant el món i cada una de les seves justícies apareix cada vegada més com una mentida, una debilitat. Qui està segur de la veritat, l'afirma senzillament; no s'avé a pactes, ni demana consens perquè la veritat es fa camí per si mateixa. L'Església no està al servei d'aquest món, ni aquest món vol el servei de l'Església, més aviat el refusa. L'Església viu el miracle de la seva supervivència en un món on tot està organitzat per combatre-la i per destruir-la com a sacrament de Déu.

—Hi ha qui es lamenta d'una certa «Església de paper», feta sobretot de documents... ¿Què cal fer per ser avui testimonis de Crist?

—El testimoni no és aquell qui parla de Déu, sinó aquell a través

del qual Déu mateix parla. Com Crist revela el Pare, així cada un de nosaltres és cridat a revelar Crist. En el nostre context, les paraules han perdut el seu mordent. L'única cosa que potser pot impressionar als homes d'avui és la vida, una vida semblant a la del Crist, feta d'humilitat, d'ocultament, de puresa, de silenci, de pregària, d'amor. L'esforç principal de la nostra vida cristiana no ha de ser el de multiplicar les obres o de fer apostolat, sinó el de viure en Crist. Si es viu en Crist, fins i tot, la vida més pobre d'obres té una fecunditat infinita. Si no es viu en Crist, fins i tot, l'activitat més frenètica cau en el buit i no té cap eficàcia de salvació. Ser prova de Déu per als homes. Els homes han de conèixer Déu per tu, com si sense tu els manqués Déu. Déu es donarà per tu, es revelarà per tu. El cristià no substitueix a Crist, el fa present. La veritat no se la coneix, sinó que ens coneix. És la veritat la que ens posseeix i ens transforma. El cristianisme és la realitat de la Presència, no una doctrina. La vida cristiana no és coneixement sinó amor; si és coneixement, és coneixement d'amor.

## El pecat és superat en Crist

—Recentment el Papa ha demanat perdó dels pecats de l'Església al llarg dels segles, com volent presentar-la més atractiva davant el nou mil·lenni. Però és més fàcil escandalitzar-se davant el mal que lluitar-hi en contra...

—És la presència de l'Església la que impedeix al món adormir-se en el mal; el sacseja i el perturba impedit l'error i buscant estimular cap el bé. L'Església existeix per oferir Déu a tots els homes i dur-los cap a Déu. És quelcom diferent que combatre per la justícia social, la promoció humana, els drets de l'home, la pau en el món! El cristià pot i ha d'estar al servei d'aquest món, però abans que res està al servei del Regne de Déu que comença en aquest món.

Tothom treballa en l'Església, però no tothom fa una feina eficaç, amb vista a la salvació del món. L'obra que es fa en l'Església serà eficaç per a la salvació en la mesura en què es resa. Només els sants salven el món i l'Església.

La presència del mal en l'Església pot ser d'escàndol per a qui no té fe, però pel qui creu és signe que Crist també avui, vivint en l'Església, assumeix el pecat del món. És just que a dins de l'Església actui el misteri d'iniquitat, perquè en l'Església hi ha l'Amor que el venç. És únicament en l'Església que es realitza la victòria sobre el mal. Aquest ha de ser vençut no amb la seva supressió sinó amb la seva superació.

I si tu vius en l'Església, comparteix la seva missió de salvació universal, vius per al món i per a tots els homes, per a totes les neces-

sitats de l'home. És una empresa gegantina.

—¿S'està perdent el sentit del pecat?

—Com més hom s'apropa a Déu, més greu apareix la pròpia infidelitat. En la llum de la santedat de Déu, emergeixen més clares la nostra misèria i la nostra manca de correspondència. Per tant, el més sant es té com el més pecador, palpa la seva distància pel que fa a Déu. Per als Pares del desert, el primer acte per qui desitja tendir a la perfecció consisteix en posar-se per sota de tothom, sentir-se el pitjor de tots. No és veritat que els nostres pecats ens allunyen de Déu. És en el sentiment del nostre pecat, per contra, que fem l'experiència joiosa de la misericòrdia de Déu, que ens ve donada gratuïtament. Hem de dir a Déu: precisament perquè he pecat, si jo crec en el teu amor, tu podràs ser glorificat en mi.

Ningú no pot jutjar els altres, mentre que cada u es pot jutjar a si mateix perquè sap el que ell es veritablement. «Aquell a qui molt ha estat perdonat, molt estima», diu Jesús. Si hom ja se sent sant, Déu l'allunya d'ell, perquè no en té necessitat. Déu ve a l'home com el seu salvador. Els nostres pecats atreuen la misericòrdia de Déu. El mal, abans que enfosquir Déu, li dona la possibilitat de manifestar encara més l'eficàcia del seu amor. Déu intervé, quan no es pot fer res més. Els nostres pecats han de despertar en nosaltres una fe encara més viva. Déu ens estima per res, gratuïtament. Déu no deixa impune el nostre pecat, perquè no tolera que nosaltres romanguem en la nostra mediocritat. Som tan mediocres que no som capaços ni tan sols de tenir cap esperança.

L'única joia per a una ànima que creu en l'amor diví és ser purificada i fer-se disponible per acollir l'amor de Déu.

La pena més gran per a una ànima religiosa és la de sentir-se en oposició a Déu, conèixer que el seu pecat fa de barrera a una autèntica relació de comunió amb ell.

## El camí de la contemplació

—El Papa vol presentar-nos els Sants com el fruit de la multiforme gràcia de Déu. ¿Quina és l'eficàcia de la vida cristiana?

—No és la fe la que ens transforma, sinó que la fe dona a Déu el poder de transformar-nos. Si la fe només fos una revelació de Déu i no ens transformés en Ell, en comptes de ser un do, seria una condemna. Però la fe no és la revelació d'una veritat que queda llunyana de nosaltres. Déu ens atreu irresistible per transformar-nos en Ell mateix.

La raó de la fe és la nostra transformació. I la nostra transformació en Déu implica la nostra unitat amb Ell. Déu és la mesura de la grandesa de l'home. La presència de Déu no esborra o destrueix, sinó

que transforma, encara que sigui, fins i tot, a través de la mort.

La unió amb Déu converteix l'home en instrument d'omnipotència, cor de l'univers. La santedat no és la perfecció moral, és la «divina passió del amor»; una força que irromp, destrueix tot obstacle, no coneix mesura. És com la mort. És la vida de Déu.

La vocació cristiana no és una evasió del món, sinó l'assumpció del món en Déu. Aquest és el sacerdoti dels laics; que tenen la missió de transfigurar el món i d'assumir en Déu tots els valors humans. La fe ha d'informar cada un dels aspectes de la vida, ha de reconèixer sempre i en to el primat de Déu. La mística cristiana no anul·la la persona, la potencia infinitament, perquè fa de l'home el col·lega d'un Déu personal. No és asocial, perquè uneix l'home a tots els homes en Crist.

—Vostè ha escollit la vida contemplativa. ¿En què consisteix per vostè la pregària i què pot oferir la contemplació a la vida de l'Església actual?

—El llenguatge de la fe és sempre la pregària. La pregària més agradable a Déu és la de l'Església: en la qual és Crist el qui prega. El cor, que viu en el centre de la persona humana, no es veu però és allò que dona la vida. Així és el contemplatiu en l'Església: pot semblar inútil, però tot es mou per la seva oració. Totes les ànimes que volen ser cor de l'Església i cor del món, han de viure ocultes i en pregària.

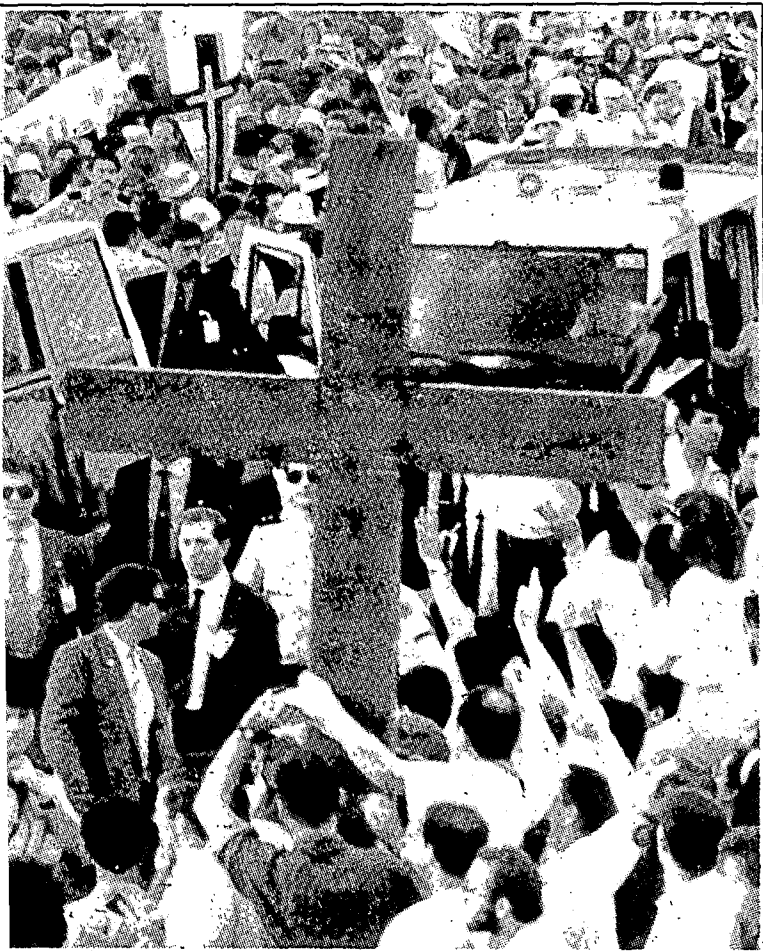
La pregària és la que manté l'apòstol en la seva activitat missionera, il·lumina el teòleg en la penetració del misteri de Déu, dona al pastor la capacitat de governar el poble de Déu. L'oració no és un luxe. Si faltessin en l'Església els orants, no li serien de cap ajuda ni els teòlegs ni els organitzadors, ni els apòstols. La veritable teologia és la pregària. La pregària no és la recitació d'una fórmula o un sentiment interior o una alienació de la vida: és pel contrari dur a si mateixos i al món davant Déu, al seu si; és un retrobar la creació finalment alliberada de tots els condicionaments propis de la naturalesa humana.

Res com la pregària restaura. No hem de donar per perduda una hora de pregària davant un Déu que calla. L'acte suprem de l'home és adoració. L'experiència més alta del cristianisme és la de la seva passivitat pel que fa a l'Esperit Sant, que ens transfereix en el món de Déu, fa caure els obstacles, posa en comunió amb Crist i fa entendre els seus signes.

Si per a un cristià la pregària és encara un acte diferent, és que no sap encara el què és la pregària.

■ Luigi Guglielmoni

(«Catechesi, problemi e prospettive», octubre 1994)



Jean-Bertrand Aristide desembarca a Port-au-Prince, acompanyat pel Secretari d'Estat nord-americà, Warren Christopher, i és rebut per l'enviat especial de Clinton, Gray i pel secretari general de la OEA, Gaviria



## Aristide ha tornat!

Finalment, el president legítim d'Haití, Jean-Bertrand Aristide, ha tornat a ocupar el lloc del qual en fou foragitat amb un cop d'Estat, a imatge i semblança de tants i tants com s'han produït a l'Amèrica llatina, sigui hispànica, portuguesa o francesa, en el cas d'Haití. Però, potser, aquest és el primer cas que un president recupera el seu lloc com a conseqüència d'una acció internacional (encara que els qui més hi han intervingut han estat els Estats Units). A les nacions Unides tothom estava d'acord en eliminar aquell focus de violència regit per uns colpistes, però el com, la manera i el quan, han necessitat tres anys per decidir-se. Finalment tot s'ha dut a terme amb un mínim de víctimes, i gairebé podríem dir que l'èxit ha sorprès a la mateixa empresa. I és ara

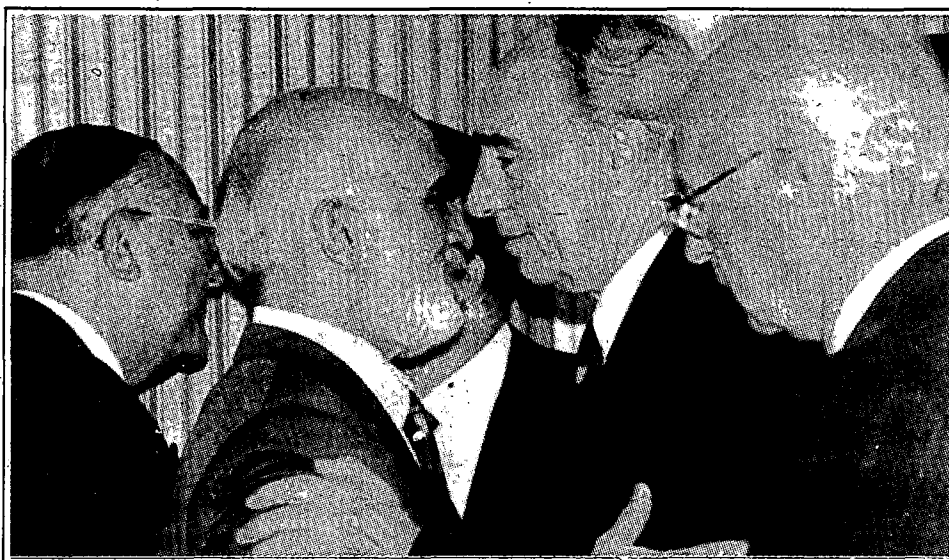
quan comença el veritable treball del president Aristide per pacificar el país en el qual la violència dels intrusos en el govern ha creat una infinitat d'odis i ànims de venjança que aquests dies ja s'han manifestat dolorosament. I aquest primer esforç el distraurà forçosament de les altres tasques de govern com són les reformes econòmiques i socials que Haití necessita per sortir del marasme on l'han sumit els malgovernants que l'han sotmès dictatorialment des de fa moltes dècades. L'experiència Aristide és la primera experiència democràtica allí, i tothom desitja, sincerament, que tingui èxit.

## Les eleccions a Alemanya

La coalició governamental liderada per Helmut Kohl ha obtingut la majoria abso-



El canceller alemany, Helmut Kohl, voltat dels seus partidaris, celebra el triomf electoral que, encara que just, li permetrà continuar al front del govern d'Alemanya



El rei Hussein de Jordània abraça al ministre d'Afers Estrangers d'Israel, Shimon Peres, en presència del primer ministre Rabin, després de la firma de la pau entre ambdós països

luta, si bé molt ajustada, amb pèrdua de llocs al Parlament. El CDU/CSU de Kohl ha obtingut 290 escons i el FDP (liberal), 49 escons. En total, 339 llocs al Parlament, contra els 299 de l'oposició (250 del PDS i 49 dels Verds). Si sumessim els vots optinguts pel PDS (neocomunista), el 4'2% que representaria 29 escons, resulta que la majoria de Kohl és tan migrada que li farà difícil governar. Fet que ha reconegut el mateix canceller en conèixer els resultats electorals. Sigui com sigui, amb dificultats o no, podrà continuar al davant del govern alemany i segurament serà el polític amb més temps de permanència en el càrrec, ja que si no s'avancen les eleccions coronarà setze anys com a cap del govern. El record el tenia, fins ara, el difunt Konrad Adenauer que va exercir el càrrec durant catorze anys... Les últimes notícies diuen que el conjunt democristià-liberal tindrà un marge superior de deu escons sobre l'oposició.

## Israel i Jordània firmen la pau

Després de quaranta-sis anys de viure en estat de guerra, els dos països han arribat a firmar la pau. Una pau que, de moment, no aclareix gaire les fronteres que al seu dia hauran de definir-se definitivament. Però aquesta pau ara firmada facilitarà que els dos Estats puguin dur a terme realitzacions en conjunt i resoldre problemes que afecten tant a Israel com a Jordània. Precisament Amman, la capital jordana té manca total d'aigua potable. Hi ha uns projectes per a la

construcció d'embassaments, i també d'una canalització d'aigua del llac Tiberiades que resoldria el problema de la capital jordana. Els termes de la pau sembla que són força imprecisos. Però es demostra palesament la necessitat que té de pau aquest Orient Mitjà malgrat que altres interessos, com els de Síria o bé dels extremistes de l'OAP la protestin iradament. Però cal confiar que tant els uns com els altres també senten en el fons, el desig de viure en pau, el desig de passar per damunt de totes les diferències, i arraconar la violència d'una vegada i per sempre.

## La guerra a Bòsnia

Continua sense solució el conflicte, amb un constant estira i arronsa del que només n'és víctima el poble bosnià. El serbis bosnians continuen donant mostres de prepotència i les seves exigències s'endureixen a la més petita ocasió. Els combois d'ajuda enviats per l'ONU s'han vist novament interceptats pels soldats de Karadzic que va exigir, per permetre el pas als combois, la retirada de l'exèrcit musulmà del territori que teòricament hauria d'estar desmilitaritzat. Els musulmans, per les pressions diplomàtiques de l'ONU han decidit, finalment retirar-se i, per fi, els combois han pogut emprendre el camí de Sarajevo. El drama continua, i les negociacions per un nou pla de pau ni se sap quan es reiniciaran. Mentrestant, ací i allí dels territoris bosnià la guerra va fent estralls.

■ Oriol Camps

Recentment va fer-se públic que el premi Nobel de la Pau d'enguany havia estat concedit als tres artífex que han posat en marxa les —molt complexes, però sempre esperançadores— negociacions de pau entre el poble israelià i el palestí: el primer ministre hebreu Yitzhak Rabin, el ministre d'Afers Estrangers hebreu, Shimon Peres i el líder de l'OAP (Organització per a l'Alliberament de Palestina), Iàsser Arafat. Però, malauradament, en el mateix dia d'aquest comunicat, el sagnant desenllaç del soldat israelià Nachshon Waxman, a la Cisjordània, perpetrat per l'organització integrista palestina Moviment de Resistència Islàmica (Hamas) —contrària al procés de pau al Pròxim Orient—, transformava de cop i volta la gaubança de la jornada en dolor, la tolerància en repressió, la vida en mort. El color blanc de la convivència pacífica donava pas a

## Sabotatge assassí contra la pau al Pròxim Orient

l'esverador roig de sang.

El passat 19 d'octubre els integristes d'Hamas van cometre una matança al centre de la ciutat israeliana de Tel Aviv en fer esclatar una potent càrrega explosiva quan passava un autobús. Vint-i-dos morts i uns cinquanta ferits va ser l'esgarriós balanç d'un dels pitjors atemptats de la història d'Israel. Una altra gravíssima agressió que ha fet sacsejar els fonaments de tot el procés de pau. Yitzhak Rabin i Iàsser Arafat van condemnar durament l'acció terrorista. La primera mesura adoptada pel govern de Rabin fou el tancament indefinit de

les fronteres de Gaza i Cisjordània i, a més, la instauració de l'estat de setge en ambdós territoris. Per la seva banda, el dirigent palestí exhortà a enfortir i prosseguir el camí de la pau com a resposta a aquests actes de sabotatge.

Malgrat tot, el perill hi continua ben present. El grup radical Hamas disposa actualment d'una capacitat operativa il·limitada no sols dins el territori autònom sinó també en zones de control israelià. Els seus militants naveguen en un vaixell sense rumb atès que les seves accions terroristes només poden dur com a conseqüència més violència i entrebancs de tota mena al poble que, segons diuen, defensen. Això no és defensar un poble sinó ensorrar-lo.

■ Miquel Àngel Codina

Un dels logotips de Girona més en curs és el disseny amb una línia contínua de la catedral i del campanar de l'església de Sant Feliu. Dos monuments religiosos situats a la part alta de la ciutat.

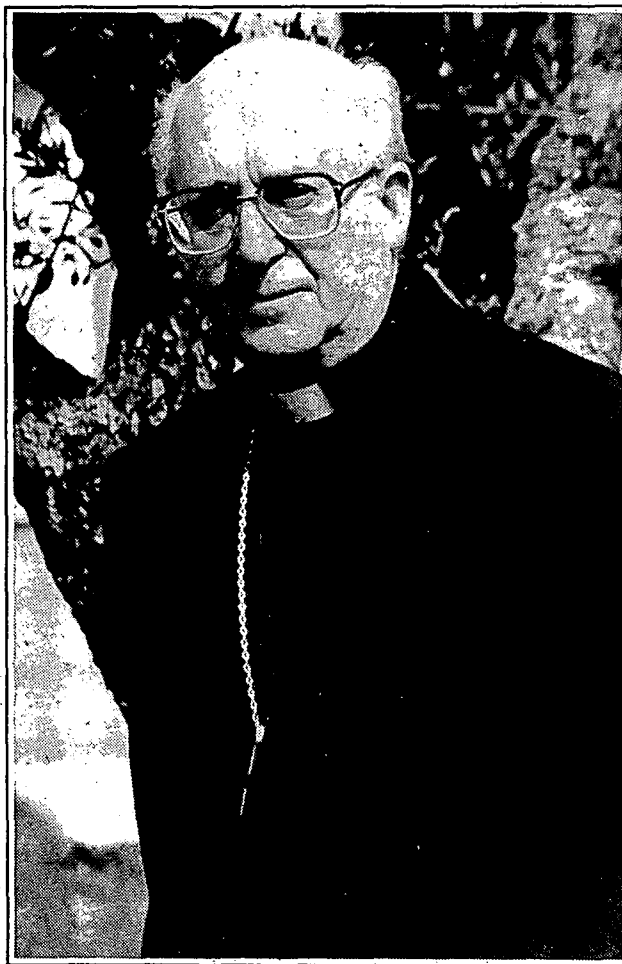
El primer, edificat, és possible, sobre les ruïnes d'un temple pagà; el segon, sobre un cementiri situat al costat de la via Romana. No calen enquestes per arribar a la conclusió que ambdós identifiquen la ciutat. Si algú conduït per una rauxa de modernitat intentés

esborrar-los de l'horitzó, s'atrauria les condemnes de tots els gironins. S'explica que Josep Pla al capdamiunt de la solemne escalinata de la catedral, li agradava repetir: «¿Encara dubtareu qui mana a Girona?».

Anècdotes a part, el fet és que la ciutat, qui diu la ciutat diu la vida, s'ha anat pastant durant molts segles amb el llevat majoritàriament cristià. El que acabo d'escriure no és cap crit de reconquesta. Déu me'n guard! És una constatació de la realitat de la història, de la qual hem de ser conscients, sense esperit de revenja ni actituds vergonyants, que de tot hi ha a la vinya del Senyor. Com hem de ser-ne, de conscients, que sobretot als darrers temps hi ha hagut les aportacions d'altres llevats, d'altres maneres de pensar i d'entendre la vida, que conjugant-se pacíficament unes vegades i blasmant-se mútuament massa sovint, han anat fent pujar la pasta que avui integra la vida ciutadana.

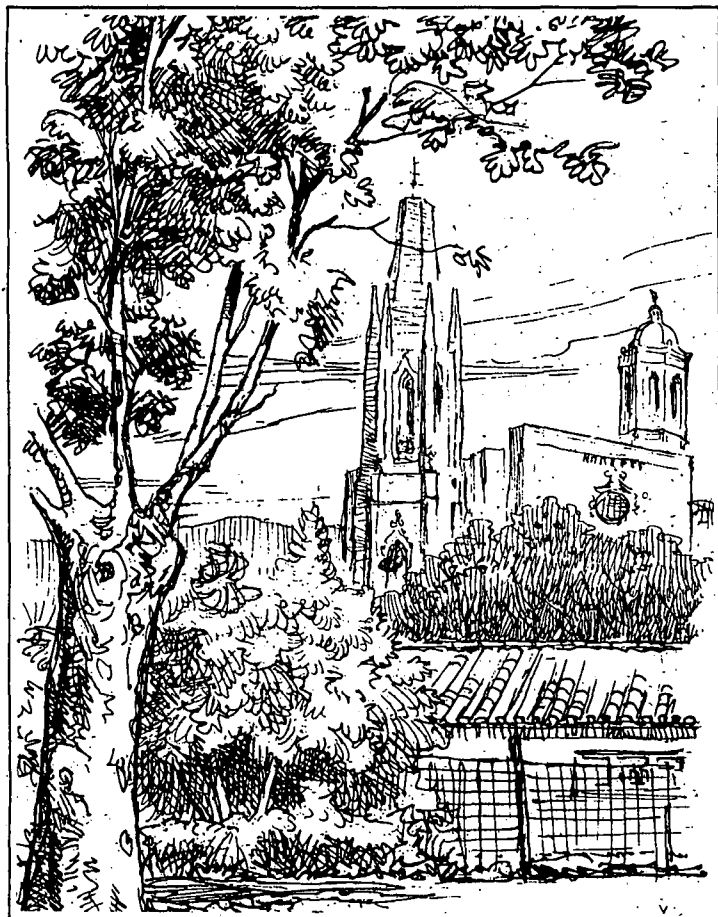
Superades les picabaralles i les batalles sagnants d'èpoques passades, el reconeixement de la realitat i l'estima de la ciutat des de les pròpies fidelitats, demanen l'aportació dels dos llevats, o dels qui siguin, en una col·laboració dialogant i efectiva per a tot allò que és just, bo i humanitzador. Els cristians hi sentim una forta crida perquè ens condueix a fer presents les petjades vives i lluminoses, fortes i respectuoses de Jesús de Natzaret que donen sentit i porten plenitud a la vida. Es tracta en concret d'inocular l'esperit de les Benaurances en tot allò que tractem. Sense presses per veure els resultats ni vanagloriar-nos, però amb l'esperança de fer transcendents les empreses dels homes. En definitiva, «el futur de la humanitat es troba en mans d'aquells que són capaços d'infondre raons de viure i d'esperar a les generacions futures» (*Gaudium et Spes*, 31,3).

**Jaume Camprodon**  
Bisbe de Girona



## Paràboles a les Fires

L'oncle Narcís va decidir portar els seus nebots a veure les Fires de Girona. Assolint el degut permís dels pares d'en Jordi i la Nuri, va fer promesa solemne del següent: no malgastar més del compte, no pujar a les atraccions que fossin perilloses o no aptes per a menors d'edat, no cansar-los gaire, fer de la visita un motiu de millora cultural i religiosa, no perdre'n cap pel camí, i retornar-los sans i estalvis altra vegada a casa.



Com a bona persona que era l'oncle Narcís, es va proposar fer d'aquesta visita a la ciutat i al recinte de la fira, una lliçó que completés les que havien iniciat a la seva parròquia. Hem de dir que l'oncle Narcís tenia vocació de mestre, i els dos nebots assistien a les classes de Catecisme,

en un dels cursos més avançats. Per tant, entendrien allò que es disposava a comentar en la visita que anaven a fer.

Una de les pàgines més entenedores de la vida de Jesús ha estat de sempre la que el Mestre feia posant al·legories o exemples vius de la vida, a fi que a tots els oients els fos entenedor el gran missatge de la Salvació. Va proposar-se, doncs, aprofitar totes les ocasions que trobarien en la visita, per fer-ne aplicació de les paràboles que havien llegit i comentat en els textos de l'Evangeli.

Ja abans d'arribar a la ciutat, una ambulància de la Creu Roja els va avançar. L'oncle els féu observar la tasca d'aquells joves que devien anar a assistir algun accidentat. «¿Recordeu la paràbola del bon samarità que va recollir el ferit al camí de Jericó?» (Lc. 10). Ells també fan una obra de misericòrdia amb el proïsme. I quan més endavant arribaven als afores de la ciutat, veient la mola dels dos campanars, recordà els edificis construïts sobre la roca i la seguretat que oferien als qui s'hi s'acullien (Mt. 7).

Arribats a la ciutat, passant per les parades del mercat, fou una bona ocasió per recordar que aquestes persones, potser sense adonar-se'n, complien una obra de misericòrdia, com el bon samarità. Els qui oferien entrepans (donar menjar a qui té fam), els de les begudes (donar de beure a qui té set), i els de la roba (vestir a qui ho necessita). Mentre estaven tafanejant, en Jordi, distret es va perdre entre la gent. «Anem-lo a cercar —proposà l'oncle— com si fos l'ovella perduda» (Mt. 18). I quan el trobaren, el van rebre amb una abraçada. «Com el pare que va abraçar el seu fill en la paràbola del fill pròdig» (Lc. 15).

Com que havien gastat més del compte, els proposà anar a treure diners amb una tarja d'una caixa. «Aquí guardo els estalvis i, com sabeu, donen un benefici». «¿És la paràbola dels talents?» —va suggerir la Nuri que era molt estalviadora—. «Molt bé —corroborà l'oncle—, i ho explica un que havia estat cobrador d'impostos» (Mt. 20). I els donà una propina a cadascú. «Com l'amo que pagava els treballadors a la vinya, per igual a tots» (Mt. 20).

Quan entraren a veure el pavelló comercial, admiraren les grans màquines segadores. «Aquestes sí que estalvien feina» —va comentar en Jordi—. «No fan pas com aquells segadors que havien de separar la cugula del blat». «Així ho podem llegir a Mt. 13», —va aclarir l'oncle. «Mireu aquelles màquines per sembrar —va fixar-se en Jordi— com deuen fer la feina de pressa». L'oncle també ho aprofità per recordar la bonica paràbola del sembrador que li queia alguna llavor fora de la terra bona (Mt. 13). En Jordi va fer una exclamació tot furgant a les seves butxaques. «Em penso que he perdut la moneda que ens heu donat, oncle». «Busca-la bé —aconsellà la Nuri— faràs com la dona que va perdre una dracma i va haver d'escombrar tota la casa» (Lc. 15).

Com que ja era tard, ho deixaren per anar a casa l'àvia Pepita que els havia convidat a dinar. Abans, compraren bunyols en una xurreria, on n'estaven pastant. «¿Veieu aquesta pasta? —digué l'oncle—, hi han posat llevat, i una mica de no res, fa créixer tota la massa» (Mt. 13). En trucar a la porta, com que no els obrí de seguida, es recordaren de la paràbola de l'amic inoportú (Lc. 11), encara que no feia el cas, ja que els esperaven. Després, com a ben educats que eren, atengueren la indicació de l'àvia per asseure's a la taula. Recordaven la paràbola dels convidats a noces (Mt. 22), i la recriminació als que cercaven els primers llocs (Lc. 14). Durant el dinar també els vingué a la memòria l'altra paràbola del ric Epuló i el pobre Llätzer, que els ajudà a no malversar el menjar, recordant els necessitats (Lc. 16).

A la tarda, abans de retornar a casa, no deixaren de visitar la parròquia de Sant Feliu, on es venerava el cos de sant Narcís. Davant del seu sepulcre, l'oncle els recordà la paràbola del Bon Pastor que dóna la vida pels seus deixebles (Jo. 10). Pregaren amb el cor agraït pel profit que havien tret d'aquella jornada, amb la devoció de l'humil publicà (Lc. 15).

Després, en sortir, contemplant el cel rogent del capvespre de tardor, amb la ciutat resplendent de llum de les atraccions, l'oncle completà la lliçó d'aquest dia, recordant el compromís que fa Jesús als qui escolten la seva paraula, com havien fet ells —i aquí els va fer la cita completa (Mt. 5,14-16)— perquè fossin també, portadors de la llum de la Bona Nova que havien experimentat en fets reals a les Fires de Girona.

**Josep M. Ministral**

La devoció popular dels gironins vers el seu patró sant Narcís s'ha manifestat de moltes maneres. Una d'elles són els goigs, que músics i poetes han dedicat al bisbe i màrtir i que, en diverses èpoques, el poble ha après i cantat amb fervor i devoció.

Aquesta producció poètico-musical ha estat considerable, tant pel que fa al nombre de composicions, com a la categoria artística dels seus autors. També en altres temps per la participació popular en la seva interpretació. Aquest darrer aspecte ha perdut totalment actualitat. Si es canten els goigs ho fa en tot cas una massa coral; però el poble fidel no hi participa com ho feia antigament; i com es conserva encara en altres advocacions i especialment en alguns santuaris.

En un documentat article que el recordat mestre Francesc Civil va publicar, l'any 1967, a la *Revista de Girona*, donava a conèixer i comentava uns «Goigs al invict Martyr sant Narcís, bisbe i patró de Girona», compostos per Anton de Torrent, mestre de capella del monestir de Sant Daniel, l'any 1687.

## Els certàmens del bisbe Sivilla

En el Certamen que l'Associació Literària de Girona convocava anualment, en el darrer terç del segle passat, el bisbe Tomàs Sivilla oferí dos anys seguits un premi a uns goigs a sant Narcís, escrits en llengua catalana. L'oferta motivà destacades figures de la poètica gironina en aquell moment dolç de la producció literària a casa nostra i del desvetllament de l'ús de la llengua pròpia, quan encara els escriptors no

# Goigs antics a sant Narcís

comptaven amb una normativa per regir-se.

En el Certamen de l'any 1885 el Jurat acordà no concedir el premi; no pas per manca de qualitat literària en les nou composicions que hi optaven, sinó per considerar que no s'adaptaven exactament al que s'entenia que exigia la convocatòria.

El jurat exigia per una part fàcil versificació, bellesa en les

I també distingí amb «Menció honorífica» un altre treball que ha restat en l'anonimat.

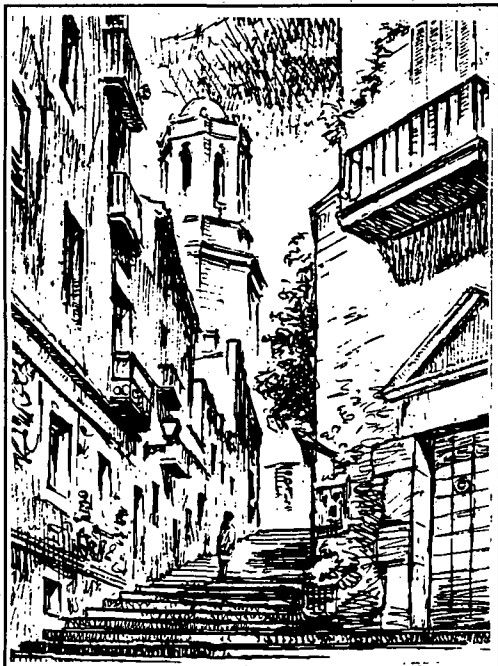
Al Certamen de l'any 1886 s'hi presentaren tretze composicions. El jurat concedí el premi al poeta Pere de Palol i Poch, i l'accèssit al prevere Pau Parassols i Pi.

Les obres distingides amb el premi i els dos accèssits varen ser publicades en els volums del Certamen corresponents als anys 1885 i 1886. Varen restar sense publicar l'obra que merescuè la «Menció honorífica», i les restants dinou que no varen ser distingides.

Totes les obres que es varen presentar als trenta Certàmens de l'Associació Literària de Girona es conserven arxivades a la Biblioteca Pública de Girona, que fou depositària dels fons de l'Associació, quan aquesta es disolgué, l'any 1903. Qui sap les sorpreses que ens podria donar una recerca en aquest fons inexplorat!

A més, dels goigs compostos per Franquet n'hem pogut veure una edició estampada als tallers de l'impressor gironí Pacià Torres. I dels de Parassols una estampació de la Tipografia Espanyola, del carrer de l'Hospital de Barcelona.

El mateix any 1886 es publicaren en la *Revista de Girona* uns altres «Goigs en llahor del Glorios Sant Narcís, bisbe, màrtir y patró de la ciutat de Girona i son bisbat», firmats amb les inicials «T. del O.», que sens dubte



imatges i senzill i agradable estil; i per altra part interès narratiu.

Però, tot i les reserves, reconeixia els mèrits d'algunes de les composicions presentades, i per això atorgà un accèssit a l'obra del destacat i il·lustre poeta gironí Josep Franquet i Serra.



corresponen a Trobador de l'Onyar, pseudònim que en les seves composicions poètiques usava el cronista de la ciutat, Enric Claudi Girbal.

## Una tradició que ha continuat

Més endavant la producció de goigs dedicats a sant Narcís ha continuat. Sense pretendre ser exhaustius en l'enumeració, podem esmentar els que compongué Frederic Carreras i Reixach; els que, l'any 1950, edità la Germandat de Sant Narcís, amb lletra de Josep Tharrats i música de mossèn Pumarola; i els que s'estamparen, l'any 1989, a la impremta Torell de Reus, amb lletra d'Enric Balaquer i Mestres, música de Joan M. Aragonès i dibuix d'Oriol M. Diví, monjo de Montserrat.

Es pot observar una gran diferència entre els goigs de l'època més recent i els del segle passat anteriors. Tant pel que fa al llenguatge com a la temàtica.

En tots els goigs antics es contempla la vida del sant i la seva relació amb la ciutat de Girona.

Es fa al·lusió al seu origen, que els uns situen a la mateixa ciutat, mentre que uns altres el posen en terres llunyanes; el seu apostolat a Alemanya; la conversió de santa Afra; la relació amb el diaca Feliu; l'episcopat a Girona; la persecució de Diocleciana i el martiri; detalls de la mort, amb el nombre i la ubicació de les ferides que rebé; la conservació del cos incorrupte. Segueix la seva relació amb la història de la ciutat, que ha protegit en ocasió d'aiguats; pestes i sobretot en els nombrosos setges a què els exèrcits francesos han sotmès Girona, al llarg de la seva història.

En gairebé tots els goigs hi figura l'epítet «flor del paradís», que es troba per primera vegada en el sermó del bisbe abat Oliba.

En la tornada es fa sempre un prec al sant, en la seva qualitat de patró i protector de Girona, extensiu en alguns al bisbat i fins i tot al principat.

**Enric Mirambell i Belloc**  
Cronista Oficial de la ciutat de Girona

# Massot

ARGENTERIA. 16  
TELF. 20 03 93 - GIRONA

assessoria  
d'empreses

gabinet d'economistes  
i titulars mercantils

joan ribas  
josep alvarez

plça marquès de camps, 1 - telèfon 21 06 73 - telefax 20 98 19 - 17001 girona

## Els altres Narcisos

La tradició diu que el bisbe Narcís, pastor de la primera comunitat cristiana de Girona, va morir sota l'espasa dels romans al peu mateix de l'altar. L'abat Oliba, en un sermó famós, va evocar així la seva mort llegendària: «Mentre celebrava els divinals misteris, fou signat pels perseguidors amb un triple naframent, vermella confessió de la Trinitat». I els goigs populars del sant que es canten cada any ho recorden: «Quan la missa celebrava / tot encès d'amor a Déu, / tres llançades li clavava / el botxí de l'ara al peu».

Encara avui hi ha màrtirs que moren literalment al peu de l'altar, en plena eucaristia, com el bisbe de El Salvador, Óscar Romero. Però els màrtirs actuals moren sobretot davant l'altar del treball i del servei, mentre celebren la missa inacabable de la feina i del compromís de cada dia. Girona també ha vist com, en els nostres dies, uns altres Narcisos eren immolats a causa de la fe i donaven la vida per llurs comunitats.

Joan Alsina s'esperava aquesta fi, però es va arriscar generosament pels seus. Sabia que, si no s'amagava, podia perdre la vida, però no va fugir. Havia escrit: «El món és un camp de lluita, i Crist hi intervé. No podem tancar-nos en nosaltres mateixos; cal que ens comprometem amb Crist. Crist ens obre el camí de la solidaritat, i cal que nosaltres siguem solidaris, com Crist, dels nostres germans». Per això no es va voler refugiar ni a l'arquebisbat ni a l'ambaixada: per compartir el sofriment dels més necessitats i perseguits. El seu altar va ser la barana del pont, on van quedar incrustades dues bales després de travessar-li el ventre. El seu sermó va ser un text escrit quatre dies abans: «Si el gra de blat no mor, no dona fruit. És terrible una muntanya cremada, però cal esperar que de la cendra molla, negra, enganyosa, en torni a brotar la vida. Això és el que significa el cos de Crist: si de les cendres assolim la vida de nou, quelcom naixerà de nou en tots nosaltres».

sostenir tots els moviments que neixen per a una societat de justícia i de pau».

La mort massa llegendària i llunyana de sant Narcís es renova i s'actualitza en les morts d'aquests capellans d'avui, sacrificats com uns pares de la fe, màrtirs que en donen testimoni amb la pròpia vida. En tots dos casos, la mort s'esdevé com la culminació coherent d'una actitud compromesa, adoptada amb plena responsabilitat: una opció declarada pels pobres, un esforç per implantar la justícia, un desig de promoció dels oprimits. A la llum d'aquestes morts recents entenem millor aquell boirós martiri de fa mil set-cents anys. La sang del primer i dels últims Narcisos és el signe permanent d'una fidelitat evangèlica que no té edats ni fronteres. El dia del patró de Girona no commemorem pas la gesta d'un màrtir hipotètic, sinó la continuïtat d'un gest que arriba fins els nostres dies i que es repeteix amb una precisió mil·limètrica en la persona d'amics i coneguts. El martiri de sant Narcís deixa de ser una llegenda del passat per fer-se història viva del present. I del futur.

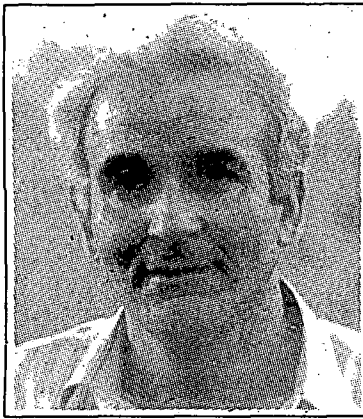
Narcís-Jordi Aragó



JOAN ALSINA

Fa vint-i-un anys, a Santiago de Xile, Joan Alsina, empordanès de Castelló d'Empúries i capellà del bisbat de Girona en missió en aquell país, va ser executat pels centurions de Pinochet. Tenim el testimoni

directe del soldat que el va haver d'afusellar: «En arribar al pont de Bulnes, el capità va frenar el jeep, i jo vaig fer baixar en Joan Alsina i li volia posar una bena als ulls. Però ell em va dir: "No me la posis i mata'm de cara; no tinc res per amagar. Mata'm de cara perquè et vull veure i et vull perdonar". Tot va ser molt ràpid: va alçar la mirada al cel, va fer un gest amb les mans, les va posar sobre el cor, va moure els llavis i va dir: "Pare, perdona'ls". Jo vaig disparar set bales de metrallera i ell va caure. Gairebé va caure sol al riu Mapocho; només vaig haver de donar-li una petita empenta perquè caigués del tot». Oficialment, va morir «de un tiroteo».



JOAQUIM VALLMAJOR

Fa ben poc, un altre empordanès, Joaquim Vallmajor, fill de Navata i pare blanc en missió a Rwanda, va morir assassinat pel Front Patriòtic Rwandès en plena

febre de la guerra sanguinària que ha assolat aquell país. Ell hi vivia des de feia vint-i-vuit anys i era un dels pocs religiosos europeus que no n'havien fugit. Es va quedar perquè sabia que alguns el necessitarien més que mai. «Ens hem casat —deia— amb un poble de pobres. La meva seguretat és la seva i la seva és la meva; trobar-me rodejat de famolencs i malalts em fa perdre la por». El seu altar potser va ser la taula des d'on ensenyava als rwandesos a llegir i escriure; com ha dit Jaume Reixach, «no va morir al peu del canó, sinó al peu de la pissarra». El seu sermó va ser l'última carta que va escriure: «Portadors d'esperança, volem

## A Girona, voldria...

*Voldria passar una nit a dintre la Catedral;  
aïllada pels silencis, respirar la pau de l'aire,  
la quietud apagada que hi ha en cada finestral,  
amb l'esperit de l'encens omplint la fosca de flaire.*

*I saber que el temps s'atura quan el pensament s'enlaira,  
sentir-me ombra entre les ombres en un replà d'infinit  
i, buidada d'aquest món on l'amor no pesa gaire,  
reposar pausadament deixant lliure l'espèrit.*

*Voldria romandre plena de segles de temps fugit;  
de la solitud dels sants, omplir-me de companyia;  
lentament passar les hores cercant camins de l'oblit.*

*I, assossegada, escoltar una muda simfonia...  
Voldria passar una nit a dintre la Catedral  
i, a través dels seus vitralls, esperar la llum del dia,  
submergida en els silencis, com en un fons abissal!*

Margarita Colom



**DISTRIBUÏDORA DE  
MATERIALS ELÈCTRICS  
CALEFACCIÓ I CLIMATITZACIÓ**

# Industrial Ginés S.A.

**MATERIAL ELÈCTRIC • CALEFACCIÓ I CLIMATITZACIÓ •  
INSTRUMENTACIÓ I AUTOMÀTICA • FRED COMERCIAL I HOSTELERIA**

Ctra. Barcelona, 202 - Tel. 21 86 00 - Fax 21 20 80 - **17003 GIRONA**  
Ctra. La Canya, s/n - Tel. 27 12 20 - Fax 27 08 48 - **17800 OLOT**

Entrevista amb  
Josep M. Pont,  
director de  
«Signes dels  
Temps»

# Girona

ESPECIAL

## «No fem un programa ni per teòlegs ni per ateus recalcitrants»

**SANT JOAN DESPÍ.**— El 25 de juliol, festivitat de sant Jaume, monsenyor Alanís, bisbe d'Urgell i responsable dels mitjans de comunicació de la Conferència Episcopal Tarraconense, va comunicar, en nom dels seus germans en l'episcopat, a Josep M. Pont el càrrec de director del programa religiós de Televisió de Catalunya «Signes dels Temps».

Mossèn Pont, de 47 anys, ja té experiència en el món dels «mass media» gràcies als vuit anys al capdavant de la delegació dels mitjans de comunicació de Girona, que ell inicià, i un tarannà espontani que l'ha portat a tirar endavant, a les parròquies de Riudellots de la Selva i Franciac, d'on és rector, una emissora de ràdio, i unes primeres experiències en una televisió local.

Ara, com a director de «Signes dels Temps», pren el relleu d'un programa que amb vuit anys d'història s'ha fet un lloc en el panorama comunicatiu català i cristià.

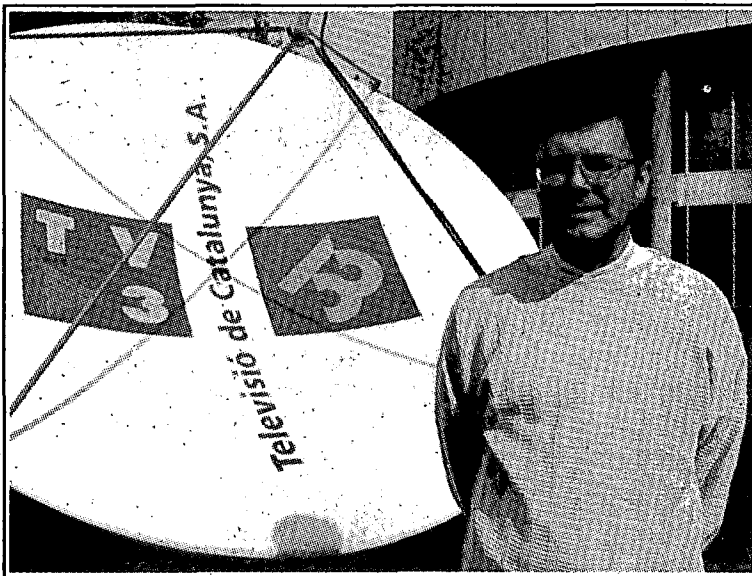
La millor prova està en l'interès dels directores de programació del canal autonòmic per tractar amb qualitat les qüestions religioses i eclesials. «La bona disposició hi és —afirma Josep M. Pont— i penso que en el futur es traduirà en coses palpables a més del programa religiós».

—¿Què hi ha de nou en aquesta etapa de «Signes dels Temps»?

—El format del programa, ja que l'anterior, que era de magazin, no es podia mantenir perquè necessitava molta despesa. Aleshores vam buscar, dins de les possibilitats, un format de programa que pogués funcionar, i vaig pensar que el testimoni personal donava de si televisivament i que podia fer un pes en la gent, ja que, en definitiva, és el que convenç més que no pas les grans paraules.

A partir d'aquí s'ha aconseguit que en els tres quarts d'hora del programa s'ofereixi, d'una banda, un testimoni personal de fe, i d'altra, un ritme amb diversitat. Això s'aconsegueix amb una entrevista innovadora, amb diversos elements recollits en set blocs, i sobre els quals el convidat expressa les seves opinions i vivències.

El fet de lligar el programa amb un personatge, no és per exhibir o exaltar



### L'esquelet dels «Signes»

En la vuitena temporada del programa, «Signes dels Temps» pren un nou format que girarà al voltant d'una entrevista a un personatge. El convidat serà, seguint un cicle mensual, un bisbe, un famós, un professional, i una persona normal —«perquè ens interessa que també tinguin representació al programa», declara Josep M. Pont, el nou director, que fa el quart en la història de l'espai.

L'entrevista s'amenitzarà amb canvis de l'escenari —dins i fora del plató— i set blocs que pretenen recollir diversos aspectes de la vida, ja que, segons Pont, «la fe en Jesucrist no és una part, sinó que agafa tota la vida». Aquestes «mini seccions» seran:

—**Signes d'Identitat:** on es presentaran els trets essencials de la vida del convidat.

—**Signes d'Actualitat:** es repassaran les notícies més importants.

—**Signes d'Església:** visió i vida eclesial del convidat, amb les principals notícies de la setmana de les diòcesis catalanes.

—**Signes de Fe:** testimoniatge de la vivència de fe del convidat, i de persones del seu entorn.

—**Signes d'Acció:** presentació de la feina del convidat amb tot el que té de granses i misèries.

—**Signes de Vida:** es descobriren les afeccions, hobbies i dèries dels convidats.

—**Signes de Veritat:** el mateix entrevistat farà un breu comentari de l'evangeli del diumenge corresponent.

El programa s'emmet divendres a les 16.30 pel Canal 33, i es repeteix dissabte a les 12.50 pel mateix canal. Per a properes emissions, els responsables han desvetllat que passaran com a convidats l'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles, i l'actriu Maria Matilde Almendros.

G.F.

una persona, sinó per presentar la vida amb la seva grandesa i misèria, per tal que l'espectador se senti identificat, o pugui descobrir altres coses. Això sí, la referència constant, en la vida del convidat, és la fe en Jesucrist.

—¿Quina importància té el fet de poder emetre un programa religiós per la televisió?

—Penso que la presència de l'Església en el camp de la comunicació, i en concret en la televisió, és, tot i no ser fàcil ni còmode, totalment necessària, perquè els cristians tenim un gran anunci a fer, que és la bona notícia de Jesucrist, i ja que comptem amb un gran mitjà a l'abast, com és la televisió, s'ha d'aprofitar per arribar al gran públic.

Hi ha gent amb molt menys a comunicar i que s'atreveixen molt més i arriben. En canvi, nosaltres estem frenats per manies i prevencions. Crec

que hem d'anar a tots els mitjans de comunicació sense por. No podem trobar excuses fàcils per no transmetre el que hem de comunicar. El contrari, com a cristians, seria pura desídia imperdonable.

—I en l'aspecte més formal, costa traslladar llenguatges complexos i abstractes com el de la teologia, a la televisió que demana continguts senzills i visuals?

—Aquest és un altre dels esforços pendents. Si tenim un gran missatge i els mitjans a l'abast, ho hem de comunicar de forma entenedora. La gent ens ha de poder comprendre perquè nosaltres parlem el llenguatge normal i corrent de la pròpia gent.

Al nostre programa hem posat com a objectiu bàsic tenir un llenguatge entenedor, fugint de l'argot eclesial, perquè la majoria dels espectadors no ho entenen, i són precisament aquests, entre els quals estan els creients no practicants, els que formen el públic a qui ens dirigim.

Pot ser discutible, però aquest programa de televisió no el fem ni per a teòlegs ni per a ateus recalcitrants. Trets aquests dos extrems, queda tota la resta de gent normal, amb una formació cristiana bàsica, però que potser no practiquen massa. A ells ens dirigim.

Guillem Farré

CERERIA

KARLA

DROGUERIA

Ballesteries, 22 - Tel. 20 59 14  
GIRONA



Una llibreria amb ganes de servir-vos. Visiteu-nos!

LES VOLTES

Plaça del Vi, 2 -  
Tel. 20 19 69  
GIRONA

## Defensa del santuari

Situats a una altura, discreta, però per això mateix més a l'abast, els santuaris són testimoni d'un gust envers les elevacions, com un recordatori o un desig de la transcendència. A més, els santuaris mediterranis adquireixen un to d'obertura i familiaritat, la cara amable de la convivència. I això, en el temps que corre, és un valor de gran qualitat. Molts dels santuaris gironins són dedicats a la Mare de Déu. El llibre de Lluís G. Constans *Girona bisbat marià* n'enregistra seixanta-set. Ells donen vida al text de Lluç quan diu que Maria, per visitar la seva

ràmica li produeix buidor d'estómac, s'hi gira d'esquena, i compensa la buidor entaulant-se bé per a un bon dinar; heus aquí una altra opció, arrodonint l'oferta del santuari. Queden relligades aquí la convivència i la tolerància, ben plurals, fetes de religiositat, història, llegendes de marededéus trobades, folklore, excursionisme, aplecs, celebracions ben diverses.

### L'advocació més familiar

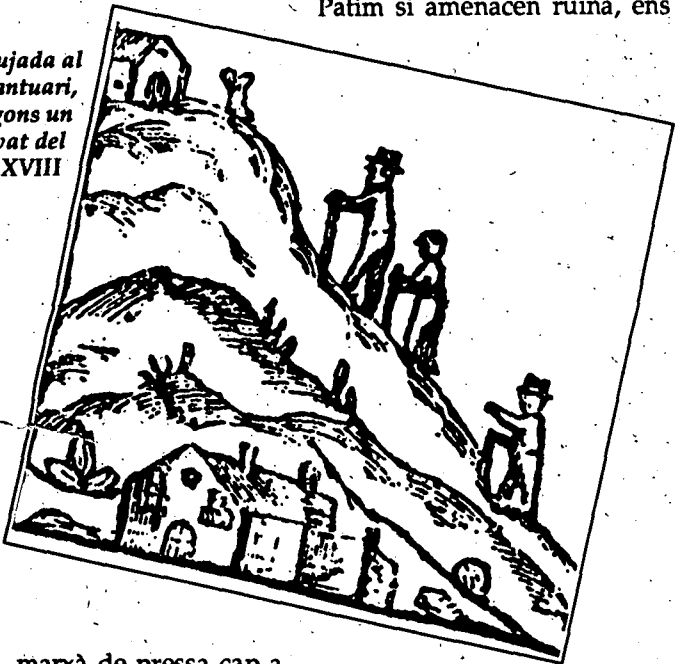
Els gironins ens estimem molt els santuaris. Hem crescut en la seva presència i companyia. Patim si amenacen ruïna, ens

39 anys: Mossèn Joan Juanola ha treballat de valent junt amb els seus familiars donant al santuari una dignificació realment modelica. Justament l'any passat es van commemorar els cinquanta anys de la reposició de la Verge dels Àngels, des d'actes estrictament religiosos fins a millores d'estructures i serveis que tothom ha elogiat. A la missa de comiat, presidida pel bisbe Camprodon i concelebrada per gairebé un centenar de sacerdots, hi ha assistit un gran nombre d'incondicionals dels Àngels, de tots els pobles de la comarca.

Els homes som —com els camins i les dreceres— diversos i potser diferents. Però un santuari encara té un poder de convocatòria que no l'hauríem de perdre mai.

Jordi Dalmau

La pujada al santuari, segons un gravat del segle XVIII



cosina, marxà de pressa cap a les muntanyes. Miquel Melendres diu que «Maria és alpinista dels cims de l'esperit».

Els santuaris gironins són un ric patrimoni tant religiós com cultural i social. La seva construcció, al llarg de segles, no ha tingut encara prou divulgació. A la dècada dels 40 les Congregacions Marianes de Girona celebraven un Certamen Literari amb motiu de la seva Patrona i un dels temes era una monografia històrica dedicada a un santuari gironí; aquella sèrie de monografies obtingudes seria interessant de recuperar i d'emprendre'n la publicació.

La popularitat del santuari és un fet reconegut. És punt de trobada generacional: els més tradicionals poden pujar-hi a resar; els més joves s'hi topen amb unes senzilleses que no es veuen sovint; els esportistes es prenen la pujada com un objectiu fins i tot de competició; els més petits es creixen buscant unes Medes o un Canigó que no saben trobar a l'horitzó curt d'un llibre de geografia. En canvi, a l'escriptor Josep Pla una pano-

alegrem quan s'encerta un pacte per refer-ne un, desitgem una pista forestal per als mal comunicats, ens entristim si les parets pateixen una bretolada. Són alguns dels estats d'ànim que desperta aquest patrimoni de les muntanyes gironines. Girona sempre ha considerat la Mare de Déu dels Àngels com l'advocació més familiar: una prova solemne d'aquest reconeixement va ser l'any 1946, quan la gent del aplec de Cogolls, organitzat pel G.E. i E.G. viatjava en el tren d'Olot i aquest va tenir un descarrilament que el va fer caure al riu Ter. Tots els excursionistes es varen salvar. El G.E. i E.G. va donar les gràcies a la Verge dels Àngels amb un aplec que va reunir-hi unes cinc mil persones, i amb l'edició d'uns goigs expressos per aquell dia. Parlar dels Àngels és aflorar records entranyables. Per això els gironins, ara fa poques setmanes vàrem manifestar els nostres sentiments, amb motiu de l'enterrament del capellà que ha custodiat el santuari durant

GOIGS QUE EL G. E. I E. G. DEDICA A LA MARE DE DÉU DELS ÀNGELS

PER A CANTAR-SE QUE, EN ACCIÓ CELEBRARÀ EL DOS DE JUNY DE

EN EL ROMIATGE DE GRÀCIES, SE DIUMENGE, DIA L'ANY MCMXLVI



PER domini predilecte nostra terra ben escolliu. Vostre nom, Reina dels Àngels, sigui sempre benic.

Al bell cim de la muntanya teniu vostre antic celler. D'un vell en companyia de tot el cel celestial als que a Vós amb gran confiança de les valls han orat.

De les terres gironines n'heu fet un jardí d'amor, i ben plantat a cada altura, prop del Cel, la dos milers per reparar-ne les delícies tothom la terra amb delit.

Des del Far i Rosa-roba, des del Mont i la Salut, des del Coll i de l'Encreu hem implorat vostre ajut. Nostres senyals preàries per tot vobis l'heu dit.

Més al a les settes llunyanes per Marce us hem trobat, ara els nomen que en temps dels avis se us donaren amb pietat, en vos dolere i alçare nostre cor així us ho ha dit.

Quan damunt nostre s'aboten les guerres i valentes, nos aflictes malèries d'una velleja les tempestes, us invaquem ferocesos i calmen nostre angust.

Sabem de moltes misèries que Vós heu conegudes i nos escote tremolosa d'un fet que ens ha conegut, venim amb joia a oferir-vos l'agraïment que hem sentit.

De mais el tercer diumenge d'agost amb feble calor, quan de la ciutat alçada s'allunyen amb il·lusió gran nombre d'excursionistes veure un poble mai assolit.

Des l'ombrat de Santa Anna i en el vobis descorrent, s'alça el tren de la via i en el riu s'amb enfrontant per l'agut, creu del sagrat de tot cor s'ha enyorat.

A l'Instant, Verge Maria, nostra Fe vam posar en Vós, i ens salvà d'una mort certa vostre auxili poderós. Vós heu salvat el dia que es podia tornar nit.

Per això a nostre Santuari podem arri amb cor joia ho i resant el Sant Rosari per fer-ne un penell de flor, nostre amor de la península que en cada llatí ha florit.

Puix al poble de Girona de tot mal heu protegit, Vostre nom, Reina dels Àngels, sigui sempre benic.

Girona, maig del 1946

N. Oropet, a les settes i al cel.

Et digni efficiamur promissionibus Christi.

OREMUS

Concede nos, famulus tuos, quesumus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere, et gloriosa Maria, Regina Angelorum, semper Virginis intercessionem praesentis liberari tristitia et aeterna perfrui letitia. Per Christum Dominum nostrum. Amen

Amb liturgia eclesiastica

Els goigs són, des de fa moltes generacions, un exponent de la fe que hi ha a la nostra terra. «A l'instant, Verge Maria, nostra fe vam posar en Vós, i ens salvà d'una mort certa vostre auxili poderós.»

## LES LLÀGRIMES DEL CARDENAL

Biografia inèdita de Vidal i Barraquer

Autor: Francesc A. Picas



Un llibre que conté veritats històriques poc conegudes, capgirades, avul, per conveniències polítiques.

Nous documents i testimonis de les hores tenebroses que sofrí el cardenal en esclatar la revolució perseguidora de la fe, el 19 de juliol de 1936.

La desfeta de l'Església catalana i els màrtirs de la fe cristiana; Catalunya ja no era Catalunya; L'assassinat del bisbe auxiliar; L'exili forçat a Itàlia; La veritat sobre la carta col·lectiva dels bisbes espanyols, del 1937; La mort del cardenal a Suïssa en plena Guerra Mundial, el 1943.

Vidal i Barraquer no vessà la sang per Crist, però sí molt llàgrimes. Un llibre que no pot faltar a cap família.

Editorial LA FORMIGA D'OR - Portal de l'Àngel, 5 - 08002 Barcelona. Tel. 302 24 31. De venda a les principals llibreries.

## Girona i el Concili Provincial

Són a punt de començar les deliberacions del Concili Provincial Tarraconense. Se celebra amb especial permís del Vaticà, perquè avui Tarragona és arquebisbat i Barcelona també. I es reuneix a Sant Cugat del Vallès.

En temps passats Catalunya, avui una unitat política, era també una unitat eclesiàstica. Els concilis no necessitaven permisos superiors, perquè es considerava que els bisbes, essent successors dels apòstols, els podien celebrar per dret propi. Solien reunir-se a Tarragona, capital eclesiàstica del territori, com es mostra al meu llibre *Concilis provincials Tarraconenses*, de propera aparició en la col·lecció *Clàssics del Cristianisme*.

Amb tot, hi ha memòria de dos concilis catalans tinguts a Girona. Són molt diversos; un es reuní l'any 517, i l'altre, el 1717. Amb mil dos-cents anys de distància exacta entre un i altre, foren ben diferents.

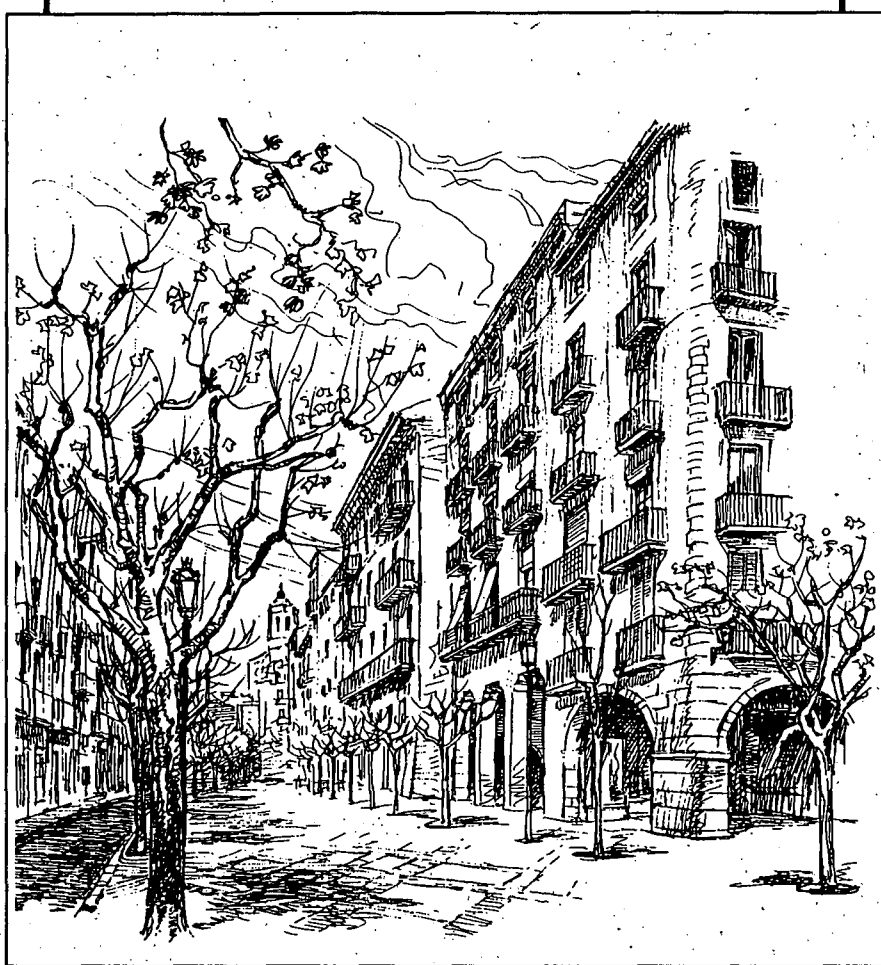
El concili del 517 formà part d'un grup de reunions de l'església visigòtica que, tot i tenir ja la capital a Tarragona, acostumaren a ser itinerants. Hi hagué, doncs, al s. VI, assemblees conciliars a Barcelona, Lleida i fins i tot a Terrassa. Aleshores el poder polític havia donat oficialitat a l'església arriana; la catòlica restava una mica marginada. S'hi prengueren acords sobre la litúrgia, sobre la celebració del baptisme i sobre els bisbes i sacerdots que d'acord amb la carta de sant Pau a Timoteu (I Tim 3,2-5 i 12) eren casats; se'ls manà de viure amb les seves esposes com germà i germana.

El concili del 1717, en canvi, se celebrà a Girona per uns motius ben diversos. Feia pocs anys que havia pres el poder Felip V; com a primera mesura expulsà del país els bisbes partidaris de l'arxiduc Carles, entre ells el gironí Isidre Bertran, arquebisbe de Tarragona. Quan mancava arquebisbe havia de convocar el concili, que des de segles passats se celebrava cada cinc anys, el bisbe més antic. A Girona ho era des de 1699 Miquel Joan de Taverner, que, a més, era botifler declarat, motiu pel qual abandonà la diòcesi durant la guerra de Successió.

Tanmateix, Taverner era un home que, a pesar de la seva ancianitat i les seves preferències polítiques, s'adonava que calia que l'Església es posés al dia. S'havien introduït permissivitats nocives entre els capellans que volia combatre. Així anà llegint al concili una colla de normes rigoroses sobre la vida i el ministeri sacerdotal que aquest aprovà. El concili de 1717 tenia també una comissió de propostes, que elaborava projectes en vista a la seva discussió i votació. Gairebé la meitat de les quals assoliren igualment valor de normes conciliars. I és que havíem entrat en l'època de l'absolutisme, i els reunits atribuïen més valor a les normes pensades pel president que no pas a les seves pròpies propostes.

Ens cal augurar-nos que els concilis provincials de les diòcesis que tenen la seva seu a Catalunya tornin a reunir-se regularment cada cinc anys, sense necessitat de permisos superiors, i que, a diferència del de 1717, facin cas de les propostes que els arribaran per via regular de tots els fidels. Si els concilis tornen a ser itinerants, potser algun se celebrarà a Girona.

Josep M. Marquès



### Voltes de la Rambla

*Voltes de la Rambla  
arcs desiguals i mig gastats  
tu has vist la història de Girona  
en el redòs d'un claustre de ciutat.  
Amb ulls immensos has vigilat la Rambla  
i has copsat el viure a cada pas  
i em parlaràs en aires de nostàlgia  
de quan allí s'hi feia el gran mercat,  
i jo et diré d'aquella època passada  
que acollies verdures i aviram,  
quan la pluja venia tot sobtada  
i els oferies l'escalf del teu teulat.  
Enyores l'olor de la ginesta  
i l'encens d'un Corpus ja llunyà  
i la llum d'una espelma en la tenebra  
que et deia que venia un combregar.*

M. Carme Ministral i Masià



# Caixa de Girona

## La Mare de Déu del Mont

La història del bisbat de Girona es perd en els amagats replecs de l'antropologia, on la llegenda es barreja amb la realitat. Sant Narcís, patró de la diòcesi i de la ciutat, n'és un exemple. Els intents de confegir-ne una història coherent topen amb dos entrebancs ara com ara insalvables: les fantàstiques llegendes de les cròniques, i la manca de fons documentals. Si en l'aprofundiment del l'hagiografia del patró els esculls són insalvables, no ocorre pas així en el cas de la patrona de la diòcesi, posada des de temps immemorials sota l'advocació de la Mare de Déu del Mont, un santuari tan popular entre els gironins com desconegut a la resta de les terres catalanes.

### Emplaçament

Com la cúpula d'una enorme piràmide, la muntanya coneguda amb el nom de La Mare de Déu del Mont es troba emplaçada estratègicament a cavall de tres històriques comarques: L'Empordà, la Garrotxa i el Pla de l'Estany. Al bell cim, com una ermita «al cel suspesa» s'hi dreça el Santuari. El vell monestir de Sant Llorenç, que en fou l'origen, apareix ja documentat l'any 872 en un Diploma del rei Carles el Calb. L'advocació apareix, històricament, al segle XIV.

### Lloc d'irradiació

Al llarg de les centúries, el poble n'ha fet un santuari històric i singular: els caçadors hi empaiten les salvatgines, els boletaires hi cacen saborosos bolets, els espeleòlegs hi exploren avencs i grutes, coves i es-

plugues, tutes, balnes i caver- nes. Els historiadors i antropòlegs hi ressegueixen la petjada humana, els aladeltistes han fet d'aquell Niu d'Àligues una rampa de llançament, els excursionistes hi descobreixen un paisatge agrest i pur, els ecologistes una muntanya verge plena de flora i fauna autòctona; els turistes i visitants ocasionals, una avançada pirinenca; els devots i pelegrins, el trobament amb Déu i l'harmonia de la natura amb els valors de l'espèrit. Per si amb tot això no n'hi hagués prou, una pista forestal, deixada de la mà de Déu i dels homes, fa les delícies dels amants del cross i el tot terreny. ¿Ens ha d'estranyar que, des de l'any 1824, el santuari de la Mare de Déu del Mont aparegui com a protectora del bisbat de Girona? Al costat de Narcís, un sant urbà i fluvial, la diòcesi escollí una advocació mariana rural muntanyenca: La Mare de Déu del Mont.

### Mossèn Jacint Verdaguer

En parlar del Mont no podem deixar de banda les petjades de Verdaguer: la placeta del Pedró porta el nom de «Mossèn Cinto». Un monòlit orientat al Canigó —de quatre tones de pes i tres metres d'alçada—, ens recorda que Verdaguer confegí des d'aquí el seu immortal poema. A l'església, d'un romànic auster —amb l'absis i el cambril neoclàssics—, hom serva l'harmonium que adquirí, i una venerable urna mostra el calze on celebrà missa. En una de les cambres annexes a la gran salamenjador de l'hostatgeria es conserva un petit museu de te-

mes verdaguerians i l'artístic lliit —de factura olotina— on dormí l'estiu de 1884. Cal tenir-ho ben present en aquests moments en què hom prepara les commemoracions del 150 aniversari del naixement del poeta (1845-1995).

### Lloc d'entroncament de la ciència i la cultura

A la «Corona Poètica», les poesies de coneguts literats s'engalzen amb la humil poesia anònima; els goigs tradicionals, documentats al segle XV, són un paradigma de clàssica bellesa. I les corrandes que s'hi van afegir al llarg dels segles XVIII i XIX van oferir a Verdaguer una suggestiva hipòtesi: l'origen de les Caramelles. L'any 1792 el Mont participà en una aventura universal: els científics Delambre i Méchain escolliren la muntanya com a centre de les triangulacions efectuades entre Dunkerque i Barcelona a la recerca del metre, la mesura-patró del sistema mètric decimal.

### Lloc de trobament amb Déu i de reconciliació amb els germans

El santuari muntanyenc és el lloc on s'expressa en tota la seva força el missatge del pelegrí; el lloc on la rica i secular litúrgia de l'església s'amara de sentiment, emoció i suggestió. Al

## Virolai a la MARE DE DÉU DEL MONT



Del Mont Verge Maria  
Reina de l'Empordà,  
jo al cel pujar voldria;  
Verge Maria,  
deu-me la mà.

Anem, empordanesos,  
d'amor de Déu encesos  
pugem a dalt del Mont,  
a veure aqueixa estrella,  
queriu formosa i bella  
de nostra terra al front.

Son trono és una serra,  
que enmig de nostra terra  
s'aixeca fins als cels,  
té els núvols per cortina,  
per blava mantellina  
la volta dels estels.

Oh Reina i sobirana  
regneu en cixa plana,  
regneu en tots els cors.  
Que vostra mà ens empari;  
salveu-nos, dolça Mare  
dels pobres pecadors.

Doncu-nos bona anyada,  
gireu la pedregada  
que ve d'El Canigó

treieu d'aquesta terra  
les sectes que fan guerra  
a nostra religió.

Del Mont Verge Maria  
Reina de l'Empordà,  
jo al cel pujar voldria;  
Verge Maria,  
deu-me la mà.



Lletres:  
Jacint Verdaguer  
Música:  
Cristòfol Cendrós  
Xilografia:  
A. Gelabert

Mont no hi desdiu ni el cant gregorià, ni l'ofrena votiva, ni la meditació transcendental davant del ciri o el llantió pampalluguejant, ni la veneració a Santa Maria. Aquí dalt, el valor del signe sensible esdevé germen evangelitzador. Aquí l'aplec po-

pular esdevé un lloc d'expansió festiva. Aquí, la suggestió del paisatge exterior es projecta cap al propi paisatge interior per amarar-lo de joia, sensibilitat i bellesa.

Joan Carreres i Péra

## DE GRAN INTERÈS PER A LES PARRÒQUIES, COL·LEGIS, CENTRES CULTURALS I GRUPS TEATRALS DE CATALUNYA



### Edició de «La Flor de Nadal» (Pastorets en versió infantil)

Original de Francesc A. Picas (autor de «Els Pastorets de l'Ametlla»)

Adaptació pensada per ser representada per infants i joves, en un muntatge escènic simplificat. En el llibre de «pastorets» va impresa la lletra i la música. Mons. Antoni Deig, bisbe de Solsona i President del S.I.C. s'ha dignat escriure el pròleg d'aquesta edició.

INFORMACIÓ: Divulgació de  
«La Flor de Nadal-Versió Infantil»  
Apartat 21 - 17700 La Jonquera  
Tel. (972) 55 41 17 (Anna Maria)

De venda a les principals llibreries i a Edicions Balms

## Col·legi Dr. Masmitjà

La Comunitat Educativa de l'escola «Dr. Masmitjà» col·labora en la promoció de la Revista Catalunya Cristiana, des del col·legi dedicat a l'ensenyament i l'educació dels nens i nenes gironins. S'inspira en el Carisma del seu Fundador, el sacerdot olotí mossèn Joaquim Masmitjà.

### «DÉU EN EL COR I BON HUMOR»

C/. Joan Maragall, 56  
Tel. 20 36 83  
17002 GIRONA

## Prec d'àguila gironina

Feu-nos el do, Senyor,  
d'una fe estable com la nostra catedral  
i oberta com el nostre Mediterrani;  
elevada com el Pirineu,  
serena com la plana  
i fonda com el mar.

Que reflecteixi l'austeritat del nostre romànic  
i l'harmonia del nostre gòtic.

Una fe tan nostra com un pagès de muntanya  
i tan políglota com els turistes de l'estiu.

Fecunda com una casa pairal  
on sempre hi haurà un plat a taula  
per l'hereu que ha servat el nom  
i pel fill que ha escampat l'herència.  
Una fe eclesial com una masia.  
Pastada, com el pa, amb el caliu de la pregària  
i el llevat del testimoni.

Ferma com el roure,  
descomplicada com el pi,  
airosa com l'alzina,  
arriscada com l'atzavara,  
transcendent com el plàtan  
i arrelada com l'eura.

Inquieta, com un jove, i sàvia,  
com un vell.

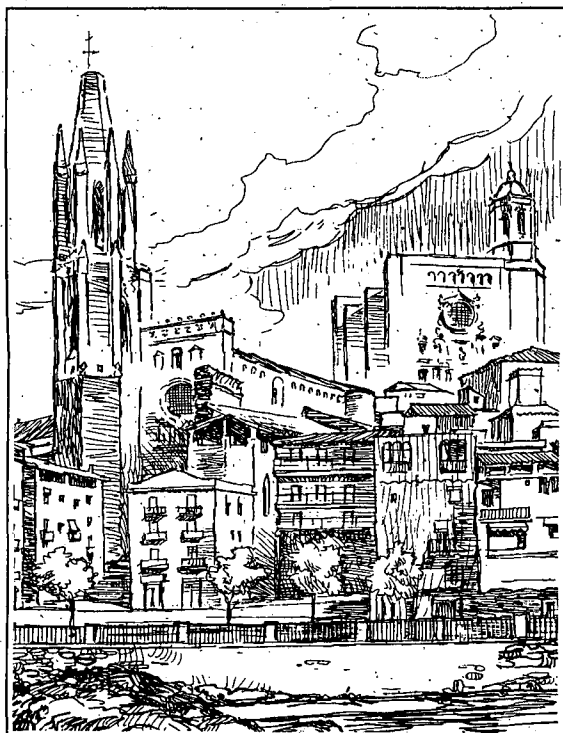
Deu-nos a tots, Senyor,  
la laboriositat dels garrotxins,  
la rauxa dels empordanesos,  
el seny dels gironins,  
la senzillesa acollidora dels  
selvatans,  
l'obertura d'esperit del Ma-  
resme.

Coroneu-nos amb la tendresa  
maternal dels nostres santua-  
ris,  
falqueu-nos amb la pobresa  
dels nostres barris marginals;  
feu-nos profètics com els penya-segats de la costa  
i fins d'esperit com la sorra de les nostres platges;  
àgils d'amor com la tramuntana,  
gràvids de vida com les bosquíries,  
incisius com els pics més alts,  
esclatant com un foc de sant Joan  
i desperts com la mar imprevisible.

Que ens plogui la vostra bondat, Senyor,  
perquè retrobem sempre les fonts vives  
que omplir els pantans ressecs pel consumisme  
i desbordin les aigües mortes de l'individualisme.  
I esbandiu-nos la basarda d'enfrontar-nos avui  
als dracs que amenacen l'estany de les Benaurances.

Enderroqueu les torres de Babel  
que fan lleig aquest paisatge.  
Vós «vau passar-hi en primavera»:  
que aquestes contrades reproduïxin, Senyor,  
el perenne tapís de la vostra Creació.

Miquel Àngel Ferrés



## GIRONA

### Fires de Sant Narcís

del 28 d'octubre  
al 6 de novembre  
de 1994



COMPLEX CULTURAL ESPORTIU  
**MONTESORI—PALAU**

Educació infantil, Primària i  
Secundària, BUP i COU

Urb. Torres de Palau, s/n  
Tel. 21 03 66 - 17003 GIRONA



**Llibreria Geli**

CASA FUNDADA EL 1879

**TOT EN LLIBRES**

Argenteria, 18  
Cort-Reial, 19

17004 GIRONA  
Telèfon 20 17 90